

หน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภาต่างประเทศ

**: ออสเตรเลีย แคนาดา สาธารณรัฐเชค อินเดีย
ฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร และญี่ปุ่น**

โครงการศึกษารัฐสภาเปรียบเทียบ
สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961170063

วันที่ 19 เมษายน 2557
เลขที่ ๓๖๖๒๕
KD
๒๙๐
๗๒๖๕๕

คำนำ

เอกสารการศึกษาเรื่อง “หน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภาต่างประเทศ กรณีศึกษา : ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐเชค ประเทศอินเดีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น” เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษารัฐสภาเปรียบเทียบ อันเป็นความพยายามในการสร้างสมองค์ความรู้เกี่ยวกับหน่วยธุรการของรัฐสภาและระบบงานของรัฐสภาซึ่งอยู่ในภารกิจความรับผิดชอบของกลุ่มงานกฎหมาย ๓ โดยนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูล พื้นฐาน ประวัติศาสตร์ความเป็นมา การเมืองการปกครอง และอธิบายถึงการจัดรูปแบบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานธุรการรัฐสภา ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบการบริหารงานด้านนิติบัญญัติของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ปรับปรุง พัฒนาหน่วยงานธุรการรัฐสภาไทยในอนาคต อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานธุรการรัฐสภาต่างประเทศให้แก่ผู้ที่อยู่ในวงงานรัฐสภาและผู้สนใจศึกษาได้อีกทางหนึ่ง โดยในการศึกษาหน่วยธุรการของประเทศออสเตรเลียและประเทศแคนาดา ทำการศึกษาโดย นายสมัชชัญสมบัติพานิช และนายชยพล ธานีวัฒน์ สาธารณรัฐเชคและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ทำการศึกษาโดย นางสาวเกศกนก เข้มตรง และนายพนิชพงษ์ พลัฒผล ประเทศอินเดียและประเทศญี่ปุ่น ทำการศึกษาโดย นายศรัณย์ เชิดเกียรติกุล และนางสาววราภรณ์ จารุครุฑ และสหราชอาณาจักร ทำการศึกษาโดย นางปิยะนาถ รอดมัย

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารการศึกษาเรื่อง “หน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภาต่างประเทศ กรณีศึกษา : ประเทศออสเตรเลีย ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐเชค ประเทศอินเดีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร และประเทศญี่ปุ่น” นี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่อยู่ในวงงานรัฐสภาและผู้สนใจศึกษา โดยสามารถนำข้อมูลหรือผลการศึกษานี้ไปทำการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเป็นการสร้างฐานข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภาในอนาคตต่อไป

สมมติห้องสมุดรัฐสภา

- ที่ปรึกษา : นางบุษกร วรรณะภูติ
- หัวหน้าโครงการ : นายสมชาติ ธรรมศิริ
- คณะผู้จัดทำ : นางปิยะนาถ รอดมัย
นายศรัณย์ เชิดเกียรติกุล
นางสาววราภรณ์ จารุครุฑ
นายสมัชชัญสมบัติพานิช
นายชยพล ธานีวัฒน์
นางสาวเกศกนก เข้มตรง
นายพนิชพงษ์ พลัฒผล

สารบัญ

หน้า

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

ประเทศออสเตรเลีย.....	๑
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๒
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศออสเตรเลีย.....	๒
๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศออสเตรเลีย.....	๒
๑.๓ การเมืองการปกครอง.....	๓
๒. ระบบรัฐสภา.....	๕
๒.๑ รัฐสภาแห่งสหพันธรัฐ (The Commonwealth Parliament).....	๕
๒.๒ รัฐสภาแห่งรัฐ.....	๕
๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๑๑
๓.๑ กรมวุฒิสภา (The Department of the Senate).....	๑๑
๓.๒ กรมสภาผู้แทนราษฎร (The Department of the House of Representatives).....	๑๒
๓.๓ The Department of Parliamentary Services.....	๑๒
บรรณานุกรม.....	๑๓

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

ประเทศแคนาดา.....	๑๕
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๑๖
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศแคนาดา.....	๑๖
๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศแคนาดา.....	๑๖
๑.๓ การเมืองการปกครอง.....	๑๘
๒. ระบบรัฐสภา.....	๑๕
๒.๑ วุฒิสภา (Senate).....	๑๕
๒.๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (The House of Commons).....	๑๕

สารบัญ

หน้า

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๒๐
๓.๑ เลขานุการรัฐสภา (Parliamentary secretaries).....	๒๐
๓.๒ เลขานุการวุฒิสภา (The Clerk of Senate).....	๒๐
๓.๓ เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (Clerk of the House of Commons).....	๒๓
๓.๔ ห้องสมุดของรัฐสภา.....	๒๕
บรรณานุกรม.....	๒๖

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

สาธารณรัฐเชค.....	๒๗
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๒๘
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐเชค.....	๒๘
๑.๒ ประวัติศาสตร์สาธารณรัฐเชค.....	๒๘
๑.๓ การเมืองการปกครอง.....	๓๐
๒. ระบบรัฐสภา.....	๓๑
๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๓๒
๓.๑ สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (Chancellery of the Chamber of Deputies).....	๓๒
๓.๒ สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา (The Senate Chancellery).....	๓๖
บรรณานุกรม.....	๓๕

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

ประเทศอินเดีย.....	๔๑
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๔๒
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศอินเดีย.....	๔๒
๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศอินเดีย.....	๔๓
๑.๓ การเมืองการปกครอง.....	๔๓

สารบัญ

หน้า

๒. ระบบรัฐสภา.....	๔๖
๒.๑ สภาประชาชนหรือโลกสภา (Lok Sabha).....	๔๖
๒.๒ สภามন্ত্রীของรัฐหรือราชยสภา (Rajya Sabha).....	๔๘
๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๕๓
๓.๑ สำนักงานเลขาธิการราชยสภา หรือสภาสูง (Rajya Sabha Secretariat).....	๕๔
๓.๒ สำนักงานเลขาธิการโลกสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร (Lok Sabha Secretariat).....	๕๖
๓.๓ หน่วยงานที่ให้บริการร่วมทั้ง ๒ สภา.....	๕๘
บรรณานุกรม.....	๖๓

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	๖๕
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๖๖
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	๖๖
๑.๒ ประวัติศาสตร์สาธารณรัฐฟิลิปปินส์.....	๖๗
๑.๓ การเมืองการปกครอง.....	๖๘
๒. ระบบรัฐสภา.....	๗๐
๒.๑ วุฒิสภา(senate).....	๗๑
๒.๒ สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives).....	๗๑
๒.๓ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา.....	๗๑
๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๗๒
๓.๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.....	๗๒
๓.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Secretariat of The House of Representatives).....	๘๒
บรรณานุกรม.....	๘๖

สารบัญ

หน้า

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

สหราชอาณาจักร.....	๘๗
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๘๘
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสหราชอาณาจักร.....	๘๘
๑.๒ การเมืองการปกครอง.....	๘๘
๒. ระบบรัฐสภา.....	๙๑
๒.๑ สภาสามัญ (House of Commons).....	๙๑
๒.๒ สภาขุนนาง (House of Lords).....	๙๓
๒.๓ กระบวนการนิติบัญญัติ.....	๙๕
๓. หน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๙๗
๓.๑ สำนักงานเลขาธิการสภาสามัญ (Office of the House of Commons).....	๙๘
๓.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาขุนนาง (Office of The House of Lords).....	๑๐๒
๓.๓ หน่วยงานกลางของรัฐสภา (Parliamentary Offices).....	๑๐๖
บรรณานุกรม.....	๑๐๗

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

ประเทศญี่ปุ่น.....	๑๐๙
๑. ข้อมูลทั่วไป.....	๑๑๐
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศญี่ปุ่น.....	๑๑๐
๑.๒ การเมืองการปกครอง.....	๑๑๑
๒. ระบบรัฐสภา.....	๑๑๒
๒.๑ ความเป็นมาและระบบรัฐสภาของประเทศญี่ปุ่น.....	๑๑๒
๒.๒ อำนาจหน้าที่และโครงสร้าง.....	๑๑๓
๒.๓ กระบวนการนิติบัญญัติของญี่ปุ่น.....	๑๑๕
๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา.....	๑๑๙

สารบัญ

หน้า

๓.๑ สำนักงานเลขาธิการ (ส่วนงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และส่วนงานเลขาธิการวุฒิสภา).....	๑๑๕
๓.๒ สำนักงานกฤษฎีกา (ส่วนงานกฤษฎีกา).....	๑๒๔
๓.๓ สำนักงานหอสมุด (ส่วนงานห้องสมุด).....	๑๒๖
บรรณานุกรม.....	๑๒๗

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศออสเตรเลีย

โดย

นายสมัชชัญ สมบัติพานิช

นายชยพล ธานีวัฒน์

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา ประเทศออสเตรเลีย

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียมีที่ตั้งเป็นเกาะทวีป (Island Continent) อยู่ในซีกโลกใต้ ตั้งอยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก มีพื้นที่ ๗,๖๘๒,๐๒๔ ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๖ รองจากรัสเซีย แคนาดา จีน สหรัฐอเมริกา และบราซิล และใหญ่กว่าไทยประมาณ ๑๕ เท่า มีจำนวนประชากร ๒๐.๒ ล้านคน (ปี ๒๕๔๗) เป็นผู้ที่มิเชื่อชาติยุโรป ร้อยละ ๘๒ เอเชีย ร้อยละ ๗ และชนพื้นเมืองอะบอริจินส์ ร้อยละ ๑ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ มีกรุงแคนเบอร์ราเป็นเมืองหลวงตั้งอยู่ใน Australian Capital Territory : ACT ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกายอังกลิคัน (Anglican) โปรเตสแตนต์ (Protestant) และโรมันคาทอลิก นอกจากนั้นยังมีผู้นับถือศาสนาอื่น เช่น ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม เป็นต้น

๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียแต่แรกนั้นถูกค้นพบโดยชาวสเปนเป็นครั้งแรกเมื่อ ปี ค.ศ. ๑๖๐๖ และได้ตั้งชื่อ ว่า Hollandia Nova ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๗๗๐ กัปตัน James Cook นักเดินเรือชาวอังกฤษเดินทางสำรวจพบ และประกาศให้เป็นดินแดนนี้เป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ ในระยะแรกนั้นรัฐบาลอังกฤษได้ใช้ให้เป็น สถานที่ปล่อยนักโทษชาวอังกฤษ โดยเรียกดินแดนแห่งนี้ว่า New South Wales และได้มีการแต่งตั้งกัปตัน Arthur Phillip เป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการ (Governor) เพื่อดูแลและสร้างนิคมนักโทษ ต่อมาได้มีการ ขยายดินแดนและสร้างเมือง Sydney และมีการเปลี่ยนชื่อทวีปใหม่จาก Hollandia Nova เป็น Australia ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้อยู่จนถึงปัจจุบันนี้

ในปี ค.ศ. ๑๗๘๓ ได้มีการอพยพคนอังกฤษที่มีโทษนักโทษมาตั้งถิ่นฐานใน Australia จึงเริ่มมีการ ขยายดินแดนและจัดตั้งอาณานิคมแห่งใหม่ขึ้นอีกหลายแห่ง โดยแยกออกจากการปกครองอาณานิคม New South Wales ได้แก่ Western Australia, South Australia, Victoria และ Queensland อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก เป็นการอาศัยร่วมกันระหว่างนักโทษเดิมและผู้อพยพจากอังกฤษ ประกอบกับยังมีปัญหาคนพื้นเมืองที่เข้ามา เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์จึงไม่ราบรื่นเท่าที่ควร แต่ก็สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ในภายหลัง การปกครอง อาณานิคมนี้จะขึ้นอยู่กับ การปกครองของผู้สำเร็จราชการแห่ง New South Wales เท่านั้น

ต่อมา ได้มีการบัญญัติกฎหมายซึ่งใช้ควบคุมและบริหารอาณานิคมในทวีป Australia เป็นฉบับแรก ในปี ค.ศ. ๑๘๒๓ โดยชื่อว่า "An Act to Provide for the Better Administration of Justice in New South Wales and Van Diemen's Land" ซึ่งบัญญัติรับรองโดยรัฐสภาอังกฤษและใช้บังคับเฉพาะใน New South Wales และ Van Diemen's Land เนื้อหาสาระของกฎหมายฉบับนี้ได้แก่ การกำหนดให้มี Legislative Council ซึ่งถูกแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ มีหน้าที่ให้ความเห็นชอบในร่างกฎหมายในอาณานิคม การกำหนดหน้าที่

ตลอดจนหลักเกณฑ์บางประการของผู้สำเร็จราชการในการประกาศกฎหมาย การพิจารณาคดีอาญา และการกำหนดให้ New South Wales เป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษ กฎหมายฉบับดังกล่าวได้มีการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งในระยะเวลา ๕ ปีนับจากการบังคับใช้กฎหมายฉบับแรก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองอาณานิคมได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๔๑ โดยมี การเรียกร้องให้ตัวแทนของประชาชนสามารถเข้าร่วมในการปกครองด้วย รัฐสภาอังกฤษจึงบัญญัติกฎหมายรับรองสิทธิดังกล่าวในปี ค.ศ. ๑๘๔๒ โดยเปลี่ยนองค์ประกอบของสภานิติบัญญัติจากเดิมที่เป็นการแต่งตั้งทั้งหมด มาเป็นมาจากการแต่งตั้งจำนวน ๑๒ คน และเลือกตั้งจำนวน ๒๔ คน โดยที่กฎหมายฉบับดังกล่าว บังคับใช้ภายใน New South Wales เท่านั้น อีก ๘ ปีต่อมา รัฐสภาอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายที่มีเนื้อหาใน ลักษณะเดียวกันชื่อว่า “The Australian Colonies Government ACT” ใช้บังคับแก่ Van Diemen’s Land และ Victoria กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดว่า หากอาณานิคมต้องการมีรัฐบาลที่ปกครองตนเอง ก็จะต้องร่าง รัฐธรรมนูญของตนเองขึ้นเสนอต่อรัฐสภาอังกฤษเพื่อพิจารณาประกาศรับรอง

ในเวลาต่อมา อาณานิคมต่าง ๆ ได้เริ่มมีความคิดที่จะรวมดินแดนในแต่ละอาณานิคมเพื่อสร้าง ประเทศใหม่ เนื่องจากในขณะนั้นในแต่ละอาณานิคมต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทั้งในระเบียบวิธีการ การค้า และความต้องการยกเลิกขนถ่ายนักโทษจากอังกฤษ อีกทั้งในขณะนั้นยังอยู่ในช่วงการขยายอำนาจของ ประเทศเยอรมนีและฝรั่งเศส จึงเริ่มมีการประชุมระหว่างอาณานิคมระหว่างปี ค.ศ. ๑๘๘๓ – ๑๘๙๐ เพื่อหารือถึงความเป็นไปได้ในการรวมอาณานิคมเข้าด้วยกัน ในขณะที่รัฐสภาอังกฤษออกกฎหมายชื่อว่า “The Federal Council of Australasia ACT” ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้งสหพันธ์และการตรา พระราชบัญญัติ แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้วัตถุประสงค์ในการรวมประเทศนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ จนกระทั่งในปี ๑๘๙๑ ได้เริ่มมีการประชุม The National Australasian Convention โดยมีตัวแทนจากอาณานิคมทั้ง ๗ แห่ง และนิวซีแลนด์เข้าร่วมประชุมเพื่อทำการร่างรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ การประชุมยกร่างรัฐธรรมนูญนี้ ใช้เวลากร่างถึงเก้าปี เนื่องจากต้องได้รับความยินยอมจากสภาและประชาชนของแต่ละอาณานิคมที่มีความ แตกต่างกัน และในที่สุด ร่างรัฐธรรมนูญก็ได้รับความยินยอมจากอาณานิคมทั้งห้า ได้แก่ New South Wales, Victoria, South Australia, Tasmania และ Queensland และรัฐสภาอังกฤษได้ตรากฎหมายรองรับชื่อว่า “An Act to Constitute the Commonwealth of Australia” เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๐๐ และมีผลในวันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๑๙๐๑

๑.๓ การเมืองการปกครอง

ประเทศออสเตรเลียปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธ์(Federal Democracy) โดยเป็น ประเทศที่เป็นรัฐอธิปไตยในเครือจักรภพ(Commonwealth) มีสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ แห่ง สหราชอาณาจักรทรงเป็นองค์ประมุข และใช้ระบอบประชาธิปไตยในรูปแบบรัฐสภา ซึ่งตามหลักการนั้น ประมุขของประเทศที่ใช้การปกครองแบบนี้ไม่ว่าจะเป็นประธานาธิบดีหรือพระมหากษัตริย์จะไม่มีอำนาจ ทางการเมือง เป็นเพียงผู้นำทางสัญลักษณ์ในการประกอบพิธีกรรมที่สำคัญของรัฐ และต้องวางตัวเป็นกลาง ทางการเมือง ในกรณีของประเทศออสเตรเลียก็เช่นเดียวกัน โดยพระราชินีซึ่งเป็นกษัตริย์ของอังกฤษจะ

แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการเป็นตัวแทน (Governor-General) จากคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นี้มีได้กล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญการปกครองว่ามีกำหนดวาระเท่าใด แต่ในทางปฏิบัติจะดำรงตำแหน่งวาระละ ๕ ปี และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ค.ศ. ๑๖๗๗ หากทรงมีพระประสงค์ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปก็จะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสืบไปอีกครั้งละ ๕ ปี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ฯ คนปัจจุบันคือ พลตรี ไมเคิล เจฟฟรี (Major-General Michael Jeffery AC,CVO,MC) สาบานตนเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นคนที่ ๒๔ และเป็นคนแรกที่มาจากทหาร

หน้าที่ของผู้สำเร็จราชการตามรัฐธรรมนูญ สรุปได้ดังนี้

- เป็นตัวแทนประมุขและเป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจทางการบริหารประเทศ
- เป็นประธานในการประชุมสภาผู้บริหารแห่งสหพันธ์ (The Federal Executive Council)
- เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในนามของกองทัพออสเตรเลีย
- เป็นผู้ประกาศการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี และเป็นประธานในพิธีสาบานตน

เข้ารับตำแหน่งดังกล่าว

- เรียกประชุม ปิดประชุมรัฐสภา และประกาศยุบสภา
- เป็นผู้ลงนามคำรับรองร่างกฎหมายก่อนเสนอสภา
- ลงนามในร่างกฎหมายที่ผ่านสภาแล้วเพื่อประกาศใช้ หรืออาจเสนอข้อแก้ไขส่งกลับสภา หรือเสนอร่างกฎหมายนี้ต่อไปยังกษัตริย์อังกฤษเพื่อทรงวินิจฉัย

- แต่งตั้งผู้พิพากษาศาลสูงสุดและศาลสหพันธ์ และถอดถอนบุคคลเหล่านั้นตามความเห็นของสภา

ทั้งนี้ การทำหน้าที่ดังกล่าวของผู้สำเร็จราชการจะเป็นไปตามคำแนะนำของรัฐมนตรี

ในระบบสหพันธรัฐของประเทศออสเตรเลียประกอบด้วย ๖ รัฐ ได้แก่ Western Australia, South Australia, Queensland, New South Wales, Tasmania, และ Victoria โดยมีอาณาเขตปกครองตนเอง ๓ อาณาเขต ได้แก่ Northern Territory, Norfolk Island, และ Australian Capital Territory ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงคือ กรุงแคนเบอร์รา รัฐแต่ละรัฐมีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (Governor) มีรัฐบาลและมุขมนตรีทำหน้าที่บริหาร โดยมีสถานิติบัญญัติ ๒ สภา ยกเว้นรัฐ Queensland ซึ่งมีเพียงสภาเดียว และรัฐและอาณาเขตต่างๆ มีระบบศาลของตนเอง

รูปแบบการปกครองแบบสหพันธรัฐของออสเตรเลียมีการแบ่งระบบการบริหารออกเป็น ๒ ระดับ คือ ในระดับสหพันธรัฐกำหนดให้มีรัฐบาลกลางเรียกว่า รัฐบาลสหพันธ์ (Federal government) หรือ รัฐบาลจักรภพ (The Commonwealth government) และในระดับมลรัฐก็จะมีรัฐบาลของแต่ละรัฐ (state government) โดยอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลทั้ง ๒ ระดับจะมีความแตกต่างกัน ในรัฐบาลสหพันธ์อำนาจหน้าที่จะกำหนดไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๑ และ ๕๒ เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการออกและบังคับใช้กฎหมาย ในเรื่องที่เป็นกิจการที่สำคัญของประเทศ เช่น เรื่องการค้าต่างประเทศ เรื่องการค้าระหว่างประเทศและระหว่างรัฐ

การเก็บภาษีเงินได้ การป้องกันประเทศ การควบคุมโรคติดต่อ การควบคุมเงินตราและพันธบัตร กฎหมายลิขสิทธิ์และสิทธิบัตร ธุรกิจของต่างชาติที่ประกอบกิจการในประเทศ กระบวนการศาลยุติธรรมและสวัสดิการบางประเภท เป็นต้น ส่วนอำนาจหน้าที่ที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของรัฐบาลแห่งรัฐ ซึ่งต้องไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญของประเทศออสเตรเลียได้แบ่งออกเป็น ๒ ระดับเช่นเดียวกัน คือรัฐธรรมนูญแห่งเครือรัฐออสเตรเลียและรัฐธรรมนูญของแต่ละรัฐเนื่องจากประเทศออสเตรเลียมีวิวัฒนาการมาจากการเป็นอาณานิคมที่ได้รับอนุญาตจากอังกฤษให้มีการปกครองตนเองได้ในระดับหนึ่ง ในแต่ละรัฐจึงมีการบัญญัติข้อบังคับกฎหมายขึ้นมาใช้เป็นรัฐธรรมนูญของตนเองก่อนที่จะรวมกันเป็นประเทศออสเตรเลีย และรัฐธรรมนูญของแต่ละรัฐนั้นก็ยังคงมีผลบังคับใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน โดยที่ในรัฐธรรมนูญนั้นจะไม่มีข้อความหรือส่วนที่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญของสหพันธ์

มลรัฐในแต่ละแห่งของออสเตรเลียยังได้มีการแบ่งการบริหารปกครองย่อยลงไปในแต่ละรัฐตามที่กฎหมายของรัฐได้กำหนด เป็นการปกครองท้องถิ่นภายในรัฐนั้น ๆ ซึ่งมีอิสระในการดูแล บริหารงานในระดับหนึ่งภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐบาลแห่งรัฐ โดยผู้บริหารท้องถิ่นจะมาจากทั้งการเลือกตั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละรัฐนั้น เช่น สภามณฑลนครเมลเบิร์น เป็นต้น

๒. ระบบรัฐสภา

ประเทศออสเตรเลียมีรูปแบบการปกครองที่เรียกว่า รัฐรวม หมายถึงการที่ในประเทศมีรัฐบาลแห่งรัฐที่เป็นอิสระในระดับหนึ่งอยู่ภายใต้รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลสหพันธ์รัฐ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายแห่งรัฐต่าง ๆ จะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งเครือจักรภพออสเตรเลีย ค.ศ. ๑๙๐๐ ประเทศออสเตรเลียใช้ระบบ ๒ สภาคือวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร และแบ่งออกเป็น ๒ ระดับคือ สภาในระดับสหพันธ์รัฐ และสภาในระดับรัฐ โดยสภาในระดับสหพันธ์รัฐประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีสมาชิก ๑๕๐ ที่นั่ง และวุฒิสภา ๗๖ ที่นั่ง นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร รัฐบาลประกอบด้วยรัฐมนตรี ๑๗ คน และรัฐมนตรี Outer Ministry อีก ๑๗ คน ส่วนสภาในระดับรัฐได้แบ่งออกเป็นสภาสูง(บางแห่งเรียกสภาที่ปรึกษา หรือสภาทบทวน) และสภาล่าง (สภาผู้แทน)เช่นเดียวกับสภาในระดับสหพันธ์รัฐ โดยแต่ละรัฐจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

๒.๑ รัฐสภาแห่งสหพันธ์รัฐ (The Commonwealth Parliament)

รัฐสภาแห่งสหพันธ์รัฐ (The Commonwealth Parliament) มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑) วุฒิสภา (Senate) รัฐธรรมนูญออสเตรเลียกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในแต่ละมลรัฐ มีวาระดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลา ๖ ปี จำนวนของสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละมลรัฐนั้น หากเป็นมลรัฐดั้งเดิม (Original State) จะต้องมียุติสภาได้มลรัฐละ ๖ คนในขณะที่มลรัฐทั่วไปนั้นจะไม่มีกำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาไว้แน่นอน การเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกวุฒิสภาสามารถกระทำได้โดยการตรากฎหมายผ่านรัฐสภา อย่างไรก็ตาม การกำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละ

มลรัฐดั้งเดิมจะต้องกำหนดให้มีจำนวนสมาชิกที่เท่าเทียมกัน และไม่สามารถกำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้น้อยกว่า ๖ คนได้ ทั้งนี้ คุณสมบัติผู้ที่สมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้

จำนวนสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบันมีทั้งหมด ๘๖ คน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากรัฐดั้งเดิม (Original State) ๖ รัฐ รัฐละ ๑๒ คน และมาจาก Australian Capital Territory และ the Northern Territory เขตละ ๒ คน อย่างไรก็ตามจะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่จำนวนกึ่งหนึ่งทุก ๆ ๓ ปี ยกเว้นสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทน Australian Capital Territory และ the Northern Territory จำนวน ๔ คนจะมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี

อำนาจของวุฒิสภาในการถ่วงดุลอำนาจคือ กฎหมายทุกฉบับจะต้องได้รับการยินยอมจากวุฒิสภาก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับได้ การทำงานของวุฒิสภามักจะเป็นการทำงานร่วมกับคณะกรรมการธิการ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่อื่น ๆ ของวุฒิสภาดังนี้

๑) เป็นองค์กรคอยตรวจสอบและถ่วงดุลในระบบสหพันธรัฐและเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของรัฐต่าง ๆ

๒) ทำหน้าที่เป็นสภาพทบทวนโดยมีความรับผิดชอบที่จะให้ความเห็นรอบที่สองต่อร่างกฎหมายและญัตติต่าง ๆ ที่ริเริ่มโดยสภาผู้แทนราษฎร และมีสิทธิยับยั้งร่างกฎหมายใด ๆ รวมทั้งกฎหมายการเงินได้

๓) ทำการริเริ่มออกกฎหมายที่ไม่เกี่ยวกับการเงิน

๔) ทำการสอบสวน และเช็การปฏิบัติงานตามกฎหมาย เพื่อรับทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ และแจ้งต่อประชาชน และเพื่อยืนยันให้รัฐมนตรีมีความรับผิดชอบต่อการบริหารงานรัฐ โดยการตั้งคณะกรรมการรูปแบบต่าง ๆ

๕) เพื่อใช้อำนาจในการควบคุมดูแล อำนาจการออกกฎข้อบังคับฝ่ายบริหาร ทั้งนี้แต่ละสภามีอำนาจที่จะไม่อนุญาตให้ใช้กฎข้อบังคับใด ๆ ก็ได้

๖) เพื่อป้องกันสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งเป็นจุดเน้นของวุฒิสภาในขณะพิจารณาร่างกฎหมาย หรือตรวจสอบการออกกฎข้อบังคับของฝ่ายบริหาร และการตัดสินใจทางการบริหารต่าง ๆ

อำนาจหน้าที่ในการร่างกฎหมายของวุฒิสภามีข้อจำกัดบางประการคือ วุฒิสภาไม่สามารถริเริ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน งบประมาณของรัฐได้ และจะแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเมื่อเกี่ยวกับการจัดบริการของรัฐตามปกติไม่ได้ หรือจะแก้ไขร่างกฎหมายเพื่อให้มีผลในการเพิ่มค่าธรรมเนียมหรือภาระต่อประชาชนไม่ได้ อย่างไรก็ตามวุฒิสภาอาจจะขอให้สภาผู้แทนราษฎรตัดทอนหรือแก้ไขบทบัญญัติส่วนใดก็ได้ และในที่สุดก็มีอำนาจในการยับยั้ง (Veto) ร่างกฎหมายใด ๆ ก็ได้

ประธานวุฒิสภาของออสเตรเลียนั้นจะมาจากการเลือกระหว่างสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเองจำนวน ๑ คน โดยประธานวุฒิสภามีหน้าที่ควบคุมและดำเนินการประชุม ออกเสียงในการลงมติพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในที่ประชุมแต่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจขาดเช่น การพิจารณาร่างกฎหมาย เพื่อประกันความ

เสมอภาคของคะแนนเสียงของรัฐต่าง ๆ เพราะแต่ละรัฐมีพลเมืองไม่เท่ากัน อาจจะทำให้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากรัฐที่มีพลเมืองมากกว่าครอบงำสมาชิกวุฒิสภารัฐเล็กได้ ส่วนกรณีการลงคะแนนเสียงเพื่อลงมติในญัตติหรือการพิจารณาร่างกฎหมายใด ๆ ในที่ประชุมมีการลงคะแนนเสียงเท่ากันให้ถือว่าญัตติหรือการพิจารณาร่างกฎหมายนั้นตกไป ไม่ผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมวุฒิสภา นอกจากนั้นยังมีการคัดเลือกรองประธานวุฒิสภาและประธานคณะกรรมการ (Deputy President and Chair of Committees) ขึ้นมาอีก ๑ คน ซึ่งมาจากการคัดเลือกระหว่างสมาชิกวุฒิสภาเช่นกัน เพื่อทำหน้าที่บนบัลลังก์ในที่ประชุมวุฒิสภาระหว่างสมัยประชุมแทนประธานวุฒิสภา หรือในช่วงที่ตำแหน่งประธานวุฒิสภาว่างลง โดยตามธรรมเนียมการปฏิบัติปัจจุบันสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากฝ่ายค้านที่มีคะแนนเสียงมากที่สุดในวุฒิสภาจะดำรงตำแหน่งนี้

๒) **สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives)** ตามรัฐธรรมนูญแห่งเครือจักรภพออสเตรเลีย ค.ศ. ๑๙๐๐ กำหนดไว้ว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมากกว่าจำนวนวุฒิสภาสองเท่า โดยมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนใน ๖ รัฐ ตามสัดส่วนของประชาชนในแต่ละรัฐ และจาก Northern Territory และ Australian Capital Territory ในปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๕๐ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี จุดเด่นของสภาผู้แทนราษฎรคือพรรคหรือกลุ่มที่มีเสียงข้างมากจะเป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล โดยภาระความรับผิดชอบของรัฐบาลจะรายงานในวันที่มีการประชุมสภา¹

การเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำหลังการเปิดประชุมสภานัดแรก ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะถูกเลือกตั้งโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจะมีการเลือกตั้งรองประธานคนที่ ๑ และรองประธานคนที่ ๒ ซึ่งมีกฎที่วางไว้คือ รองประธานสภาคนที่ ๒ จะต้องไม่ใช่สมาชิกพรรคฝ่ายรัฐบาล สำหรับประธานสภาผู้แทนราษฎรนี้ปกติจะไม่มีสิทธิออกเสียงในการลงมติในญัตติต่าง ๆ แต่เมื่อมีคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานจะทำหน้าที่ออกเสียงชี้ขาด (Casting Vote)

องค์ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรต้องมีไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ถ้าสมาชิกสภามาไม่ครบองค์ประชุม ที่ประชุมจะคอยจนกว่าจะครบองค์ประชุม หรือเลื่อนการประชุมไปในวันถัดไป

สำหรับอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ดังนี้

- ๑) อำนาจในการจัดตั้งรัฐบาล โดยรัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อสภา หากรัฐบาลไม่สามารถสร้างความไว้วางใจให้กับสภาได้ สภาก็สามารถล้มรัฐบาลได้
- ๒) ริเริ่มการเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา
- ๓) พิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ พร้อมทั้งการแก้ไขตามที่เห็นสมควร

¹ ในการจัดตั้งรัฐบาล นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้นำพรรคฝ่ายที่มีที่นั่งในสภาข้างมากจะเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน และพรรคที่มีสมาชิกข้างมากในสภาจะกลายเป็นรัฐบาล จากนั้นจะมีการแต่งตั้งรัฐมนตรีซึ่งมาจากสมาชิกในสภานั้นเช่นกัน

ของรัฐบาล

๔) อนุมัติและรับรองการใช้จ่ายตลอดจนตรวจสอบการใช้จ่ายและตรวจสอบบัญชี

๕) ควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล

๖) แต่งตั้งและใช้กรรมวิธีการสามัญ และวิสามัญ เพื่อสอบสวนและรายงานในเรื่องต่าง ๆ

เรื่องต่าง ๆ

๓) อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา มี ๕ ประการ ได้แก่

๑) จัดเตรียมการบริหารของฝ่ายรัฐบาล

๒) งานนิติบัญญัติ

๓) จัดเตรียมงบประมาณสำหรับรัฐบาล

๔) จัดเตรียมที่ประชุมสำหรับผู้แทนประชาชน

๕) ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

สำหรับการควบคุมการบริหารงานรัฐบาลของรัฐสภาออสเตรเลีย มีอำนาจในการควบคุมการบริหารงานที่สำคัญประการหนึ่งคือ การตอบกระทู้ถามโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า คือระหว่างสมัยประชุมในวันที่มีการประชุมจะมีวาระในการตอบกระทู้คำถามประมาณ ๔๕ นาที ซึ่งสมาชิกทั้ง ๒ สภาสามารถสอบถามรัฐมนตรีได้ทุกเรื่อง โดยนัยนี้รัฐมนตรีต้องเข้าประชุมในสภาที่ตนเองเป็นสมาชิก และหากในอีกสภาหนึ่งมีคำถามที่เกี่ยวข้องก็จะมอบหมายให้รัฐมนตรีที่เป็นสมาชิกอีกสภาหนึ่งเป็นผู้ตอบแทน เช่น ในที่ประชุมวุฒิสภา รัฐมนตรีที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องตอบคำถามในที่ประชุมวุฒิสภา แต่หากในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีการถามเกี่ยวกับงานที่รัฐมนตรีที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาดำเนินการอยู่ ก็สามารถมอบหมายให้รัฐมนตรีที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นตอบแทนตนได้

สำหรับขั้นตอนในการตราพระราชบัญญัติ มีขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

๑) วาระที่ ๑ เป็นการนำเสนอร่างกฎหมายต่อสภา

๒) วาระที่ ๒ แลงหลักการทั่วไปและเปิดให้มีการอภิปรายซักถาม

๓) ขั้นกรรมวิธีการ พิจารณารายละเอียดของร่างกฎหมาย โดยมีการอภิปรายซักถาม

และแก้ไขร่างกฎหมายต่าง ๆ การพิจารณาในขั้นตอนนี้ปกติจะทำกันในสภาเองเรียกว่า คณะกรรมการทั้งสภา (Committee of the Whole House) บางครั้งสมาชิกอาจลงคะแนนโดยเอกฉันท์ ไม่ต้องมีการพิจารณาในขั้นตอนนี้ก็ได้

๔) วาระที่ ๓ เป็นการพิจารณาลงมติขั้นสุดท้าย

เมื่อร่างกฎหมายผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้วต้องนำเสนอต่อวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบซึ่งบางครั้งอาจจะมีการเห็นชอบทั้งฉบับหรือมีการขอให้สภาผู้แทนราษฎรแก้ไข ส่วนกฎหมายที่ผ่านวุฒิสภาก็เช่นเดียวกัน ต้องนำมาให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาขอความเห็นชอบซึ่งเป็นหลักการในการพิจารณากฎหมาย ร่างกฎหมายจะเสนอผ่านสภาใดก็ได้ แต่ในที่สุดจะต้องผ่านทั้งสองสภาและได้รับความ

ยินยอมจากผู้สำเร็จราชการก่อนจึงจะมีผลใช้บังคับได้ เว้นแต่กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน ภาษีหรือรายได้ซึ่งจะต้องเริ่มต้นเสนอที่สภาผู้แทนราษฎรก่อนเท่านั้น

การพิจารณาพระราชบัญญัติอาจเกิดความขัดแย้งระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้ ซึ่งตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งเครื่องจักรพออสเตรเลีย ค.ศ. ๑๙๐๐ กำหนดไว้ว่าหากเกิดกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรผ่านร่างกฎหมายใดไปแล้ว ไปถึงในขั้นของวุฒิสภาซึ่งมีการลงมติไม่เห็นชอบ และได้ส่งความเห็นนั้นมาที่สภาผู้แทนราษฎรซึ่งสภาผู้แทนราษฎรมติไม่เห็นชอบด้วยกับความเห็นของวุฒิสภา นั่นคือ สภาผู้แทนราษฎรมีความต้องการให้ร่างกฎหมายที่เสนอไปนั้นเป็นกฎหมาย เมื่อเว้นช่วงไม่ต่ำกว่า ๓ เดือนแล้ว สภาผู้แทนราษฎรสามารถเสนอร่างกฎหมายนั้นกลับเข้ามาอีกได้โดยจะแก้ไขหรือไม่แก้ไขก็ตาม เมื่อมาสู่ขั้นตอนของวุฒิสภาแล้ววุฒิสภายังมีมติไม่เห็นชอบหรือมีมติเห็นชอบแต่เสนอให้มีการแก้ร่างกฎหมายในลักษณะที่สภาผู้แทนราษฎรไม่อาจยอมรับได้ ก็จะเกิดกรณีความชะงักงันของกฎหมายจนอาจจะนำไปสู่การยุบสภาและให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือเรียกว่า Double Dissolution เมื่อมีการเลือกตั้งใหม่และได้สมาชิกสภาทั้งสองสภาเข้ามาทำหน้าที่ หากในการเสนอร่างกฎหมายโดยสภาผู้แทนราษฎรยังเกิดเหตุการณ์เดิมขึ้นอีก ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์จะตั้งคณะกรรมการร่วม ๒ สภาเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายที่ผ่านโดยสภาผู้แทนราษฎร พร้อมพิจารณาประเด็นแก้ไข แล้วตัดสินใจโดยคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาดของทั้งสองสภา

การประชุมรัฐสภาออสเตรเลียมีการกำหนดสมัยประชุมเป็น ๒ สมัยคือ สมัยแรกตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน สมัยที่สองเป็นการพิจารณางบประมาณตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงธันวาคม ในระหว่างสมัยประชุมจะมีการเรียกประชุมสัปดาห์ละ ๔ วัน เป็นเวลา ๒ สัปดาห์ และจะหยุด ๒ สัปดาห์ เพื่อให้สมาชิกได้ทำการประชุมกรรมการและลงพื้นที่ ฉะนั้นแต่ละสภาก็จะประชุมประมาณ ๑๐๐ วัน

๒.๒ รัฐสภาแห่งรัฐ

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างรัฐสภาของรัฐ ๒ แห่งคือ รัฐสภาของรัฐนิวเซาท์เวลส์ และรัฐสภารัฐวิกตอเรีย

๑) รัฐสภาของรัฐนิวเซาท์เวลส์

นิวเซาท์เวลส์เป็นรัฐเก่าแก่ของออสเตรเลีย ได้ถูกประกาศตั้งเป็นสหพันธรัฐของอังกฤษเมื่อ ๒๖ มกราคม ๑๗๘๘ ในขั้นแรกมีผู้ว่าราชการปกครองมีอำนาจทางการเมืองไม่มากนัก แต่ต่อมาก็มีอำนาจมากขึ้น เช่น เก็บภาษีอากรและตั้งศาลยุติธรรมขึ้น และต่อมาในค.ศ. ๑๘๒๓ รัฐสภาอังกฤษได้ออกกฎหมายให้มีสภานิติบัญญัติขึ้น ทำหน้าที่ที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการ จนถึงปีค.ศ. ๑๘๔๓ จึงเริ่มมีสภาพเป็นรัฐสภาโดยผู้แทนราษฎรมีสมาชิก ๓๖ คน แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ ๑๒ คน และเลือกตั้งมา ๒๔ คน ต่อมาได้มีการเรียกร้องการปกครองตนเองมากขึ้น จึงให้สภานิติบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญขึ้น และสภาอังกฤษก็ผ่านพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญนิวเซาท์เวลส์ออกมาให้ในปี ๑๘๕๕ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้สภานิติบัญญัติ (Legislative Assembly) เลือกตั้ง ๕๔ คน และสภาที่ปรึกษานิติบัญญัติ (Legislative Council) แต่งตั้งไม่เกิน ๒๑ คน วาระดำรงตำแหน่ง ๕ ปี ปัจจุบันรัฐสภาของรัฐนิวเซาท์เวลส์ตั้งอยู่ในเมืองซิดนีย์

ในปัจจุบันสภาล่างประกอบด้วยผู้แทนที่เลือกมาจากประชาชนในเขตเลือกตั้ง ๕๕ เขต ๆ ละ ๑ คน สภามีอายุ ๔ ปี หรือน้อยกว่าคือ อาจจะถูกยุบได้โดยรัฐบาลด้วยความยินยอมของผู้สำเร็จราชการ

แทน (Governor) สภาล่างจะเลือกประธาน (Speaker) เพื่อทำหน้าที่ประธานการประชุมและโดยธรรมเนียม ประธานจะไม่มีส่วนในการอภิปรายใด ๆ

ส่วนสภาสูงซึ่งบางครั้งก็เรียกว่า สภาทบทวน(House of Review) ประกอบด้วยสมาชิก ๔๕ คน มีอายุเท่ากับสามสมัยของรัฐสภา(๑๒ ปี) โดยจะมีการเลือกสมาชิกใหม่ ๑ ใน ๓ (๑๕ คน) ทุกครั้ง ที่มีการเลือกตั้งใหม่พร้อมกับการเลือกตั้งของสภาล่าง ซึ่งเรียกว่าเป็นสมัยของรัฐสภาสมัยหนึ่ง สภาสูงจะเลือกสมาชิกคนหนึ่งขึ้นเป็นประธาน แต่ประธานสภาสูงนี้สามารถมีส่วนในการอภิปรายในสภาได้

รัฐสภาของรัฐนิวยอร์กเวสต์มีหน้าที่หลักในการตรากฎหมายหรือแก้ไขกฎหมาย ซึ่งมีเงื่อนไขเช่นเดียวกับระบบรัฐสภาในระดับสหพันธรัฐคือ การเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินงบประมาณ และภาษีจะกระทำกรริเริ่มเสนอร่างกฎหมายได้แต่ในส่วนของสภาล่างเท่านั้น ซึ่งข้าหลวงจะนำมาเสนอแนะในสาส์นถึงสภา ส่วนร่างกฎหมายอื่น ๆ จะเริ่มในสภาใดก็ได้ซึ่งส่วนใหญ่ก็เริ่มจากสภาล่าง

กระบวนการในการตรากฎหมายของสภารัฐนิวยอร์กเวสต์เริ่มจาก คณะรัฐมนตรีร่วมกันพิจารณาร่างกฎหมาย แล้วส่งให้คณะที่ปรึกษาฝ่ายรัฐสภา(Parliment council) แล้วจึงนำไปผ่านการเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ก่อนจะมอบให้รัฐมนตรีนำเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อสภาที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

เมื่อเข้าสู่สภาในวาระที่ ๑ เป็นการแนะนำร่างกฎหมายเป็นพิธีเท่านั้น ในวาระที่ ๒ รัฐมนตรีผู้เสนอจะชี้แจงรายละเอียดแสดงวัตถุประสงค์และวิธีการที่กฎหมายจะนำมาใช้ สมาชิกก็จะแสดงความคิดเห็นอย่างกว้าง ๆ ซึ่งอาจชี้ให้เห็นว่าจะมีการแก้ไขกันอย่างไรบ้างในขั้นกรรมาธิการ เมื่อเสร็จขั้นตอนของกรรมาธิการแล้ว จึงนำเสนอในวาระที่ ๓ ว่าควรจะผ่านร่างกฎหมายนี้ทั้งหมดหรือโดยการแก้ไขด้วยวาระที่ ๓ หลังจากนั้นก็ต้องส่งร่างไปให้อีกสภาหนึ่งพิจารณาในลักษณะเดียวกัน เมื่อร่างกฎหมายผ่านทั้ง ๒ สภาแล้วก็จะส่งให้เลขาธิการของสภาที่ร่างกฎหมายนั้นเริ่มพิจารณาทำบันทึกเสนอผู้สำเร็จราชการแทน (Governor) ลงนามในพระบรมราชานุมัติ (Royal Assent)

นอกจากการตรากฎหมายแล้ว การประชุมของรัฐสภายังสามารถยกญัตติใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อมหาชนขึ้นมาพิจารณาได้ทั้งแบบธรรมดาและญัตติด่วน

๒) รัฐสภาวิกตอเรีย

รัฐสภาของรัฐวิกตอเรียประกอบด้วยสภาสองสภา สภาล่างเรียกว่า Legislative Assembly มีวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี มี ส.ส. ๘๘ คนเลือกตั้งมาจากเขตเลือกตั้งต่าง ๆ เขตละหนึ่งคนซึ่งเป็นผู้แทนประชากรราว ๒๕,๐๐๐ คน ส่วนสภาสูง เรียกว่า Legislative Council มีวาระดำรงตำแหน่ง ๘ ปี (หรือ ๒ สมัยของ สภาล่าง) มีสมาชิก ๔๔ คน เลือกมาจากจังหวัดต่าง ๆ ๒๒ จังหวัด โดยมีการประชุมปีละ ๒ สมัย สมัยแรกตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม สมัยหลังระหว่างเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน

รัฐสภาทำหน้าที่ออกกฎหมายและความคุมรัฐบาลมีวาระตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาไม่ต้องเขียนขึ้นล่วงหน้าได้วันละ ๒๐ นาที โดยไม่อนุญาตให้มีคำถามซ้ำถามเพิ่มเติม ภายในรัฐสภามีเจ้าหน้าที่ประจำทำงานราว ๒๐๐ คน ไม่รวมถึงเลขานุการประจำเขตเลือกตั้งของ ส.ส. อีกคนละ ๑ คน ซึ่งมีฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของ

รัฐสภา (ส.ว. ไม่มีเลขานุการ) ในส่วนของฝ่ายบริหาร คณะรัฐมนตรีประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีรวม ๑๘ คน โดย ๑๓ คนมาจากสภาล่าง และ ๕ คน มาจากสภาสูง

รัฐต่าง ๆ ในออสเตรเลียมีอำนาจในการเก็บภาษีอากรเบ็ดเตล็ดไม่มากนัก ส่วนภาษีรายได้ อันเป็นรายได้หลักนั้นรัฐบาลกลางเป็นผู้เก็บและแบ่งสรรให้รัฐต่าง ๆ ตามจำนวนประชากรและพื้นที่ ฉะนั้น รัฐเล็กที่ร่ำรวยจึงได้รับส่วนแบ่งน้อยกว่าที่จ่ายไปเข้าส่วนกลาง แต่รัฐและดินแดนใหญ่มีพื้นที่มากพลเมืองน้อยเช่น เวสต์ ออสเตรเลีย และ Northern Territory จึงได้รับส่วนแบ่งมากกว่าที่จ่ายไปเพื่อเป็นการกระจายความเจริญ

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

มีทั้งสิ้น ๓ หน่วยงาน ได้แก่

๓.๑ กรมวุฒิสภา (The Department of the Senate) ให้บริการ คำแนะนำแก่วุฒิสมาชิกทุกคนไม่ว่าจะเป็นวุฒิสมาชิกอิสระหรือเป็นวุฒิสมาชิกที่มาจากพรรคการเมือง คณะกรรมาธิการในวุฒิสภา และประธานวุฒิสภา บริหารงานที่เกี่ยวกับอำนาจนิติบัญญัติ โดยประกอบด้วยสำนักงานจำนวน ๕ สำนักงาน ได้แก่

๑) สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา (Clerk's Office) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่วุฒิสมาชิกและคณะกรรมาธิการในด้านการดำเนินงานต่าง ๆ และยังเป็นเลขานุการของหน่วยประจำชาติในสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union)

๒) สำนักงานระเบียบวาระและเอกสารการประชุม (Table Office) ทำหน้าที่จัดพิมพ์วารสารวุฒิสภา หนังสือแจ้ง เอกสารประกอบการประชุมพิจารณาร่างกฎหมาย รวมไปถึงการจัด เรียง และจกรายงานการประชุมด้วย

๓) สำนักงานอำนวยการประชุม (Procedure Office) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร งานบริการร่างกฎหมาย งานจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิสภาทั้งในรูปแบบหนังสือและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีสำนักงานการศึกษาประจำรัฐสภา (The Parliamentary Education Office) ซึ่งได้รับเงินทุนจากสำนักงานเลขานุการวุฒิสภาและสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักดังกล่าวมีหน้าที่ให้การศึกษแก่นักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญของหน้าที่และระบบงานรัฐสภาอีกด้วย

๔) สำนักงานกรรมาธิการ (Committee Office) มีหน้าที่จัดหาจัดหาเจ้าหน้าที่ให้บริการ ค้นคว้าสนับสนุนงานดำเนินการ และให้คำปรึกษาแก่กรรมาธิการต่าง ๆ

๕) สำนักงานกลาง (Black Rod's Office) ทำหน้าที่ให้บริการแก่วุฒิสมาชิกและกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการภายในรัฐสภา อาทิ อุปกรณ์ต่าง ๆ ระบบข้อมูล งานรักษาความปลอดภัย งานบริหารจ้างงานบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร การวัดประเมินผลงาน รวมไปถึงการจัดการทางการเงินด้วย

๓.๒ กรมสภาผู้แทนราษฎร (The Department of the House of Representatives)

มีหน้าที่ให้บริการ สนับสนุน อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกสภาราษฎร รวมไปถึงคณะกรรมการ และคณะกรรมการร่วม สามารถแบ่งการทำงานออกเป็นสามกลุ่มได้ดังนี้คือ

๑) **Chamber Services, Main Committee and Community Awareness** มีหน้าที่หลักอยู่ สองประการคือ

- สนับสนุนการดำเนินการภายในสภาผู้แทนราษฎร งานพิมพ์ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่นิติบัญญัติ ไม่ว่าจะเป็นการร่างกฎหมาย การร่างกฎหมายฉบับแก้ไข

- การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสภาผู้แทนราษฎร

๒) **Committee Services** มีหน้าที่สองประการเช่นกัน หน้าที่ประการแรกได้แก่การให้คำแนะนำ สนับสนุนแก่สภาผู้แทนและคณะกรรมการร่วมของสภา งานสอบสวน หน้าที่อีกประการได้แก่การให้ความสนับสนุนแก่สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union) ในงานที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระดับสากล

๓) **Member's Service** ทำหน้าที่ให้บริการทั่วไปแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการให้บริการดังกล่าวรวมไปถึงการให้เงินเดือน ค่าตอบแทน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และการรักษาความปลอดภัยด้วย

๓.๓ The Department of Parliamentary Services

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗ เกิดจากการรวมกันของหน่วยงานห้องสมุด หน่วยงานรัฐสภา และหน่วยงานสภากร่วม มีหน้าที่สนับสนุนงานรัฐสภาให้มีประสิทธิภาพ เช่น งานวิจัย งานบริการห้องสมุด งานถ่ายทอดสด รายงานการประชุม งานบริการคอมพิวเตอร์ รวมไปถึงงานรักษาความปลอดภัยและงานปรับปรุงอาคารและบริเวณโดยรอบ

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

จุลชีพ ชินวรรณ และคณะ. “การเมืองการปกครองเครือรัฐออสเตรเลีย,” หนังสือการเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๑)

ณ กมล ไม้ประดิษฐ์, รัฐสภาเครือรัฐออสเตรเลีย (The Parliament of the Commonwealth of Australia), (กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๖)

สถาบันพระปกเกล้า, รายงานการวิจัย การปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา, (กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไท, ๒๕๔๓)

อมร รักษาศักดิ์ และคณะ, ประชาธิปไตย: อุดมการณ์ หลักการ และแบบอย่างการปกครองหลายประเทศ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕)

Website

Parliament of Australia, <http://www.aph.gov.au> (๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐)

กระทรวงการต่างประเทศ, <http://www.mfa.go.th> (๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศแคนาดา

โดย

นายสมัชญ์ สมบัติพานิช

นายชยพล ธานีวัฒน์

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

ประเทศแคนาดา

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศซึ่งตั้งอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ ประกอบด้วยพื้นที่ ๙,๙๗๐,๖๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๒ ของโลก ถูกแบ่งออกเป็น ๑๐ รัฐ และ ๓ แคว้นมีเมืองออกดาวาเป็นเมืองหลวง ประชากรมีจำนวนประมาณ ๓๒.๑๔ ล้านคน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ภาษาที่ใช้มากที่สุดได้แก่ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสตามลำดับ

ในด้านเศรษฐกิจ ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจมาโดยตลอด เนื่องจากเป็นประเทศในกลุ่ม G ๘ (Group of Eight) และยังเป็นประเทศที่มีข้อตกลงการค้าเสรีในอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement : NAFTA) ประกอบกับความน่าเชื่อถือในการให้บริการทางธนาคารและสินค้าส่งออกทางอุตสาหกรรมและอิเล็กทรอนิกส์ ประเทศแคนาดาจึงเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีความโดดเด่นบนเวทีโลกอยู่ในขณะนี้

๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาแต่เดิมนั้นมีชาวพื้นเมืองอาศัยอยู่เป็นเวลากว่าหนึ่งพันปี ต่อมาได้เริ่มมีการติดต่อระหว่างชาวพื้นเมืองและชนเผ่าต่าง ๆ การบุกเบิกพื้นที่ในประเทศแคนาดาได้เริ่มขึ้นภายหลังจากการค้นพบดินแดนใหม่โดยโคลัมบัส (Columbus) โดยเริ่มมีการตั้งถิ่นฐานของชาวประมงบริเวณ ลาบราดอร์ (Labrador) นิวฟาวด์แลนด์ (Newfoundland) และเร็ด เบย์ สเตชัน (Red Bay station) อย่างไรก็ตามการค้นพบที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญได้แก่การสำรวจโดย จอห์น คาบอท (John Cabot) ในพื้นที่บางส่วนของฝั่งอเมริกาเหนือในปี ค.ศ. ๑๔๙๗ โดยคาบอทได้อ้างที่ดินดังกล่าวให้ตกเป็นสิทธิของพระเจ้าเฮนรี่ที่เจ็ดแห่งสหราชอาณาจักร การอ้างสิทธิเหนือที่ดินของ สหราชอาณาจักรจึงเริ่มต้นขึ้นในเวลาดังกล่าว โดยแผ่ขยายมาจนถึงพื้นที่รอบ ๆ อ่าวฮัดสัน (Hudson Bay) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของโนวาสโกเชีย (Nova Scotia) อย่างไรก็ตามประเทศที่อ้างสิทธิเหนือพื้นที่ประเทศแคนาดาไม่ได้มีเพียงสหราชอาณาจักรเท่านั้น ในปี ค.ศ. ๑๕๓๔ แซมมวล เดอ แชมเพลน (Samuel de Champlain) ได้อ้างสิทธิการอยู่อาศัยของเกษตรกรชาวฝรั่งเศสซึ่งย้ายเข้ามาตั้งรกรากบริเวณพอร์ตรอยัล (Port-Royal) (หรือแอนนาโปลิสรอยัลในปัจจุบัน) จำนวน ๖,๐๐๐ คน และเมืองนิว ฟร็านส์ (New-France) (หรือเมืองควิเบค (Quebec City) ในปัจจุบัน)

การอ้างสิทธิอาศัยเหนือพื้นที่ระหว่างสหราชอาณาจักรและประเทศฝรั่งเศสได้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชาวพื้นเมืองเดิมเป็นอย่างมาก มีการแบ่งฝักฝ่ายและทำสงครามแย่งพื้นที่ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องตลอดศตวรรษที่ ๑๗ และ ๑๘ โดยประเทศฝรั่งเศสตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบเนื่องจากการสนับสนุนทางเศรษฐกิจต่อคนฝรั่งเศสราว ๖๐,๐๐๐ คนนั้นไม่เพียงพอ สหราชอาณาจักรซึ่งมีอำนาจทาง

เศรษฐกิจและการทำสงครามทางเรือที่ดีจึงสามารถขยายอาณาเขตอาณานิคมออกไปได้มากกว่า ในที่สุดปี ค.ศ. ๑๖๑๓ ทั้งสองประเทศได้ทำสนธิสัญญาอุเทรช (Treaty of Utrecht) เพื่อยุติสงคราม ส่งผลให้สหราชอาณาจักรได้พื้นที่ที่เคยเป็นของประเทศฝรั่งเศสได้เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามสหราชอาณาจักรยังต้องรับภาระในการปกครองชาวฝรั่งเศสในพื้นที่ดังกล่าวด้วย เพื่อให้สะดวกต่อการปกครอง สหราชอาณาจักรจึงเนรเทศชาวฝรั่งเศสให้ไปอาศัยบริเวณพื้นที่ในอเมริกาเหนือและให้สิทธิแก่ผู้อพยพที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์จากยุโรปมาอาศัยในพื้นที่ดังกล่าวแทน อย่างไรก็ตามชาวฝรั่งเศสที่ถูกเนรเทศบางส่วนเลือกที่จะตั้งถิ่นฐานบริเวณหลุยส์เซียนา (Louisiana) ทางตอนใต้ ในขณะที่อีกบางส่วนเลือกที่จะซ่อนตัวและกลับไปยังโนวา สโกเชียอันเป็นถิ่นอาศัยเดิม

ถึงแม้ว่าทั้งสองประเทศตกลงทำสนธิสัญญาอุเทรชเพื่อยุติสงครามแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏการทำสงครามช่วงชิงดินแดนอีก ๒ ครั้งด้วยกันในปี ค.ศ. ๑๖๔๐ และปี ค.ศ. ๑๖๕๔ โดยเฉพาะสงครามครั้งที่สองที่มีอีกชื่อหนึ่งว่า “สงคราม ๗ ปี” ซึ่งเป็นสงครามครั้งสุดท้ายระหว่างสหราชอาณาจักรและประเทศฝรั่งเศสนั้น สหราชอาณาจักรสามารถเอาชนะได้ด้วยกองกำลังที่เหนือกว่า จากชัยชนะดังกล่าว เมืองหลุยส์เบิร์ก (Louisbourg) ซึ่งเป็นฐานทัพฝรั่งเศสที่แข็งแกร่งที่สุดตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษโดยสมบูรณ์ ชาวฝรั่งเศสจึงต้องเริ่มปรับตัวให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับชาวอังกฤษเพื่อให้สามารถมีสิทธิเสรีภาพเสมอกัน การปรับตัวดังกล่าวได้ผลเนื่องจากรัฐสภาสหราชอาณาจักรได้ตราพระราชบัญญัติควิเบก (The Quebec Act) ในปี ค.ศ. ๑๖๗๔ ซึ่งมีเนื้อหารับรองสิทธิเสรีภาพ และสิทธิการเมืองการปกครองของชาวฝรั่งเศสซึ่งต่อมาได้เรียกตนเองว่าชาวควิเบก และยังคงให้กฎหมายแห่งของฝรั่งเศสยังคงมีผลบังคับใช้ได้ต่อไป โดยที่สหราชอาณาจักรจะใช้บังคับเฉพาะกฎหมายอาญาเท่านั้น ในปี ค.ศ. ๑๖๘๑ ประเทศแคนาดามีการเปลี่ยนแปลงทางการปกครองที่สำคัญคือการมีรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์เป็นฉบับแรก

สหราชอาณาจักรได้ทำการปกครองประเทศแคนาดาเรื่อยมาจนกระทั่งปี ค.ศ. ๑๘๑๒ สหราชอาณาจักรก็ต้องทำสงครามป้องกันการแย่งชิงพื้นที่จากประเทศอเมริกาโดยสามารถป้องกันได้สำเร็จ ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๘๓๗ ได้เกิดการก่อกบฏขึ้นในประเทศแคนาดาทั้งตอนบนและตอนล่างเนื่องจากความไม่พอใจรัฐสภาสหราชอาณาจักรที่ให้อำนาจทางการคลังแก่ผู้บริหารท้องถิ่นเหนือที่ประชุมสภา (Assembly) เพื่อปรับปรุงคมนาคมในแคนาดาตอนล่างซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวแคนาดาฝรั่งเศส โดยชาวแคนาดาฝรั่งเศสเห็นว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณที่มีได้สร้างผลประโยชน์ใด ๆ แก่ตน แม้ว่าเบื้องหลังการก่อกบฏจะได้รับการสนับสนุนจากประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ไม่สามารถทำสงครามเอาชนะสหราชอาณาจักรได้ รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้มอบหมาย ลอร์ด เดอแรห์ม (Lord Durham) ให้ศึกษาถึงปัญหาความขัดแย้งดังกล่าว ลอร์ด เดอแรห์มเห็นว่า ประชาชนที่พูดภาษาอังกฤษสมควรมีรัฐบาลเป็นของตนเอง เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชาวอังกฤษในแคนาดาและสามารถรักษาความเป็นสมาชิกของจักรวรรดิอังกฤษต่อไปได้ นอกจากนี้ยังส่งผลให้คนฝรั่งเศสที่อยู่ภายใต้บังคับให้มีสิทธิทางการเมืองและใช้ชีวิตที่กลมกลืนกับคนอังกฤษได้อีกด้วย รัฐบาลสหราชอาณาจักรจึงได้ตราพระราชบัญญัติรวมพื้นที่แคนาดาเหนือและแคนาดาใต้เข้าด้วยกันในปี ค.ศ. ๑๘๔๐ และเพื่อให้ประเทศแคนาดาเป็นอาณานิคมที่สามารถปกครองตนเองในฐานะประเทศ

จักรวรรดิของสหราชอาณาจักร จึงได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. ๑๗๕๑ โดยตราพระราชบัญญัติอเมริกาเหนือของสหราชอาณาจักร (British North America Act) ในปี ค.ศ. ๑๘๖๗ ภายหลังจากการออกพระราชบัญญัติดังกล่าว ประเทศแคนาดาได้ขยายอาณาเขตไปอย่างรวดเร็วทั้งทางฝั่งเหนือ ตะวันออกและตะวันตกเนื่องจากการก่อสร้างทางคมนาคม

ในปี ค.ศ. ๑๘๑๔ ประเทศอังกฤษและประเทศเยอรมันได้ประกาศทำสงครามโลกครั้งที่หนึ่งประเทศแคนาดาภายใต้การนำของ นายกรัฐมนตรีโรเบิร์ต โบเดน (Robert Boden) ได้เข้าร่วมสงครามอยู่ฝ่ายเดียวกับสหราชอาณาจักรและประสบความสำเร็จโดยสามารถจับกุมทหารเยอรมันได้เป็นจำนวนมาก จากความสำเร็จในการแสดงแสนยานุภาพทางการทหารของประเทศแคนาดาประกอบกับความล้มเหลวในการรบของสหราชอาณาจักร ทำให้ประเทศแคนาดาเริ่มถูกมองในฐานะประเทศที่เป็นเอกเทศยิ่งกว่าประเทศในเครือจักรภพของสหราชอาณาจักร ด้วยเหตุนี้ในปี ค.ศ. ๑๙๓๑ ได้ตรากฎหมายเวสต์มินสเตอร์ (Statute of Westminster) โดยรัฐสภาสหราชอาณาจักรไม่สามารถตรากฎหมายให้มีผลเหนือประเทศแคนาดาได้อีกต่อไป ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ ประเทศแคนาดาได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่สองกับประเทศเยอรมันและมีบทบาทสำคัญในการรบและได้รับชัยชนะอีกครั้ง

ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ความสำคัญของสหราชอาณาจักรในฐานะประเทศจักรวรรดิเริ่มลดลง ในขณะที่ประเทศแคนาดาที่เพิ่งจะมีบทบาทสำคัญในสงครามโลกและชาวแคนาดาที่อาศัยนั้นเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีได้มีความผูกพันกับสหราชอาณาจักรเช่นชาวแคนาดารุ่นก่อน ทำให้ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและการแสดงออกเริ่มมีเอกลักษณ์อย่างชัดเจนแม้จะถูกแทรกแซงทางวัฒนธรรมจากประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่บ้างก็ตาม ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ได้มีการยกเลิกคณะกรรมการตุลาการซึ่งเป็นองค์กรของสหราชอาณาจักรและให้ศาลสูงแคนาดาเป็นศาลสูงสุดของประเทศ ความพยายามที่จะให้ประเทศแคนาดามีความเป็นเอกเทศประสบความสำเร็จในปี ค.ศ. ๑๙๘๒ โดยรัฐสภาสหราชอาณาจักรได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญและกฎหมายฉบับก่อนทั้งหมดและตราพระราชบัญญัติแคนาดา ค.ศ. ๑๙๘๒ (Canada Act, ๑๙๘๒) ซึ่งมีฐานะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทำให้ชาวแคนาดามีสิทธิเสรีภาพ และมีอำนาจในการปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ จนถึงปัจจุบันนี้

๑.๓ การเมืองการปกครอง

ประเทศแคนาดาปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธรัฐมีสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ แห่งสหราชอาณาจักรทรงเป็นองค์ประมุข ประกอบด้วย ๑๐ รัฐและ ๓ ดินแดน ในการใช้อำนาจปกครองนั้นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (Governor General) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชินีนาถตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ดำเนินการแทนพระองค์ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๖ ปี ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์มีหน้าที่แต่งตั้งและเป็นที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี จากนั้นนายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้แต่งตั้งรัฐมนตรีจากผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในการใช้อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารของประเทศแคนาดามี ๒ ลักษณะดังนี้

๑. การปกครองแคว้นทั้ง ๓ แห่งโดยรัฐบาลสหพันธ์ รัฐบาลสหพันธ์นี้นอกจากจะใช้อำนาจบริหารแล้วยังใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภาด้วย ซึ่งรัฐสภาในการปกครองระดับนี้จะประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

๒. การปกครองในระดับมลรัฐซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ รัฐ ในแต่ละรัฐจะมีรัฐบาลเป็นของตนเอง โดย Lieutenant ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยผู้สำเร็จราชการจะเป็นหัวหน้ารัฐบาล การใช้อำนาจนิติบัญญัติของรัฐบาลในระดับมลรัฐนี้จะกระทำผ่านสภาผู้แทนราษฎรเพียงสภาเดียวซึ่งแตกต่างจากการปกครองแคว้นโดยรัฐบาลสหพันธ์

๒. ระบบรัฐสภา

รัฐสภาของประเทศแคนาดานั้นมีองค์ประกอบทั้งสิ้น ๓ ส่วนด้วยกัน โดยพระราชบัญญัติแคนาดา ค.ศ. ๑๘๗๒ มาตรา ๑๗ กำหนดให้รัฐสภาจะประกอบไปด้วย พระราชินี (Queen) วุฒิสภา (Senate) และสภาผู้แทนราษฎร (The House of Commons) เว้นแต่การปกครองในระดับมลรัฐที่จะเป็นระบบสภาเดี่ยว (Unicameral Legislative Assembly) อำนาจหน้าที่หลักของรัฐสภาได้แก่ กระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งได้แก่ การตรากฎหมาย และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น การอภิปรายทั่วไป การตั้งกระทู้ถาม เป็นต้น

๒.๑ วุฒิสภา (Senate)

พระราชบัญญัติแคนาดา ค.ศ. ๑๘๗๒ กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากการแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชินีนาถตามคำแนะนำของนายกรัฐมนตรีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๕ คน และสามารถเพิ่มจำนวนได้อีกครั้งละ ๔ คนแต่ไม่เกิน ๘ คน และมาจากแต่ละภาคส่วนในสัดส่วนที่กำหนด โดยวุฒิสมาชิกจะต้องมีอายุตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไปและสามารถดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุ ๗๕ ปีหรือมีเหตุให้ตำแหน่งของวุฒิสมาชิกนั้นว่างลงเช่น ไม่เข้าร่วมการประชุมวุฒิสภา การให้คำสาบานหรือปฏิญาณต่ออำนาจรัฐอื่น การตกเป็นบุคคลล้มละลายหรือกระทำความผิดอาญาร้ายแรง รวมไปถึงการเสียชีวิตหรือลาออก เป็นต้น อำนาจของวุฒิสภาได้แก่การเสนอและการแก้ไขบทกฎหมายเว้นแต่กรณีร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินซึ่งสามารถทำได้เพียงให้คำแนะนำเท่านั้น

๒.๒ สภาผู้แทนราษฎร (The House of Commons)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากมลรัฐและดินแดนต่าง ๆ รวมกันเป็นจำนวน ๒๘๒ คน (แต่สามารถเพิ่มได้ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละดินแดนหรือมลรัฐ) มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี หน้าที่ที่สำคัญของสภาผู้แทนราษฎรคือการบริหารราชการแผ่นดินและการเสนอกฎหมาย

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

มีทั้งสิ้น ๔ หน่วยงาน ได้แก่

๓.๑ **เลขาธิการรัฐสภา (Parliamentary secretaries)** เป็นตำแหน่งที่เกิดขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๑ เพื่อสนับสนุนการทำงานของนายโรเบิร์ต โบทอนซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ภายหลังจากนั้นก็มีการยกเลิกและก่อตั้งขึ้นใหม่อย่างไม่เป็นทางการอีกหลายครั้ง และในที่สุดก็ได้ถูกก่อตั้งอย่างเป็นทางการโดย Parliamentary Secretaries Act ๑๙๕๕ กำหนดให้เลขาธิการรัฐสภาได้แก่ผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรีเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะรัฐมนตรี มีจำนวนไม่เกินกว่าจำนวนคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะมีความประสงค์ที่จะให้เลขาธิการรัฐสภาจำนวนมากกว่าหนึ่งคนสนับสนุนการทำงานของตน หรือไม่ประสงค์ที่จะให้เลขาธิการรัฐสภารับผิดชอบงานของตนเลยก็ได้ ในทางปฏิบัตินั้นการแต่งตั้งเลขาธิการรัฐสภามักจะเป็นการแต่งตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรครัฐบาลได้ทำงานสนับสนุนฝ่ายบริหาร หรือเพื่อหาผู้ที่มีความสามารถที่จะดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีได้ในอนาคต

เลขาธิการรัฐสภามีหน้าที่ปฏิบัติงานทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรพรรคร่วมรัฐบาล งานคณะกรรมการ และงานเฉพาะกิจของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

๑. ติดต่อประสานงานระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลในระหว่างที่รัฐมนตรีไม่อยู่ที่สภา
๒. รับผิดชอบในวันประชุมอภิปรายไม่ไว้วางใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคฝ่ายค้านต่อการดำเนินการของรัฐมนตรี รวมไปถึงการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐมนตรีในการตอบกระทู้ถาม
๓. จัดทำเอกสารให้แก่สภาในฐานะที่เป็นตัวแทนของรัฐมนตรี
๔. ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการในกิจการที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจะแสดงวิสัยทัศน์ของรัฐมนตรีที่ตนสนับสนุนอยู่
๕. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะการติดต่อประสานงานระหว่างรัฐสภาและกระทรวงของรัฐมนตรีซึ่งตนต้องรับผิดชอบ

๓.๒ **เลขาธิการวุฒิสภา (The Clerk of Senate)**

การบริหารงานของสำนักงานบริหารวุฒิสภา (The Senate Administration) อยู่ภายใต้การดูแลของ The Senate Committee on Internal Economy, Budgets and Administration ซึ่งมีหน้าที่เหมือนคณะกรรมการกำกับดูแลการบริหาร ประกอบไปด้วยสมาชิกวุฒิสภา ๑๕ คน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเรื่องการเงินและการบริหารของวุฒิสภา

เลขาธิการวุฒิสภา (The Clerk of Senate) มีตำแหน่งคล้ายกับ CEO ขององค์กร ทำหน้าที่เลขาธิการรัฐสภา (The Clerk of the Parliament) อีกหนึ่งตำแหน่ง รับผิดชอบการวางแผนงานและหน้าที่ของวุฒิสภา และจัดทำรายงานเกี่ยวกับงานด้านนิติบัญญัติต่อประธานวุฒิสภา และยังรับผิดชอบคณะกรรมการเศรษฐกิจภายใน (The Internal Economy Committee) ในงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารทั้งหมด โดยมีหน่วยงานในสังกัดดังนี้

๑) หน่วยการให้บริการด้านนิติบัญญัติ (Legislative Services Sector)

มีหน้าที่เตรียมการและบริการทางด้านการบริหารงาน การสนับสนุนการวิจัยที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่วุฒิสภาและคณะกรรมการของวุฒิสภา โดยผู้บริหารส่วนงานนี้เรียกว่า The Deputy Clerk and Principle Clerk of Legislative Services ซึ่งมีการแบ่งส่วนงานภายในดังนี้

๑.๑) Committees Directorate อยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการจำนวน ๒๐ คณะ ประกอบไปด้วย งบประมาณและการจัดเตรียมผู้ที่จะมีเจตจำนงต่อกรรมการ หน่วยงานจะรับผิดชอบเตรียมงานให้แก่แต่ละคณะกรรมการ สนับสนุนงานด้านบริหารและกฎหมาย รวมไปถึงการเผยแพร่รายงานของคณะกรรมการสู่สาธารณชน ภายในส่วนงานได้แบ่งให้มีลักษณะเป็นหน่วยงานย่อยดังนี้

- Procedure Office มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการให้คำแนะนำและการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของวุฒิสภา เตรียมเอกสารรายงานที่บันทึกเกี่ยวกับการประชุมสภาและการอภิปรายของวุฒิสภา สนับสนุนการขยายแผนงาน หรืออำนาจในการตัดสินใจของประธานวุฒิสภา เลขาธิการวุฒิสภาและสมาชิกวุฒิสภา

- Legislative Support Office สนับสนุนงานด้านข้อมูลต่าง ๆ การจัดทำวารสารวุฒิสภา การอภิปรายของวุฒิสภา คำสั่งและประกาศ ประสานงานโครงการบริหารข้อมูลของหน่วยงานด้านนิติบัญญัติทั้งหมด ปรับปรุงขั้นตอนในการทำงานของหน่วยงานด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานกระจายเสียงกิจการวุฒิสภา (The broadcasting of Senate events) และที่ประชุมคณะกรรมการ

- International and Interparliamentary Affairs Directorate เป็นหน่วยงานร่วมของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานใน ๔ กลุ่มงานคือ งานด้านองค์กรรัฐสภา (parliamentary association) งานติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐสภา (parliamentary exchange) งานด้านพิธีการ (protocol) และงานด้านการจัดการประชุม (conferences) ในแต่ละกลุ่มงานทำหน้าที่สนับสนุนสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการส่งเสริมประชาธิปไตย ระบบรัฐสภาของแคนาดา และธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ

๑.๒) Office of the Law Clerk and Parliament Counsel เป็นหน่วยงานให้บริการกฎหมายและรัฐธรรมนูญแก่สมาชิกวุฒิสภา เช่น การยกร่างกฎหมาย การแปรญัตติ และข้อเสนอต่าง ๆ อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับ The Senate Administration และให้บริการบันทึกงานด้านการบริหารผ่านผู้ดูแลจัดเก็บเอกสารของวุฒิสภา (The Senate Archivist)

๑.๓) Office of the Usher of the Black Rod ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับประเพณีของรัฐสภาและพิธีการในรัฐสภา โดยประสานงานร่วมกับหน่วยงานด้านพิธีการและดำเนินการเปิดประชุมรัฐสภาและการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นทางการอื่น ๆ รวมทั้งทำหน้าที่บันทึกผู้เข้าร่วมประชุมสภาและดูแล The Mace bearer และผู้ติดตามของวุฒิสภา

๑.๔) **Communication Directorate** ทำหน้าที่วางแผนในการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกวุฒิสภา รวมทั้งให้คำแนะนำแก่วุฒิสภา สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการด้วยความเป็นกลาง และทำหน้าที่เป็นหน่วยบริหารงานด้านการติดต่อสื่อสารของวุฒิสภา

๒) **หน่วยการให้บริการอาคารสถานที่ของรัฐสภา (Parliamentary Precinct Services Sector)** มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัยและป้องกันอัคคีภัยภายในบริเวณที่ตั้งอาคารวุฒิสภาและดูแลรักษาด้าน the physical logistics ของวุฒิสภา โดยมีหน่วยงานในสังกัดดังนี้

๒.๑) **Protective Services Directorate** ทำหน้าที่ปกป้องทรัพย์สินและชีวิตและรักษาความสงบสุขภายในบริเวณที่ตั้งอาคารวุฒิสภา รวมทั้งรับผิดชอบข้อมูลด้านการรักษาความปลอดภัย การวางแผนงานต่อเนื่องและรับรองความปลอดภัยภายในบริเวณที่ตั้งอาคารวุฒิสภา

๒.๒) **Building Services Branch** กลุ่มงานอาคารสถานที่รับผิดชอบการวางแผนโครงการด้านการอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่ของอาคารวุฒิสภา ห้องประชุมกรรมาธิการ บริการไปรษณีย์ ส่งเอกสาร การขนส่งและการดูแลรักษาความสะอาด

๒.๓) **Materiel Services Branch** รับผิดชอบด้านการจัดซื้อ การทำสัญญา การจัดพิมพ์ การจัดการทรัพย์สิน การค้าและการจัดเก็บสินค้า

๒.๔) **Long Term Accommodation Strategy Branch** หน่วยงานนี้รับผิดชอบดูแลอำนวยความสะดวกทั่วไปในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

๓) **Corporate Services Sector**

ประกอบไปด้วย ๔ สำนักงานดังนี้

๓.๑) **Finance Directorate** มีหน้าที่จัดการด้านการงบประมาณและค่าใช้จ่ายของวุฒิสภาและหน่วยงานบริหารวุฒิสภา

๓.๒) **Human Resources Directorate** รับผิดชอบงานด้านทรัพยากรบุคคลในขอบเขตของงานด้านการคัดสรรบุคคลเข้าทำงาน การฝึกงานและเงินค่าตอบแทน

๓.๓) **Information System Directorate** ให้บริการด้านความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยระบบงานเครือข่าย (network) บริการด้านการคอมพิวเตอร์ พัฒนาเว็บไซต์ บริการการติดต่อสื่อสารทางไกลและมัลติมีเดีย (telecommunications and multimedia services)

๓.๔) **Strategic Planning Directorate** มีหน้าที่พัฒนาและประสานงานด้านแผนกลยุทธ์และการวางแผนกิจกรรมการทำงานของวุฒิสภาให้กับหน่วยงานบริหารของวุฒิสภา (the Senate Administration) เช่น การติดตามและปรับปรุงนโยบายการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติและกระบวนการทำงานเพื่อรับประกันความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เป็นต้น

๓.๓ เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (Clerk of the House of Commons)

๑) ประวัติสำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรของประเทศแคนาดานั้นได้รับอิทธิพลจากธรรมเนียมปฏิบัติของอังกฤษ โดยยุคแรกพระมหากษัตริย์ได้จ้างเจ้าหน้าที่เอาไว้ทำหน้าที่บันทึกการประชุมต่าง ๆ โดยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการ (clerk) นั้นจะต้องผู้ที่สามารถอ่านและเขียนได้ ด้วยเหตุนี้เลขานุการของสภาในยุคแรกจึงเปรียบเสมือนผู้รับใช้ของพระมหากษัตริย์เพื่อช่วยเหลือหน้าที่การงาน นอกเหนือจากการทำหน้าที่จดบันทึกแล้ว เลขานุการยังมีหน้าที่พิจารณาคำร้องทุกข์และร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ อีกด้วย ต่อมาในกลางศตวรรษที่ ๑๖ บทบาทของเลขานุการเริ่มที่จะมีมากยิ่งขึ้น โดยรับบทบาทเป็นที่ปรึกษาของประธานสภาเกี่ยวกับวิธีดำเนินการในสภา เอกสารการดำเนินงานต่าง ๆ เริ่มถูกรวบรวมและจัดทำในรูปแบบของวารสาร ในปัจจุบันนอกจากหน้าที่ในสภาแล้ว เลขายังทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารภายในสภาและยังเป็นข้าราชการระดับอาวุโส (senior permanent official) อีกด้วย ตั้งแต่มีประเทศแคนาดา มีการปกครองแบบสหพันธรัฐเป็นต้นมาได้มีเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่จำนวนทั้งสิ้น ๑๑ คน

๒) การแต่งตั้งเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

ในการแต่งตั้งเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร Public Service Employment Act กำหนดให้สภานิติบัญญัติเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง โดยเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรจะต้องทำการสาบานตนและปฏิญาณว่าจะทำงานโดยซื่อสัตย์สุจริตต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

ในปี ค.ศ. ๒๐๐๑ สภาได้เปลี่ยนแปลงหลักการเกี่ยวกับการแต่งตั้งเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อปรับปรุงกระบวนการการทำงานของสภาผู้แทนราษฎรให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยการแต่งตั้งเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรของรัฐบาลนี้จะต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการภายในระยะเวลา ๓๐ วัน และเมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วก็จะต้องรายงานความเห็นต่อสภาเพื่อให้สภาพิจารณาและให้สัตยาบันรับรองการแต่งตั้งในภายหลัง วิธีการพิจารณาแต่งตั้งเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรนี้ถูกใช้ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๕ โดยเลขานุการที่ถูกพิจารณาแต่งตั้งด้วยวิธีนี้เป็นคนแรกได้แก่ Audrey o' Brien

๓) บทบาทและความรับผิดชอบ

สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรจะมีเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร ผู้ซึ่งเปรียบเสมือนผู้บริหารของสำนักงานฯ มีหน้าที่รายงานและให้คำปรึกษาต่อประธานสภาเกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติ กฎข้อบังคับของรัฐสภา และพิธีการต่าง ๆ การให้บริการนี้จะกระทำต่อสมาชิกทั้งหมดด้วยความที่เป็นกลางและรอบคอบ

ในภารกิจที่เกี่ยวกับเอกสารของสำนักงาน เลขานุการฯ มีหน้าที่เก็บรักษายันท์ เอกสารการทำงานของสภาผู้แทนราษฎร โดยเลขานุการฯ จะเป็นผู้ส่งลายมือชื่อรับรองเอกสารดังกล่าวทั้งหมดเพื่อรับรองความถูกต้องของเอกสาร

หน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเลขาธิการฯ ได้แก่การปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจ (The Board of Internal Economy) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบด้านการคลัง และการบริหารจัดการ โดยความรับผิดชอบดังกล่าวจะขึ้นตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร (The House of Common)

๔) กลุ่มการบริหารของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (Clerk's Management Group)

เป็นลักษณะของรูปแบบการบริหารที่ให้บริการทั้งหมดแก่สภาผู้แทนราษฎร คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการเศรษฐกิจภายใน (The Board of Internal Economy) เกี่ยวกับการบริหารงานของสภาผู้แทนราษฎร แบ่งออกเป็น ๖ หน่วยงานดังนี้

- หน่วยงานธุรการ (The Deputy Clerk (Procedural Service))
- หน่วยงานกฎหมายและให้คำปรึกษา (The Law Clerk and Parliamentary Counsel (Office of the Law Clerk and Parliamentary Counsel))
- หน่วยงานรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่ (The Sergeant-at-Arm (Parliamentary Precinct Service))
- หน่วยงานบริหารและข้อมูลข่าวสาร (The Chief Information Officer and Executive Director (Information Service))
- หน่วยงานการเงินการคลัง (The Chief Financial Officer (Finance Service))
- หน่วยงานด้านการวางแผนและทรัพยากรมนุษย์ (The Director General (Human Resources and Planning))

หน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มการบริหารของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Clerk's Management Group)

- กำหนดทิศทาง กลยุทธ์ สิทธิพิเศษ และผลที่คาดหวังสำหรับฝ่ายบริหารงานสภาผู้แทนราษฎร (The House of Common Administration)
- รับผิดชอบเรื่องการคลัง และทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นแก่ฝ่ายบริหารงานสภาผู้แทนราษฎร (The House of Common Administration) ในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย
- ตรวจสอบ ทบทวนนโยบายของฝ่ายบริหารงานสภาผู้แทนราษฎร (The House of Common Administration) ก่อนจะมีการนำเสนอให้คณะกรรมการเศรษฐกิจภายใน (The Board of Internal Economy) พิจารณาให้ความเห็นชอบ
- รับรองว่าฝ่ายบริหารงานสภาผู้แทนราษฎร (The House of Common Administration) จะยินยอมและเห็นด้วยกับนโยบายและคำสั่ง

๕) ข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (House of Commons)

ข้าราชการระดับสูงและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับมอบหมายหน้าที่จากฝ่ายบริหารของสภาขณะที่การแต่งตั้งคณะกรรมการนั้นก็จะมีมาจาก The Governor in Council เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะมีหน้าที่ให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนิติบัญญัติในสภา

ข้าราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่

- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Clerk of the House)
- รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Deputy Clerk)
- ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The law Clerk Assistant)
- ฝ่ายกฎหมายและที่ปรึกษา (The law Clerk and parliamentary Counsel)
- ฝ่ายรักษาความปลอดภัย (The Sergeant - at - Arms)

๓.๔ ห้องสมุดของรัฐสภา

ห้องสมุดของรัฐสภานั้นได้ก่อตั้งขึ้นหลังจากมีการรวมกันของสองสภา (Confederation) ปัจจุบันบรรจุอยู่ในมาตรา ๗๓ ถึง ๗๕ ของพระราชบัญญัติรัฐสภาแคนาดา (Parliament of Canada Act) การดูแลและการควบคุมห้องสมุดอยู่ภายใต้การควบคุมของประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้รับผิดชอบ ได้แก่บรรณารักษ์ห้องสมุดรัฐสภาและผู้ช่วยควบคุมการบริหารของห้องสมุด ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารในสภา (The Governor in Council)

บรรณานุกรมเอกสารภาษาไทย

สถาบันพระปกเกล้า, รายงานการวิจัย การปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา,
(กรุงเทพมหานคร : เอกพิมพ์ไท, ๒๕๔๗)

อังฉรา ฤวิรินทร์พันธุ์, มองแคนาดา, (กรุงเทพมหานคร : โครงการแคนาดาศึกษา ฝ่ายวิชาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒)

Website

Clerk of the House of Commons, <http://www.parl.gc.ca/site/HoC/Clerk/ClerkOffice-e.htm>
(๒ มิถุนายน ๒๕๕๐)

Constitution of Canada, http://www.en.wikipedia.org/wiki/Constitution_of_Canada
(๒ มิถุนายน ๒๕๕๐)

History of Canada, http://www.en.wikipedia.org/wiki/History_of_Canada (๒ มิถุนายน ๒๕๕๐)

Officers and Official of Parliament, [http://www๒.parl.gc.ca/parlinfo/compilations/
OfficersAndOfficials/OfficersAndOfficialsOfParliament_MoreInfo.aspx?Language=E](http://www๒.parl.gc.ca/parlinfo/compilations/OfficersAndOfficials/OfficersAndOfficialsOfParliament_MoreInfo.aspx?Language=E)
(๒ มิถุนายน ๒๕๕๐)

The Senate of Canada Annual Report ๒๐๐๕-๒๐๐๖, [http://www.parl.gc.ca/The_Senate_of
Canada_Annual_Report_๒๐๐๕-๒๐๐๖.htm](http://www.parl.gc.ca/The_Senate_of_Canada_Annual_Report_๒๐๐๕-๒๐๐๖.htm) (๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
สาธารณรัฐเชค

โดย

นางสาวเกศกนก เข้มตรง

นายพนิชพงศ์ พลัฒผล

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
สาธารณรัฐเชค

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐเชค

สาธารณรัฐเชคเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของทวีปยุโรป ประกอบด้วย ๒ แคว้น คือ แคว้นโบฮีเมีย และแคว้นโมราเวีย เป็นประเทศที่ไม่มีทางออกทางทะเลเช่นเดียวกับประเทศสาธารณรัฐออสเตรีย มีพรมแดนด้านเหนือติดกับประเทศโปแลนด์ ทิศใต้ติดกับประเทศสาธารณรัฐออสเตรีย ทิศตะวันออกติดกับประเทศสโลวัก และทิศตะวันตกติดกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน โดยประเทศมีขนาดเท่ากับ ๑ ใน ๔ ของหมู่เกาะอังกฤษคือประมาณ ๗๘,๘๖๖ ตารางกิโลเมตร มีเมืองหลวงคือ กรุงปราก (Prague) ซึ่งเป็นที่ตั้งของปราสาทปราก (Prague Castle) ปราสาทร่อยยอดซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสาธารณรัฐเชค

ภูมิประเทศส่วนใหญ่ของสาธารณรัฐเชคนั้น ประกอบด้วยภูเขาที่มีลักษณะเป็นเนินเขาสูงๆ ต่ำๆ สลับกันไป ทำให้มีป่าไม้และทะเลสาบจำนวนมาก มีประชากรรวมทั้งสิ้นประมาณ ๑๐.๒๘ ล้านคน โดย ๕๐.๔% ของประชากรทั้งหมดเป็นชาวเชค , ๓.๗% เป็นชาวโมราเวีย , ๑.๕% เป็นชาวสโลวัก และอื่นๆ อีก ๔% และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร ๐.๐๕% (ปี ๒๕๔๘)

เนื่องจากสาธารณรัฐเชคตั้งอยู่ในทวีปยุโรปตอนกลาง ดังนั้นสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปจึงไม่ต่างไปจากประเทศอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในทวีปยุโรปมากนัก โดยมีอุณหภูมิทั่วไปประมาณ ๒๐ - ๒๕ องศาเซลเซียส ในฤดูหนาวอากาศหนาวจัดมาก มีหิมะตกทั่วประเทศ มีอุณหภูมิ -๕ ถึง -๑๕ องศาเซลเซียส โดยฤดูหนาวของเชคคือช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม ส่วนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมอากาศจะแห้งแล้งมาก เดือนมิถุนายนอากาศจะค่อนข้างร้อนชื้นจนถึงร้อนมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม ส่วนในเดือนสิงหาคมอากาศจะเริ่มแปรปรวน มักมีพายุฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้นบ่อยๆ

สาธารณรัฐเชคมีภาษาราชการคือ ภาษาเชค แต่ภาษาที่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้คือภาษาเยอรมันและภาษาอังกฤษ และมีบางส่วนที่ใช้ภาษารัสเซีย

การนับถือศาสนาของประชาชนชาวเชคนั้น ศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดคือ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกประมาณ ๔๐% อีก ๑๐% นั้นเป็นผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์และศาสนาอื่นๆ ส่วนที่เหลือนั้นเป็นผู้ที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ

๑.๒ ประวัติศาสตร์สาธารณรัฐเชค

ดินแดนของสาธารณรัฐเชคในปัจจุบันมีประวัติศาสตร์ย้อนหลังไปราว ๒,๐๐๐ ปี นับตั้งแต่เมื่อชนเผ่าสลาโวนิก (Slavonic Tribes) หรือชนเผ่าสลาฟได้เข้ามาตั้งถิ่นฐาน แคว้นโบฮีเมียได้พัฒนาเป็นรัฐอิสระเป็นครั้งแรกในคริสตศวรรษที่ ๙ แต่ต่อมาในคริสตศวรรษที่ ๑๓ ชนเผ่าเยอรมันได้อพยพเข้ามายึดดินแดนของเชคในปัจจุบันเป็นอาณานิคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สร้างวัฒนธรรมเชคให้มีทั้งลักษณะของชนเผ่าเยอรมันและ

ชนเผ่าสลาฟ กรุงปรากจึงเต็มไปด้วยสถาปัตยกรรมอันหลากหลาย อาทิ โรมันเนสก์ โกธิก เรนเนซองส์ บาโรก รวมทั้งศิลปะรูปแบบต่างๆ ทำให้กรุงปรากเป็นเมืองที่แสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของเชคได้เป็นอย่างดี ตั้งแต่สมัยอาณาจักรโรมันจนกระทั่งถึงสมัยราชวงศ์ Hapsburg (ราวศตวรรษที่ ๑๕-๑๘) และองค์การ UNESCO ได้เลือกให้เป็นมรดกโลกด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ เชคยังมีชื่อเสียงและประวัติศาสตร์อันยาวนานด้านการผลิตเบียร์ โดยเฉพาะที่เมือง Plzen (Pilsen)

กรุงปรากเป็นเมืองที่สำคัญในยุโรปตั้งแต่สมัยอาณาจักรโรมันและยุคกลางของยุโรป กษัตริย์ชาร์ลสที่ ๔ แห่งอาณาจักรโรมันได้ก่อตั้ง Charles University ขึ้นที่กรุงปรากซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุดในยุโรปตะวันออก ในช่วงยุคกลางเชคอยู่ภายใต้การปกครองของคริสตจักรเช่นเดียวกับดินแดนอื่นๆ ในยุโรป จนกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๕๒๖ เชคจึงตกอยู่ภายใต้การควบคุมของราชวงศ์ Hapsburg ในศตวรรษที่ ๑๘ เริ่มมีการฟื้นฟู National Awareness ซึ่งถึงจุดสูงสุดในปี ค.ศ. ๑๘๔๘ เมื่อกรุงปรากเป็นเมืองแรกในอาณาจักร Hapsburg ที่เรียกร้องให้มีการปฏิรูป และต้องการแยกตัวเป็นรัฐอิสระ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ สิ้นสุดลง ฝ่ายพันธมิตรได้สนับสนุนให้ชาวเชคและชาวสโลวักสร้างสหพันธรัฐประชาธิปไตยแห่งเชคโกสโลวาเกียขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๑๘ เนื่องจากเชคและสโลวักมีภาษาคคล้ายคลึงกัน แต่แยกจากกันทางการเมือง เนื่องจากสโลวาเกียเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรฮังการี ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เชคโกสโลวาเกียเป็นประเทศที่อุตสาหกรรมมีความก้าวหน้าที่สุด จนติดอันดับหนึ่งในสิบของโลก อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากชาวสโลวักต้องการแยกตัวออกเป็นรัฐอิสระจากเชคซึ่งมีบทบาทเหนือกว่า ในเดือนมีนาคม ปี ค.ศ. ๑๙๓๘ กองทัพนาซีเยอรมันได้รุกรานแคว้นโบฮีเมียและโมราเวีย ทำให้เชคโกสโลวาเกียสูญเสียความเป็นเอกราช จนกระทั่งในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ กองทัพโซเวียตได้ปลดปล่อยดินแดนของเชคโกสโลวาเกียจากการปกครองของนาซี ทำให้สหภาพโซเวียตมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางการเมืองของเชคโกสโลวาเกียในเวลาต่อมา และในปี ค.ศ. ๑๙๔๘ พรรคคอมมิวนิสต์ได้ก่อรัฐประหารยึดอำนาจไว้

พรรคคอมมิวนิสต์มีอิทธิพลในเชคโกสโลวาเกียมาโดยตลอด จนกระทั่งในช่วงปลายศตวรรษที่ ๖๐ ได้เริ่มมีการเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูป ที่เรียกว่า ช่วง Prague Spring ภายใต้การนำของนาย Alexander Dubcek เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ สหภาพโซเวียตและประเทศอื่นใน Warsaw Pact เกรงว่าความเคลื่อนไหวดังกล่าวจะเป็นภัยคุกคามต่อระบบคอมมิวนิสต์ จึงได้ยกกองกำลังเข้าไปในเชคโกสโลวาเกียเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๘ และจัดตั้งระบบคอมมิวนิสต์ที่เข้มงวดขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีแนวคิดต่อต้านระบบคอมมิวนิสต์ในเชคโกสโลวาเกีย

หลังจากที่สหภาพโซเวียตล่มสลายลง เชคโกสโลวาเกียได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอย่างสันติ โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า Velvet Revolution และนาย Vaclav Havel ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านระบบคอมมิวนิสต์ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีเชคโกสโลวาเกียในปี ค.ศ. ๑๙๘๙

รัฐบาลเชโกสโลวาเกียได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๙๑ ให้สลายประเทศเชโกสโลวาเกีย และแบ่งออกเป็นสาธารณรัฐเชคและสาธารณรัฐสโลวัก(สโลวาเกีย) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียกว่า Velvet Divorce ต่อมา นาย Vaclav Havel ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐเชคในปี ค.ศ. ๑๙๙๓ และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่สองในปี ค.ศ. ๑๙๙๘ จนกระทั่งหมดวาระ (วาระละ ๕ ปี) เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๐๓ และนาย Vaclav Klaus ได้เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสืบต่อ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๐๓

๑.๓ การเมืองการปกครอง

สาธารณรัฐเชคนั้นในอดีตเคยรวมกับสาธารณรัฐสโลวักเป็นประเทศเดียวกันมาก่อนชื่อว่า เชโกสโลวาเกีย (Czechoslovakia) เป็นประเทศที่มีพรมแดนติดกันอยู่ตรงกลางทวีปยุโรป เป็นที่รู้กันว่าประเทศนี้มีระบอบการเมืองการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๙ ทำให้เชโกสโลวาเกียแยกออกเป็น ๒ ประเทศ คือ สาธารณรัฐเชคและสาธารณรัฐสโลวัก

เมื่อแบ่งแยกดินแดนกันแล้วปรากฏว่าสาธารณรัฐเชคประกอบด้วยคนจาก ๓ เชื้อชาติหลัก คือ เชค โปฮีเมีย และโมราเวีย ซึ่งมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกันมาก ดินแดนของรัฐจึงแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๔ เขต (Local Administrative Units) คือ

๑. Prague (Praha) เป็นเมืองหลวง
๒. Central Bohemia
๓. South Bohemia
๔. Plzen Region
๕. Carlsbad Region
๖. Usti and Labem Region
๗. Liberec Region
๘. Hradec Kralove Region
๙. Pardubice Region
๑๐. Olomouc Region
๑๑. Hradec Kralove Region
๑๒. South Moravian Region
๑๓. Zlin Region
๑๔. Vysocina Region

ปัจจุบันการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐเชคอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เริ่มใช้เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. ๑๙๙๒ โดยมีสาระสำคัญว่า สาธารณรัฐเชคเป็นรัฐอิสระที่มีการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ รัฐสภาเป็นผู้คัดเลือก

ประธานาธิบดี ซึ่งมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี มีนายกรัฐมนตรีกับคณะรัฐมนตรี (Cabinet) เป็นผู้ที่มีอำนาจเต็มในการบริหารประเทศ

คณะรัฐมนตรี (Cabinet) ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างๆ ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี โดยการเสนอและผ่านความเห็นชอบของสมาชิกคณะรัฐมนตรี

ฝ่ายบริหารของสาธารณรัฐเซเชลส์จะมีประธานาธิบดีทำหน้าที่เป็นประมุขแห่งรัฐและเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ตำแหน่งประธานาธิบดีในรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเซเชลส์มีลักษณะคล้ายกับประธานาธิบดีของเยอรมันและออสเตรเลียมากกว่าประธานาธิบดีรัสเซีย ฝรั่งเศส หรือ สหรัฐอเมริกา เพราะมิได้รับการเลือกตั้งโดยตรงมาจากประชาชน ประธานาธิบดีได้รับการเลือกตั้งจากสภาทั้งสอง โดยจะต้องได้รับเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดจากแต่ละสภา และมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี ประธานาธิบดีจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้เพียง ๒ วาระเท่านั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีต้องมีอายุอย่างน้อย ๔๐ ปี ต้องได้รับการเสนอชื่อจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาอย่างน้อย ๑๐ คน

ประธานาธิบดีมีหน้าที่สำคัญ เช่น การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี การแต่งตั้งประธานรองประธานและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ การแต่งตั้งประธานและรองประธานศาลฎีกา การแต่งตั้งสมาชิกธนาคารแห่งชาติและการลงนามในกฎหมาย เป็นต้น

รัฐบาลมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าโดยได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจบริหารสูงสุดและบริหารงานโดยรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลมีอำนาจในการออกกฤษฎีกา (Decrees) ตามรัฐธรรมนูญ การออกกฎเกณฑ์ (Regulations) ต่างๆ

ในด้านฝ่ายตุลาการนั้นศาลเป็นองค์กรที่แบ่งแยกอำนาจโดยสิ้นเชิงจากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร ระบบศาลของสาธารณรัฐเซเชลส์มีลักษณะเช่นเดียวกับระบบศาลของสาธารณรัฐออสเตรเลีย ได้แก่ ศาลฎีกา (Supreme Court) ศาลปกครองสูงสุด (The Supreme Administrative court) และศาลรัฐธรรมนูญ (The Constitutional Court) แต่อย่างไรก็ตาม การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันทุกองค์กรและทุกคน ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๕

๒. ระบบรัฐสภา

รัฐสภาประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (Chamber of Deputies) ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๒๐๐ คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี กับ วุฒิสภา (Senate) ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๘๑ คน อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๖ ปี สมาชิกของทั้ง ๒ สภา ได้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนชาวเซเชลส์ที่มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี โดยสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๑ ใน ๓ จะมีการเลือกตั้งใหม่ทุกๆ ๒ ปี กล่าวคือ การเลือกตั้งวุฒิสภาเป็นการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้มีการเลือกตั้งในครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๖ จำนวน ๘๑ เขต แต่หนึ่งในสามของเขตเลือกตั้งมีอายุเพียง ๒ ปี จึงต้องมีการเลือกตั้งใหม่อีกหนึ่งในสามแทนในปี ค.ศ.

๑๕๕๘ จำนวนนี้จะมีอายุ ๔ ปี และอีกหนึ่งในสามของการเลือกตั้งปี ค.ศ. ๒๐๐๐ จะมีอายุการทำงาน ๖ ปี ดังนั้นทุกๆ ๒ ปีจะมีการเลือกตั้งไปเรื่อยๆ และสมาชิกวุฒิสภามีอายุการทำงาน ๖ ปีตลอดไป

อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเชค ได้แบ่งแยกอำนาจของสภาทั้งสองออกจากกัน การเสนอร่างกฎหมายต่างๆ จะกระทำต่อสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น สำหรับวุฒิสภามีอำนาจในการให้ความเห็นชอบด้วยบทกฎหมายต่างๆ รวมถึงสนธิสัญญาระหว่างประเทศ ติดตามการทำงานของรัฐมนตรี โดยใช้ระบบเสียงข้างมากแบบธรรมดา ร่างกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบแล้วจะส่งต่อให้วุฒิสภาพิจารณา โดยวุฒิสภามีสิทธิยับยั้งร่างกฎหมายนั้นด้วยการใช้อำนาจยับยั้งชั่วคราว(temporary veto) โดยการปฏิเสธที่จะให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายนั้น หรือขอให้แก้ไขร่างกฎหมายนั้น ในกรณีดังกล่าวสภาผู้แทนราษฎรจะต้องออกเสียงอีกครั้ง หากยังคงได้รับเสียงข้างมาก ร่างกฎหมายนั้นสามารถผ่านเป็นกฎหมายได้ ประธานาธิบดีเองก็มีสิทธิใช้อำนาจยับยั้งชั่วคราวได้เช่นกัน แต่สามารถใช้ได้กับร่างกฎหมายปกติเท่านั้น ใช้ไม่ได้กับรัฐธรรมนูญ สำหรับการควบคุมรัฐบาลนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมการทำงานของรัฐบาลแต่สมาชิกวุฒิสภาไม่มีอำนาจควบคุมแต่อย่างใด

นอกจากนี้การเลือกตั้งประธานาธิบดียังเป็นหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ที่จะทำการเลือกจากผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อและมีคุณสมบัติถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีนั้นจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากโดยเด็ดขาดจากทั้งสองสภา กล่าวคือ จะต้องได้คะแนนเสียงจากวุฒิสภาน้อย ๕๑ คน จากจำนวน ๘๑ คน และคะแนนเสียง ๑๐๐ คนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๐๐ คน

สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีสหิทธิได้รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีได้แต่ได้รับเงินเดือนเพียงตำแหน่งเดียวเท่านั้นและไม่สามารถตั้งกระทู้ได้

ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) การเลือกตั้งประธานาธิบดีเกิดปัญหาคือ ไม่ได้รับเสียงข้างมากจากสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่มีพรรคใดได้เสียงข้างมาก การจัดตั้งรัฐบาลมีลักษณะเป็นรัฐบาลผสม จึงก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว ในอนาคตสภาทั้งสองคือสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอาจตกลงกันให้เลือกประธานาธิบดีโดยตรงจากประชาชนก็ได้ ซึ่งอาจจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญในประเด็นนี้ต่อไป

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

๓.๑ สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (Chancellery of the Chamber of Deputies)

หน่วยงานหลักที่สนับสนุนงานของรัฐสภาคือ สถาบันรัฐสภา(Parlimentary Institute) ปฏิบัติงานด้านการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยข้อมูลต่างๆ ที่เป็นงานในภาระหน้าที่ของรัฐสภา ซึ่งรวมทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยสถาบันฯ ต้องทำงานสนับสนุนข้อมูลต่างๆ ทั้งกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมาธิการต่างๆ ของรัฐสภา และคณะทำงานย่อยอื่นของรัฐสภาด้วย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันฯ จะสนับสนุนงานของรัฐสภาเสมือนกับเป็นสำนักงานเลขานุการของสภาผู้แทนราษฎร

สถาบันรัฐสภา (Parliamentary Institute) ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๕๕๐ โดยแต่เดิมนั้นเป็นแผนกสืบค้นข้อมูลของสภาสหพันธรัฐ (Federal assembly) ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๕๕๑ เปลี่ยนชื่อเป็นแผนกวิเคราะห์และทำความเข้าใจ หลังจากนั้นได้แยกตัวออกมาเป็นหน่วยงานของตนเองและเปลี่ยนชื่อเป็นสถาบันรัฐสภา (Parliamentary Institute) มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานหลักๆ อยู่ ๑๖ คน ซึ่งเป็นผู้ชำนาญงานด้านการวิจัย ๑๓ คน และผู้ช่วยดำเนินการอีก ๓ คน โดยผู้ชำนาญงานนั้นแบ่งเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้ ด้านกฎหมาย ๗ คน ด้านเศรษฐกิจ ๒ คน ด้านประวัติศาสตร์ ๑ คน ด้านรัฐศาสตร์ ๒ คน และด้านเทคนิค ๑ คน ซึ่งทั้งหมดนี้จะถูกบริหารงานโดยผู้อำนวยการ (Director) และรองผู้อำนวยการ (Deputy Director) บุคลากรในสถาบันรัฐสภามีหน้าที่ในการจัดเตรียมข้อมูลจำนวนมากไว้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาและหน่วยงานอื่นๆ ในวงงานของรัฐสภา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้จะจำแนกไว้เป็นประเภทตามวัตถุประสงค์ที่ผู้มาใช้บริการต้องการ โดยข้อมูลที่เตรียมไว้นั้นจะมีทั้งข้อมูลดิบที่ได้มาจากแหล่งที่ค้นคว้า และข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ วิจัยในประเด็นต่างๆ แล้ว โดยจะต้องมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ นอกจากนี้ในการทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ของเจ้าหน้าที่นั้น จะต้องไม่อิงกับฐานความคิดในทางการเมือง และสถาบันฯ มีหน้าที่จะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ที่มาให้ทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ไว้เป็นความลับ

นอกจากสถาบันฯ จะต้องเตรียมข้อมูลไว้สำหรับสมาชิกและผู้มาใช้บริการแล้ว จะต้องทำหน้าที่ในการตอบคำถามหรือข้อหาหรือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ซึ่งการมาใช้บริการในส่วนนี้จะมีทั้งการมาขอคำปรึกษาด้วยวาจาด้วยตนเองและทางโทรศัพท์ ซึ่งจะมีตั้งแต่คำถามทั่วไปในวงงานรัฐสภาไปถึงเรื่องเฉพาะด้านต่างๆ เช่น เรื่องเศรษฐกิจ เหตุการณ์ปัจจุบันในสังคม กฎหมาย การเมืองและการต่างประเทศ

การตอบข้อหาหรือต่างๆ ดังที่กล่าวไปข้างต้นนั้นเป็นงานที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เพราะไม่สามารถรู้ได้ล่วงหน้าว่าจะถูกหาหรือเรื่องอะไร ซึ่งบางครั้งอาจต้องใช้เวลาหลายวัน เนื่องจากต้องหาข้อมูลและนำมาทำการศึกษาวิเคราะห์ ในส่วนต่างๆ และเมื่อได้ข้อมูลขั้นสุดท้ายที่จะตอบข้อหาหรือส่งให้กับผู้ใช้บริการแล้วก็จะนำมาบันทึกไว้ในรูปแบบดิจิทัลเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของสถาบันฯ

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาข้อมูลนั้นจะต้องทำตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งแล้วแต่เรื่องที่จะขอข้อมูล โดยจะมีระยะเวลาสิ้นสุดของงานไม่เกินสองสัปดาห์ โดยผู้ที่ทำการศึกษานี้จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความเข้าใจในการเปรียบเทียบเชิงวิเคราะห์ในทฤษฎีต่างๆ ซึ่งอาจเป็นบุคลากรภายในของสถาบันฯ เอง หรืออาจเป็นผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกก็ได้ และข้อมูลที่สถาบันฯ ได้ศึกษาและทำการวิจัยแล้วนี้ บุคลากรภายนอกสามารถเข้ามาค้นหาได้ โดยผ่านทางเว็บไซต์ของสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากงานด้านวิจัยข้อมูลต่างๆ ที่เป็นงานหลักแล้ว ทางสถาบันฯ ยังต้องมีหน้าที่ในการเฝ้าติดตามสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศด้วยเพื่อรายงานต่อรัฐสภา เนื่องจากจะเป็นข้อมูลที่สำคัญที่จะนำมาใช้ในวงงานรัฐสภา โดยจะต้องรายงานเป็นจำนวน ๑๐ ครั้งต่อปี

การเฝ้าติดตามดังกล่าวนี้ หมายถึง การเข้าไปดูตั้งแต่หลักการพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ธรรมชาติเงินตราในสถานการณ์สังคมปัจจุบันของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ติดตามสถานการณ์ธนาคารชาติ รวมไปถึงการปฏิบัติงานของรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีกระทรวงแรงงานและกิจการสังคม และหน่วยข่าว

ต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบุคคลหรือหน่วยงานที่มาใช้บริการ โดยส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะนำไปใช้ในการร่างกฎหมายที่ไม่เป็นร่างกฎหมายของรัฐบาล หรือนำไปเป็นฐานข้อมูลในการอภิปรายร่างกฎหมายของรัฐบาลในสภา โดยเฉพาะการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ก็นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสมาชิกฯ เช่นการจัดการเกี่ยวกับการร้องเรียนของประชาชน หรือกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของคณะกรรมการ บุกตากรอื่นๆ ซึ่งรวมถึงพรรคการเมืองด้วย

เมื่อได้ดำเนินงานตามภาระหน้าที่ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว สถาบันฯ ยังมีหน้าที่ในการจัดทำสถิติผลงานประจำปี ซึ่งบรรจุข้อมูลของงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วยวันที่ที่ได้รับมอบหมายงาน ชื่อของบุคคลหรือหน่วยงานที่ทำการขอข้อมูล(ในกรณีที่เป็นบุคคลจะระบุพรรคการเมืองที่สังกัดด้วย) คำบรรยายงานโดยสรุป และกำหนดเวลาส่งงาน นอกจากนี้ยังระบุขั้นตอนของการปฏิบัติงาน เช่น ชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน วันที่ส่งงานนั้น ซึ่งความสมบูรณ์ของสถิติที่สถาบันฯ จัดทำนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้ง่ายต่อการเข้าไปค้นหางานที่ได้รับมอบหมายและจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและรวดเร็ว สถิติเหล่านี้จะจัดลำดับชื่อของงานตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน และตามรายชื่อของพรรคการเมืองของผู้ส่งงาน ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปดูได้จากเว็บไซต์ของสถาบันฯ

นอกจากที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นสถาบันรัฐสภา(Parliamentary Institute) ยังมีหน้าที่จัดพิมพ์เอกสารดังนี้

- สถิติผลงานประจำปี
- วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายภาคพื้นยุโรป

หน่วยงานที่ปฏิบัติงานร่วมกันกับสถาบันรัฐสภาได้แก่ ศูนย์กฎหมายภาคพื้นยุโรป(European Law Centre) และห้องสมุดรัฐสภา(Parliamentary Library)

๑) ศูนย์กฎหมายภาคพื้นยุโรป(European Law Centre)

ศูนย์กฎหมายภาคพื้นยุโรป(European Law Centre) เป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันฯ ที่ประกอบไปด้วยผู้อำนวยการด้านกฎหมายภาคพื้นยุโรปและประชาคมยุโรป ได้ก่อตั้งขึ้นมาภายใต้หลักการของPIHARE projects ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการที่สาธารณรัฐเซเชลจะเข้าไปเป็นประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป และขั้นตอนในการรับเอากฎหมายของประเทศภาคพื้นยุโรปมาเป็นกฎหมายของประเทศตน โดยเมื่อเข้าไปดำเนินงานตามโครงการนี้แล้ว บุคลากรของสถาบันฯ จะได้รับการฝึกอบรมจากผู้ชำนาญการชาวต่างประเทศจาก The T.M.C. Asser Institute for private and public international law in The Hague เพื่อให้มีความชำนาญในด้านกฎหมายภาคพื้นยุโรปที่จะต้องนำมาปรับใช้ นอกจากนี้สถาบันฯ ยังจะต้องเตรียมข้อมูลพื้นฐานด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของประเทศภาคพื้นยุโรป เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงกระบวนการตรากฎหมายเหล่านั้น ซึ่งเมื่อปฏิบัติตามหลักสูตรของโครงการแล้ว

บุคลากรของสถาบันฯ จะกลับมาเป็นผู้ที่ให้คำปรึกษา ทำความเห็น และให้ข้อมูลในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายภาคพื้นยุโรป

โดยจะแบ่งงานออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนของการให้บริการเกี่ยวกับข้อมูลในประเทศภาคพื้นยุโรป ตั้งแต่เรื่องพื้นฐานสังคม กฎหมาย กระบวนการนิติบัญญัติและระบบศาลของประเทศภาคพื้นยุโรป เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการนำไปวิเคราะห์กระบวนการนิติบัญญัติในเชิงศึกษาเปรียบเทียบเรื่องขั้นตอนและวิธีการ โดยข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วนี้จะสามารถเข้าไปดูได้จากเว็บไซต์ของสถาบันฯ อีกส่วนหนึ่งเป็นการให้บริการด้านการให้คำปรึกษา ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในส่วนนี้นอกจากจะต้องให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายภาคพื้นยุโรปแล้ว ยังจะต้องจัดทำรายงานความเข้ากันได้ของกฎหมายของเขตและกฎหมายภาคพื้นยุโรปทั้งร่างกฎหมายที่ไม่ใช่ของรัฐบาลและร่างกฎหมายของรัฐบาลที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยรายงานเหล่านี้สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ในเว็บไซต์ของสถาบันฯ

การให้คำปรึกษาเบื้องต้นนั้นเป็นไปตามข้อมติที่ ๒๕๖ (ปี ค.ศ. ๒๐๐๐) ซึ่งกำหนดวิธีการในการตรวจสอบความเข้ากันได้ของร่างกฎหมายกับกระบวนการนิติบัญญัติของกลุ่มประเทศประชาคมยุโรป โดยจะเป็นไปในรูปแบบเดียวกันกับการให้คำปรึกษาเบื้องต้นของคณะกรรมการการรวมกลุ่มของประเทศภาคพื้นยุโรปของสภาผู้แทนราษฎรเขต กล่าวคือเมื่อมีการเสนอร่างกฎหมายเข้ามาประธานคณะกรรมการฯ จะแต่งตั้งบุคคลขึ้นทำหน้าที่เป็นReporterของร่างกฎหมายฉบับนั้น โดยจะเป็นผู้ที่บอกว่าจะวันใดจะมีการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนั้นกับสถาบันฯ วันที่ทำการพิจารณานั้นจะขึ้นอยู่กับข้อมูลในร่างกฎหมายและผู้ที่ทำการเสนอร่างกฎหมายนั้น เมื่อทำการพิจารณาร่างกฎหมายแล้ว จะมีการทำบันทึกว่ามีอะไรบ้างที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมและเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ต้องให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายของประเทศภาคพื้นยุโรป เพื่อให้มีความเข้าใจในการปรับปรุงกฎหมายของประเทศตนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายของกลุ่มประเทศนั้น ซึ่งจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกระบวนการนิติบัญญัติของประเทศภาคพื้นยุโรป และนโยบายต่างๆ ในการบริหารงาน โดยมีจุดประสงค์เริ่มแรกเพื่อสนับสนุนข้อเท็จจริงพื้นฐานเกี่ยวกับสถาบันต่างๆ ของประเทศภาคพื้นยุโรปและอำนาจหน้าที่ของสถาบันนั้นๆ ซึ่งหลักสูตรนี้มีผู้ที่ต้องเข้าร่วมคือ คณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒) ห้องสมุดรัฐสภา (Parliamentary Library)

เป็นส่วนงานหนึ่งของสถาบันฯ ที่ให้บริการด้านทรัพยากรสารสนเทศแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้ติดตามสมาชิกฯ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และสถาบันหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ได้รับอนุญาต นอกจากนี้ห้องสมุดยังให้บริการแก่บุคคลภายนอกด้วยโดยให้ยืมทรัพยากรของห้องสมุดอ่านได้ภายในห้องสมุดเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำออกนอกบริเวณห้องสมุด

ทรัพยากรในห้องสมุดมีประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ เล่ม ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย ปรัชญา สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรม สารานุกรม และหนังสืออ้างอิง โดยเอกสารที่สำคัญได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาเชคและกฎหมายจากรัฐสภาต่างประเทศอีก ๑๕ ประเทศ

นอกจากนี้ห้องสมุดรัฐสภายังเป็นสถานที่เก็บทรัพยากรขององค์การสหประชาชาติ(UN) ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ได้รับการคัดเลือกมาจากองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ เช่น The Interparliamentary Union และในปัจจุบันนี้ห้องสมุดยังเป็นที่ตั้งของศูนย์กฎหมายประเทศภาคพื้นยุโรปที่ทำงานร่วมกับสถาบันรัฐสภาที่อยู่ภายใน PHARE projects โดยมีภาระหน้าที่ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

ห้องสมุดรัฐสภาจะตรวจสอบทรัพยากรที่อยู่ในความดูแลของคณะและประกาศิให้บุคลากรในวงจรรัฐสภาทราบทุกๆ เดือนว่ามีทรัพยากรอะไรใหม่บ้าง รวมถึงจะสำรวจกิจกรรมด้านกระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภาเชคและประชาสัมพันธให้ทราบ โดยจะจัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษให้บุคคลภายนอกสามารถเข้ามาดูได้

๓.๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (The Senate Chancellery) ประกอบด้วย

๑) สำนักงานเลขาธิการของเลขาธิการวุฒิสภา(Secretariat of the Secretary General + Press Secretary) ซึ่งประกอบด้วย

- สำนักนิติบัญญัติ (Legislative Department)
- ฝ่ายบริหารงานบุคคล (Independent Personnel)
- ฝ่ายกฎหมาย (Independent Legal Unit)
- ฝ่ายพิธีการทูตและอนุสัญญา (Independent Protocol Unit)
- ฝ่ายตรวจสอบภายใน (Internal Auditor Office)

๒) ส่วนงานวุฒิสภา (Senate Division) ซึ่งประกอบด้วย

๒.๑) สำนักระเบียบวาระและการจัดการประชุม (Procedure and Agenda Department) ประกอบด้วย

- ฝ่ายเอกสารและจดหมายเหตุ (Archive and Document)

๒.๒) สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Foreign Relations Department) ประกอบด้วย

- ฝ่ายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Foreign Relations Unit)
- ฝ่ายกิจการประเทศภาคพื้นยุโรป (EU Affairs Unit)

๒.๓) สำนักบริการและประชาสัมพันธ (External Relations and Services Department) ประกอบด้วย

- ฝ่ายประชาสัมพันธ (Public Relations Unit)
- ฝ่ายบริการสมาชิกวุฒิสภา (Senate Services Unit)

๓) ส่วนงานการเงินและการบริหาร (Financial and Administrative Division)

ประกอบด้วย

๒.๑) สำนักการคลัง (Financial Department) ประกอบด้วย

- ฝ่ายงบประมาณ (Budget Unit)
- ฝ่ายบัญชี (Accounting Unit)

๒.๒) สำนักบริการด้านเทคนิค (Technical Services Department) ประกอบด้วย

- ฝ่ายบริหารทรัพย์สิน (Property Administration Unit)
- ฝ่ายบริการยานพาหนะ (Transport Services Department)

๒.๓) สำนักบริการโภชนาการ (Catering Services Department)

ประกอบด้วย

- ฝ่ายจัดเตรียมอาหาร (Food Preparation Unit)
- ฝ่ายจัดการ (Operational Unit)

๒.๔) สำนักสารสนเทศ (IT Department)

นอกจากนี้ยังมีอีกหน่วยงานหนึ่งที่สนับสนุนงานด้านข้อมูลให้กับวุฒิสภา คือ ศูนย์ข้อมูลวุฒิสภา (Senate Information Centre)

๔) ศูนย์ข้อมูลวุฒิสภา (Senate Information Centre)

ศูนย์ข้อมูลวุฒิสภาตั้งอยู่ที่ลานที่ ๑ ของพระราชวัง Wallenstein โดยจะมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาคอยให้บริการในการจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของวุฒิสภา หรือที่เกี่ยวกับงานในภาระหน้าที่ของวุฒิสภา เช่นการอภิปรายร่างกฎหมาย ซึ่งผู้ที่สนใจสามารถขอรับข้อมูลหรือขอลูกเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของวุฒิสภาได้ นอกจากนี้บุคคลทั่วไปสามารถขอข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมได้ทั้งในรูปแบบของเอกสารและข้อมูลออนไลน์ทางคอมพิวเตอร์ และในกรณีที่มีการประชุมอยู่ก็สามารถขอเข้าไปชมการประชุมได้โดยติดต่อผ่านทางเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบเอกสารประจำตัวและตรวจสอบผ่านระบบรักษาความปลอดภัย หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้เข้าไปชมการประชุมได้ในห้องประชุม

โดยทั่วไปการประชุมของวุฒิสภานั้นเป็นการประชุมที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการประชุมลับ ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทหารหรือความมั่นคงแห่งรัฐหรือสถานการณ์สำคัญที่เป็นความลับ ซึ่งจะนำมาระบุไว้ในระเบียบวาระการประชุม(ตามมติของที่ประชุมวุฒิสภาหรือตามมติของรัฐบาล)

การประชุมคณะกรรมการนั้นโดยทั่วไปจะเผยแพร่ต่อสาธารณะ(เว้นแต่การประชุมของคณะกรรมการระเบียบวาระและข้อบังคับการประชุมและคณะกรรมการเอกสิทธิ์ของรัฐสภา ซึ่งในกรณีนี้จะมีการเปิดเผยได้เฉพาะในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นความลับ หรือกรรมการมีมติว่าการประชุมทั้งหมดหรือบางส่วนควรเป็นความลับ)

ผู้ที่เข้าร่วมประชุมกับสมาชิกวุฒิสภาหรือคณะกรรมการได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับเชิญมาให้เข้าร่วมประชุม หรือร่วมอภิปรายเท่านั้น

เนื่องจากศูนย์ข้อมูลของวุฒิสภาได้ตั้งอยู่ในพระราชวังจึงมีหน้าที่อีกประการหนึ่งในการเปิดบริการให้บุคคลภายนอกเข้าเยี่ยมชมพระราชวัง ซึ่งพระราชวังWallenstein เปิดให้เข้าเยี่ยมชมได้ทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. และในช่วงฤดูร้อนตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๗.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ และสามารถเข้าเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะได้โดยติดต่อล่วงหน้าได้ทางโทรศัพท์หรือทาง E-mail ของศูนย์ข้อมูลวุฒิสภาซึ่งเปิดบริการในวันเวลาราชการ ซึ่งจะมีมัคคุเทศก์นำชมสถานที่ต่างๆ ประมาณ ๔๐ นาที ซึ่งผู้ที่มาเยี่ยมชมจะต้องจัดทำรายชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่จะเข้ามาด้วย และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาขอสงวนสิทธิในการจำกัดเวลาหรืองดการเข้าเยี่ยมชมในกรณีที่มีการประชุมวุฒิสภา หรือมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์จัดขึ้นรอบๆ อาคารในวันสำคัญต่างๆ

บรรณานุกรมเอกสารภาษาไทย

ศุภลักษณ์ สนธิชัย . คู่มือนักเดินทางฉบับพกพา เขมรและสโวลัก. พิมพ์ครั้งที่ ๒ .

(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อิติตตา, ๒๕๔๘)

สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. รายงานการศึกษาดูงานของคณะกรรมการ
กิจการองค์กรอิสระวุฒิสภา ณ สาธารณรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐเชก สาธารณรัฐฮังการี
และสาธารณรัฐเกาหลี. (กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, ๒๕๔๖)

Website

<http://www.mfa.go.th/web/๘๔๘.php?id=๗๘> (๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

<http://www.psp.cz/cgi-bin/eng/sqw/hp.sqw> (๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

<http://www.psp.cz/kps/pi/EN/cinnost.htm> (๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

<http://www.psp.cz/kps/pi/EN/cincpep.htm> (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

<http://www.psp.cz/cgi-bin/eng/kps/knih/index.htm> (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

http://www.senat.cz/kancelar/utvary/index-eng.php?ke_dni=๑๗.๐๗.๒๐๐๗&o=๖

(๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศไทย

โดย

นายศรัณย์ เชิดเกียรติกุล

นางสาววราภรณ์ จารุครุฑ

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศอินเดีย

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศอินเดีย

สาธารณรัฐอินเดียตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ ทางทิศเหนือติดกับจีน เนปาล และภูฏาน ทางตะวันตกเฉียงเหนือติดกับปากีสถาน ทางตะวันออกเฉียงเหนือติดพม่า ทางตะวันออกเฉียงใต้และตะวันตกเฉียงใต้ติดมหาสมุทรอินเดีย และทางตะวันออกเฉียงติดบังกลาเทศ มีพื้นที่ ๓,๒๘๗,๕๕๐ ตารางกิโลเมตร (อันดับ ๗ ของโลก) เมืองหลวงคือ กรุงนิวเดลี (New Delhi) เมืองสำคัญได้แก่ มุมไบ เป็นศูนย์กลางทางการค้า การเงิน และการคมนาคม เป็นเมืองท่า สำคัญและเป็นแหล่งผลิตภาพยนตร์ฮินดีที่ใหญ่ที่สุด บังกาลอร์ เป็นเมืองศูนย์กลางของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ การบินและอวกาศ เจนไน เป็นศูนย์กลางธุรกิจในภาคใต้ของอินเดีย อุตสาหกรรมหลักคือ อุตสาหกรรมรถยนต์ กัลกัตตา เป็นเมืองหลวงเก่าของอินเดีย ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อชาติอินโดอารยัน ร้อยละ ๗๒ คราวีเดียน ร้อยละ ๒๕ มองโกลอยด์ ร้อยละ ๒ และอื่น ๆ ร้อยละ ๑

อินเดียมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างมาก เนื่องจากมีพื้นที่กว้างใหญ่ตอนเหนืออยู่ในเขตหนาว ขณะที่ตอนใต้อยู่ในเขตร้อน ทางเหนือมีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน คือแม่น้ำสินธุและคงคา จึงอุดมสมบูรณ์กว่าตอนใต้ ซึ่งมีแต่แม่น้ำสายสั้น ๆ อุดมภูมิเฉลี่ยในที่ราบช่วงฤดูร้อนประมาณ ๓๕ องศาเซลเซียส และฤดูหนาวประมาณ ๑๐ องศาเซลเซียส

ปัจจุบันอินเดียมีประชากรกว่าพันล้านคน โดยอาศัยในกรุงนิวเดลีประมาณ ๑๐ ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดู พุทธ และมุสลิม ภาษาที่ใช้เป็นภาษาฮินดีและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้แพร่หลายทั่วไปในอินเดีย ภาษาฮินดีเป็นภาษาที่ใช้โดยประชาชนส่วนใหญ่ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ในวงราชการและธุรกิจ นอกจากนี้ยังมีภาษาท้องถิ่นอีกนับร้อยภาษา แต่ที่ใช้กันมากมี ๑๔ ภาษา อาทิ อูรดู เคนดรา เบงกาลี มาราฐี ทมิฬ กุจราตี และปัญจาบี อัตราการรู้หนังสือโดยเฉลี่ยร้อยละ ๕๘.๕ แบ่งเป็นชาย ร้อยละ ๗๐.๒ และหญิงร้อยละ ๔๘.๓

วันสำคัญของอินเดียได้แก่ วันชาติ (Republic Day) วันที่ ๒๖ มกราคม และวันเอกราช (Independence Day) วันที่ ๑๕ สิงหาคมของทุกปี

สภาพภูมิอากาศของประเทศอินเดียมี ๓ ฤดูกาล คือ

ฤดูหนาว : เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม, อุณหภูมิ ๕ -- ๒๕ องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน : เดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน, อุณหภูมิ ๒๕ – ๓๘ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน : เดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม, อุณหภูมิ ๒๕ – ๓๐ องศาเซลเซียส

เนื่องจากประเทศอินเดียเป็นประเทศที่กว้างใหญ่ไพศาล สภาพภูมิอากาศในเขตต่าง ๆ โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคใต้จึงมีลักษณะแตกต่างกันมากในฤดูเดียวกัน

ด้านการค้าการส่งออกของอินเดีย สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ อัญมณีและกึ่งอัญมณี ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ เวชภัณฑ์ เครื่องหนัง สินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ ปิโตรเลียม น้ำมันดิบ อัญมณีและกึ่งอัญมณี เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร เหล็ก และปุย ตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ สหรัฐฯ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ฮองกง อังกฤษ เยอรมนี จีน ญี่ปุ่น และเบลเยียม ตลาดนำเข้าที่สำคัญได้แก่ สหรัฐฯ เบลเยียม จีน อังกฤษ เยอรมนี ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย

๑.๒ ประวัติศาสตร์ประเทศอินเดีย

อินเดียมีประวัติศาสตร์อันยาวนานประมาณ ๑,๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล ชาวดราวิเดียน (Dravidian) และชาวอารยัน (Aryan) ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในอินเดีย โดยได้สร้างอารยธรรมอันเป็นพื้นฐานของอารยธรรมฮินดูที่มีความคงทนต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ เช่น ศาสนาฮินดู ภาษาสันสกฤต และระบบชั้นวรรณะ อารยธรรมอารยันหรือฮินดูรุ่งเรืองมาจนถึงราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒ แต่มีระยะหนึ่งที่อารยธรรมพุทธรุ่งเรืองในอินเดีย ก็ตั้งแต่พุทธกาลถึงราว ๓ ศตวรรษก่อนคริสต์ศักราชในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ต่อมาอารยธรรมอิสลามได้เริ่มขยายอิทธิพลเข้ามาในอินเดียตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๘ โดยพ่อค้ามุสลิมจากตะวันออกกลาง และจักรวรรดิอาหรับได้ส่งกองทัพมาโจมตีแคว้นซินด์ (ปัจจุบันอยู่ในปากีสถาน) จักรวรรดิที่มีความยิ่งใหญ่ในสมัยนั้น คือ จักรวรรดิโมกุล (คริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ – ๑๘) เป็นสมัยที่มีการแพร่ขยายอิทธิพลวัฒนธรรมโมกุลอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านการปกครอง ภาษา ศิลปะ สถาปัตยกรรม

อย่างไรก็ดี ในสมัยของพระเจ้า Aurangzeb ซึ่งเป็นผู้เคร่งศาสนาอิสลาม ได้ออกกฎหมายที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูและมุสลิมและเป็นเหตุให้ชาวอินเดียต่อต้านอำนาจของจักรวรรดิเมื่อสิ้นอำนาจของพระเจ้า Aurangzeb ในปี ๒๒๕๐ จักรวรรดิโมกุลก็ค่อย ๆ แดกแยกและเสื่อมลง เป็นโอกาสให้อังกฤษเข้ามามีอำนาจแทนที่ อังกฤษเริ่มเข้าไปมีอิทธิพลในอนุทวีปตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๗ เพื่อค้าขายพร้อม ๆ กับครอบครองดินแดนและแทรกแซงในการเมืองท้องถิ่น จนกระทั่งอินเดียตกอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ในปี ๒๔๒๐ โดยมีสมเด็จพระราชินีวิกตอเรียแห่งอังกฤษทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระเจ้าจักรพรรดินีแห่งอินเดีย หลังจากการรณรงค์ต่อสู้กับการปกครองของอังกฤษมาเป็นเวลานาน ภายใต้การนำของมหาตมะ คานธี อินเดียจึงได้รับเอกราชและร่วมเป็นสมาชิกอยู่ภายใต้เครือจักรภพเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๔๘๐ โดยยังมีพระมหากษัตริย์ของอังกฤษเป็นประมุขและทรงแต่งตั้งข้าหลวงใหญ่เป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์ ต่อมาในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๘๓ ได้มีการสถาปนาสาธารณรัฐอินเดีย โดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและนายเหวหรัล เนห์รู ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของอินเดีย

๑.๓ การเมืองการปกครอง

หลังจากที่ประเทศอินเดียได้รับเอกราชคืนจากประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ประเทศอินเดียได้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) ระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ (Federal Republic) อำนาจการปกครองแบ่งเป็น ๒๘ รัฐ และสหภาพอาณาเขตของรัฐบาลกลาง (Union Territories) อีก ๗ เขต แยกศาสนาออกจากการเมือง (secular state)

อินเดียเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของประเทศ มีการกระจายอำนาจปกครองในลักษณะสหพันธรัฐ (Federal System) แบ่งออกเป็นรัฐต่าง ๆ ๒๘ รัฐ อำนาจบริหารส่วนกลาง รัฐบาลกลางยังคงอำนาจในเรื่องการป้องกันประเทศ ด้านนโยบายต่างประเทศ การรถไฟ การบินและการคมนาคมอื่น ๆ ด้านการเงิน ด้านกฎหมายอาญา ฯลฯ ฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วย ๒ สภา คือ ราชยสภา (Rajya Sabha) หรือสภาสูง และโลกสภา (Lok Sabha) หรือสภาผู้แทนราษฎร การตรากฎหมายต่าง ๆ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภาคามรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ราชยสภา มีสมาชิก ๒๕๐ คน ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๒๔๕ คน ๑๒ คน จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีทุก ๆ ๒ ปี อีก ๒๓๓ คน มาจากการเลือกตั้งทางอ้อม เป็นผู้แทนของรัฐและ Union Territories โลกสภามีสมาชิกจำนวน ๕๔๕ คน สมาชิกจำนวน ๕๔๓ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง (๕๓๐ คน มาจากแต่ละรัฐ / ๑๓ คน มาจาก Union Territories) และอีก ๒ คนมาจากการคัดเลือกของประธานาธิบดี จากกลุ่มอินโด-อารยันในประเทศ อยู่ในวาระคราวละ ๕ ปี เว้นเสียแต่จะมีการยุบสภา

ฝ่ายบริหารจะมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และเป็นหัวหน้าคณะผู้บริหาร (Head of Executive of the Union) ซึ่งประกอบด้วยรองประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐบาล ประธานาธิบดีได้รับการเลือกตั้งทางอ้อมจากผู้แทนของทั้ง ๒ สภา รวมทั้งสภานิติบัญญัติของแต่ละรัฐดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นวาระที่ ๒ ได้ รองประธานาธิบดี ได้รับการเลือกตั้งทางอ้อมจากผู้แทนของทั้ง ๒ สภา ดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี และเป็นประธานราชยสภาโดยตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการบริหารอย่างแท้จริง ดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปี ได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากประธานาธิบดี เป็นหัวหน้าคณะรัฐมนตรี (Council of Ministers) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีโดยการเสนอแนะของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีประกอบด้วย รัฐมนตรี (Ministers) รัฐมนตรีที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (Ministers of State – Independent Charge) และรัฐมนตรีช่วยว่าการ (Ministers of State) รับผิดชอบโดยตรงต่อโลกสภา

ฝ่ายตุลาการ อำนาจตุลาการเป็นอำนาจอิสระ ไม่ขึ้นกับฝ่ายบริหาร มีหน้าที่ปกป้องและตีความรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา (Supreme Court) เป็นศาลสูงสุดของประเทศ ผู้พิพากษาประจำศาลฎีกา มีจำนวนไม่เกิน ๒๕ คน แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ระดับรัฐ มีศาลสูง (High Court) ของตนเองเป็นศาลสูงสุดของแต่ละรัฐ รองลงมาเป็น Subordinate Courts ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ

อำนาจบริหารระดับรัฐ รัฐธรรมนูญอินเดียแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลกลาง (Government of India) และรัฐบาลมลรัฐ (State Government) อย่างชัดเจน รัฐบาลมลรัฐมีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษากฎหมาย การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของมลรัฐ โครงสร้างของฝ่ายบริหารในแต่ละรัฐ มีผู้ว่าการรัฐ (Governor) เป็นประมุขได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากประธานาธิบดี รัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) ประกอบด้วยมุขมนตรี (Chief Minister) เป็นหัวหน้า และคณะรัฐมนตรีประจำรัฐ (State Ministers) ทั้งนี้รัฐบาลแห่งรัฐจะมาจากพรรคการเมือง หรือได้รับการแต่งตั้งจากสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ (Legislative Assembly)

รัฐสภาอินเดียประกอบด้วย ๒ สภา ได้แก่ สภาประชาชน หรือโลกสภาและสภามนตรีของรัฐ หรือราชยสภา ราชยสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนไม่มากกว่า ๒๕๐ คน โดยสมาชิก ๒๓๘ คน เป็นตัวแทนมาจากรัฐต่าง ๆ และสภานิติบัญญัติ สมาชิกอีก ๑๒ คน จะมาจากการเสนอชื่อโดยประธานาธิบดี ซึ่งทั้ง ๑๒ คน จะมาจากผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาต่าง ๆ วาระของราชยสภา ๖ ปี สมาชิกราชยสภาจะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๒ สมัย ราชยสภาจะไม่มีกรยุบสภา อย่างไรก็ตามสมาชิกจำนวน ๑ ใน ๓ จะถูกจับฉลากออกทุก ๆ ๒ ปี สมาชิกที่ดำรงตำแหน่งจนครบวาระ ๖ ปี จะไม่สามารถได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกราชยสภาได้อีกสมัย

คุณสมบัติของสมาชิกราชยสภา จะต้องเป็นประชาชนอินเดีย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ ไม่ดำรงตำแหน่งที่แสวงหาผลกำไรหรือผลประโยชน์ที่กฎหมายห้าม ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรืออยู่ระหว่างการต้องคำพิพากษาของศาล รองประธานาธิบดีจะดำรงตำแหน่งเป็นประธานราชยสภาโดยตำแหน่ง

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของรัฐสภาอินเดีย สามารถเสนอได้จากทั้งคณะรัฐมนตรี โลกสภา และราชยสภา ยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินและร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายที่จะต้องเสนอโดยโลกสภาเท่านั้น การพิจารณาจะกระทำเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับโลกสภา คือ วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ จะพิจารณาในภาพรวมของร่าง พ.ร.บ. วาระที่ ๒ พิจารณารายละเอียดแต่ละมาตราโดยคณะกรรมการ และการให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ ก่อนส่งร่าง พ.ร.บ. ไปอีกสภาหนึ่ง ร่าง พ.ร.บ. ที่จะผ่านเป็นกฎหมายได้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง ๒ สภา หากสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นด้วยกับร่าง พ.ร.บ. ที่ผ่านความเห็นชอบมาจากสภาหนึ่ง อาจเสนอให้มีการแก้ปัญหามาตรานี้โดยคณะกรรมการร่วมกันของทั้งสองสภา เพื่อร่วมกันพิจารณาหาข้อยุติและเมื่อผ่านทั้งสองสภาแล้ว จะต้องให้ประธานาธิบดีลงนามก่อนจึงจะบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ ร่าง พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้องงบประมาณรายจ่ายเมื่อเสนอเข้าสู่สภาจะต้องจัดทำบันทึกทางการเงินที่กล่าวถึงมาตราที่จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นหากร่าง พ.ร.บ. นั้นผ่านสภา โดยมาตราที่เกี่ยวข้องกับการเงินของร่าง พ.ร.บ. นั้นจะต้องพิมพ์ด้วยตัวเข้มหรือตัวเอียง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยราชยสภา จะพิจารณาในช่วงสมัยประชุมตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ยกเว้นร่างพระราชบัญญัติที่เป็น Private bill (ผู้เสนอมิใช่รัฐมนตรี) จะพิจารณาในวันศุกร์

การพิจารณาญัตติของราชยสภา เมื่อมีผู้เสนอญัตติประธานราชยสภาจะเสนอญัตติให้คณะกรรมการที่ปรึกษากิจการสภา พิจารณาก่อนกรองและเลือกญัตติที่จะบรรจุเข้าวาระการประชุม ประธานราชยสภาจะเสนอชื่อผู้เหมาะสมเป็นกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วยจำนวนกรรมการ ๑๑ คน รวมทั้งประธานและรองประธาน ประธานราชยสภาจะเป็นประธานคณะกรรมการคณะนี้โดยตำแหน่ง วาระคณะกรรมการคณะนี้จะมีไปจนกว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาแทน หากประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ รองประธานจะปฏิบัติหน้าที่แทน หากทั้งประธานและรองประธานไม่อยู่ คณะกรรมการจะเลือกตั้งกันเองหาผู้ทำหน้าที่ประธานในการประชุม องค์ประชุมคณะกรรมการชุดนี้ ๕ คน

๒. ระบบรัฐสภา

๒.๑ สถาปนาประชาชนหรือโลกสภา (Lok Sabha)

๑) ด้านกระบวนการนิติบัญญัติ

-กระบวนการตราพระราชบัญญัติของรัฐสภาอินเดีย

การเสนอร่างพระราชบัญญัติในอินเดียจะเสนอได้โดยนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และข้าราชการระดับสูง ร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับจะเสนอโดยโลกสภา หรือราชยสภาก็ได้ แต่ยกเว้นร่างที่เกี่ยวข้องกับการเงินที่จะต้องเสนอโดยโลกสภาเท่านั้น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจะต้องพิจารณาใน ๓ วาระก่อนจะทำการลงมติ หลังจากที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านสภาใดสภาหนึ่งแล้ว จะต้องส่งไปยังอีกสภาหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ ด้วย ซึ่งสภาที่สองจะเห็นชอบไม่เห็นชอบ หรือเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นได้ และจะต้องส่งคืนกลับมายังสภาแรกที่ผ่านร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ มา ถ้าหากเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีการเสนอข้อแก้ไขหรือไม่เห็นชอบ ร่างนั้นจะไม่ผ่านสภาภายใน ๖ เดือน ประธานาธิบดีมีอำนาจที่จะเรียกประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อลงมติในร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยใช้คะแนนเสียงข้างมากจากสมาชิกของทั้งสองสภา ซึ่งคะแนนเสียงข้างมากโดยส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนมาจากโลกสภาเพราะมีจำนวนสมาชิกที่มากกว่าราชยสภา

เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านการพิจารณาจากทั้งสองสภาแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินั้นก็จะถูกส่งไปยังประธานาธิบดีเพื่อลงนาม แต่ประธานาธิบดีก็มีอำนาจที่จะไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติและส่งคืนกลับสู่สภาเพื่อให้ทำการพิจารณาใหม่ ทั้งนี้ถ้าหากทั้งสองสภาให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินั้นอีกครั้งจะโดยมีการแก้ไขหรือไม่แก้ไขก็ตามร่างพระราชบัญญัตินั้นจะถูกส่งกลับมายังประธานาธิบดีเป็นครั้งที่สอง ซึ่งในครั้งนี้นี้ประธานาธิบดีจะต้องลงนามร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นแล้วให้นำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมาย

กระบวนการตราพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องว่าด้วยเรื่องของภาษี หรือ ค่าใช้จ่าย หรือเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินนั้น จะมีกระบวนการตราพระราชบัญญัติที่แตกต่างจากพระราชบัญญัติฉบับอื่น ๆ โดยร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงินนั้นจะถูกเสนอได้โดยโลกสภาเท่านั้น และเมื่อผ่านการพิจารณาของโลกสภาแล้วจึงจะส่งไปยังราชยสภา ราชยสภาหรือสภาสูงมีเวลา ๑๔ วันในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ถ้าหากราชยสภาไม่ส่งร่างนั้นคืนมาภายใน ๑๔ วัน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ทั้งนี้ราชยสภาสามารถส่งวนคำแปรญัตติขอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแล้วส่งกลับคืนมายังโลกสภาเพื่อพิจารณาอีกครั้ง แต่ถ้าหากโลกสภามีมติไม่เห็นด้วยกับข้อแก้ไขของราชยสภา ร่างเดิมที่ผ่านความเห็นชอบโดยโลกสภาก็จะถูกส่งไปยังประธานาธิบดีเพื่อลงนาม

๒) ด้านการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

- รูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ

ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องร่างพระราชบัญญัตีก่อนส่งเข้าสู่สภา ร่างพระราชบัญญัติจะเริ่มต้นที่หัวข้อเรื่องสั้น ๆ ความหมายของหัวข้อนั้น ๆ ถ้าปรารถ รายละเอียดตามมาตราต่าง ๆ โดยแต่ละมาตราจะมีบทเฉพาะกาล มาตราบางมาตราก็จะแบ่งเป็นมาตราย่อย ๆ อีก แต่ละมาตราจะมีขอบเขตกำหนดที่ชัดเจนในตัวเอง มาตราแรกของทุก ๆ ร่างพระราชบัญญัติมักจะเป็นมาตราที่มีข้อความสั้น ๆ ในบางกรณีจะกำหนดขอบเขตและวันที่ ๆ บังคับใช้ อย่างไรก็ตามบางครั้งวันที่ที่แสดงถึงวันที่ที่บอกการเริ่มต้น หรือความแตกต่างของแต่ละมาตรา บางครั้งก็เป็นวันที่ที่บอกถึงการประกาศบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ

- ประเภทของร่างพระราชบัญญัติ

ข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติอาจจะเสนอโดยสภาใดสภาหนึ่งก็ได้ อาจจะเป็นร่างกฎหมายของรัฐบาล หรือ ร่างของสมาชิกสภานิติบัญญัติ ร่างกฎหมายของรัฐบาลจะต้องได้รับการรับรองจากรัฐมนตรี ส่วนร่างของสมาชิกสภานิติบัญญัติจะต้องได้รับการรับรองจากสมาชิกสภาคนอื่น ๆ

ร่างพระราชบัญญัติสามารถจำแนกได้ดังนี้

- ประมวลร่างพระราชบัญญัติที่ร่างขึ้นมาใหม่
- ร่างพระราชบัญญัติที่มาจากการแก้ไขเพิ่มเติม
- ร่างพระราชบัญญัติที่รวบรวมจุดเด่นหรือลักษณะเฉพาะของแต่ละ

พระราชบัญญัติเข้าไว้ด้วยกัน

- ร่างพระราชบัญญัติที่ถูกนำขึ้นมาพิจารณาใหม่
- ร่างพระราชบัญญัติจากกฎหมายที่ถูกยกเลิกไปแล้ว
- ร่างพระราชบัญญัติที่นำมาแทนที่ร่างเดิม
- ร่างพระราชบัญญัติจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงิน จำแนกได้ดังนี้

- ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยการเงิน
- ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องด้วยการคลัง
- ร่างพระราชบัญญัติทั่วไป

๓) ด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ พิจารณาเป็น ๓ วาระดังนี้

วาระที่ ๑ เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่สภา เพื่อพิจารณารับหลักการ ถ้าหากรับหลักการก็จะพิจารณาในลำดับต่อไป

วาระที่ ๒ เป็นการพิจารณาในรายละเอียดโดยจะมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาของแต่ละสภาหรือคณะกรรมการร่วมของทั้งสองสภา พิจารณาเรียงตามรายมาตรา ซึ่งกรรมาธิการมีสิทธิเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติได้ เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วก็เสนอสภาเพื่อพิจารณาค่อยไป

วาระที่ ๓ ไม่มีการอภิปราย จะลงมติเพียงแต่เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยใช้เสียงข้างมาก

๔) ด้านการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม สามารถเสนอได้โดยแต่ละสภา และต้องมีเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภาที่เสนอ

-ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน

สามารถเสนอได้โดยโลกสภาเท่านั้น ราชยสภามีอำนาจแค่การอภิปราย หรือเสนอขอแก้ไขและจะต้องส่งคืนสู่โลกสภาภายใน ๑๔ วัน นับจากวันที่ได้รับจากโลกสภา และขึ้นอยู่กับโลกสภาว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับข้อแก้ไขของราชยสภาหรือไม่ และถ้าหากราชยสภาไม่ส่งร่างกลับคืนมาภายใน ๑๔ วัน ให้ถือว่าร่างนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

-การประชุมร่วม

ร่างพระราชบัญญัติใดที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา หรือสภาใดสภาหนึ่งพิจารณาว่าไม่แล้วเสร็จเกินกว่าหกเดือน หรือสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบกับข้อแก้ไขประธานาธิบดีสามารถเรียกประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และลงมติเห็นชอบโดยใช้คะแนนเสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภา แต่ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน และร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไม่สามารถเรียกประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้

-การเสนอร่างพระราชบัญญัติให้ประธานาธิบดีลงนามเห็นชอบเพื่อประกาศใช้เป็น

กฎหมาย

หลังจากร่างพระราชบัญญัติผ่านความเห็นชอบจากทั้งสองสภาแล้ว ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นเสนอต่อประธานาธิบดีเพื่อลงนามประกาศใช้เป็นกฎหมาย

ถ้าประธานาธิบดีไม่เห็นชอบ ก็จะส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับคืน หรือสงวนคำแปรญัตติ ขอแก้ไขร่างนั้นเพื่อให้รัฐสภาได้พิจารณาอีกครั้ง และถ้าหากทั้งสองสภามีมติเห็นชอบร่างนั้นในที่สุด และเสนอให้ประธานาธิบดีเป็นครั้งที่สอง ในครั้งนี้ประธานาธิบดีจะต้องลงนามประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นเป็นกฎหมาย

๒.๒ สถานนตรีของรัฐหรือราชยสภา (Rajya Sabha)

๑) กระทั่งถาม ตามข้อบังคับการประชุมของราชยสภา กระทั่งถามแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑.๑) กระทั่งถามสด (Starred Questions) สมาชิกผู้ตั้งกระทั่งถามหากประสงค์จะให้ผู้ตอบตอบด้วยปากเปล่า จะต้องทำเครื่องหมายดอกจัน (*) ที่มีลักษณะคล้ายรูปดาว ไว้ที่กระทั่งถามด้วย หากไม่ใส่ไว้กระทั่งถามนั้นจะถูกจัดเรียงตามลำดับให้ตอบเป็นลายลักษณ์อักษร ในหนึ่งวันสมาชิกคนหนึ่งไม่สามารถตั้งกระทั่งถามสดได้เกิน ๓ กระทั่งถาม หากเกินกว่านี้กระทั่งที่เกินไปจะถูกจัดให้ตอบเป็นลาย

ลักษณะอักษร กระทั่งถามสดจะตอบเรียงตามลำดับเวลาของการเสนอกระทู้ถามนั้น หากในชั่วโมงแรกไม่สามารถตอบกระทู้ถามสดได้หมด รัฐมนตรีผู้เกี่ยวข้องจะต้องตอบกระทู้ถามสดนั้นเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมิชักช้า

๑.๒) กระทู้ถามทั่วไป (Questions) เป็นกระทู้ถามที่ผู้ถามไม่ได้ทำเครื่องหมายคอกันไว้ที่กระทู้ จะตอบเป็นลายลักษณ์อักษร

การพิจารณากระทู้ถาม จะพิจารณาในชั่วโมงแรกของการประชุมสภา ผู้ยื่นกระทู้ถามจะต้องยื่นเป็นลายลักษณ์ต่อเลขาธิการ โดยต้องระบุวันและรัฐมนตรีผู้ที่จะให้ตอบกระทู้ เงื่อนไขในการตั้งกระทู้ถามได้แก่

- กระทู้ถามนั้นจะต้องระบุหรือเจาะจงประเด็นที่จะถาม
- ผู้ยื่นกระทู้จะต้องรับผิดชอบความถูกต้องของเนื้อหากระทู้ที่ยื่นนั้น
- ต้องไม่ใช่ถ้อยคำก้าวร้าว ประชด ใส่ร้าย
- ไม่มากกว่า ๑๐๐ คำ
- ต้องเกี่ยวข้องกับภารกิจของรัฐบาล
- ไม่ใช่เรื่องขอข้อมูลในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือเป็นข้อมูล

ที่เป็นความลับ เป็นต้น

ในวันหนึ่ง ๆ กระทู้ถามสดที่จะบรรจุเข้าระเบียบวาระจะไม่เกิน ๒๐ กระทู้ถาม นอกนั้นจะเป็นกระทู้ถามทั่วไป หากพิจารณากระทู้ถามไม่หมด จะส่งให้รัฐมนตรีตอบเป็นลายลักษณ์อักษร รัฐมนตรีจะไม่ตอบกระทู้ไม่ได้ หากรัฐมนตรีไม่ตอบกระทู้ จะนำเรื่องกลับมาเข้าที่ประชุมสภาพิจารณาอีก

๒) คณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการของราชสภาอินเดียแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่

- คณะกรรมาธิการวิสามัญ (Ad hoc Committee)
- คณะกรรมาธิการสามัญ (Standing Committee)
- คณะกรรมาธิการเลือกสรรของสภา (Select Committee of the House)
- คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ (Department - related

Standing Committee)

คณะกรรมาธิการวิสามัญเป็นคณะกรรมาธิการที่สภาตั้งขึ้นเมื่อมีร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติที่สภาเห็นสมควรให้มีการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นมาพิจารณาศึกษาเป็นการเฉพาะเรื่องและจะสิ้นสุดสถานภาพเมื่อศึกษาแล้วเสร็จและรายงานต่อสภา คณะกรรมาธิการวิสามัญอาจเป็นได้ทั้งคณะกรรมาธิการเลือกสรร (Select Committee) ซึ่งกรรมาธิการเป็นเฉพาะสมาชิกรัฐสภาจากสภาใดสภาหนึ่ง หรือคณะกรรมาธิการร่วม (Joint Committee) ซึ่งสมาชิกจากทั้ง ๒ สภา

คณะกรรมาธิการสามัญ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่ คณะกรรมาธิการสามัญของสภา (Standing Committees of the House) และคณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ คณะกรรมาธิการสามัญของสภาอาจแบ่งเป็นคณะกรรมาธิการต่าง ๆ ได้ตามหน้าที่ ดังนี้

๒.๑) คณะกรรมาธิการเพื่อการไต่สวน (Committees of enquire) ได้แก่

- คณะกรรมาธิการเรื่องร้องเรียน (Committee on Petitions)
- คณะกรรมาธิการเอกสิทธิ (Committee of Privileges)
- คณะกรรมาธิการการจริยธรรม (Ethics Committee)

๒.๒) คณะกรรมาธิการเพื่อการตรวจสอบและควบคุม (Committees to Scrutinize and control) ได้แก่

- คณะกรรมาธิการพิจารณาความน่าเชื่อถือของรัฐบาล (Committee on Government Assurances)

- คณะกรรมาธิการการนิติบัญญัติเพิ่มเติม (Committee on Subordinate Legislation)

- คณะกรรมาธิการเอกสารการประชุม (Committee on Papers Laid on the Table)

๒.๓) คณะกรรมาธิการเกี่ยวกับวาระการประชุมสภาแต่ละวัน (Committees relating to the day-to-day Business of the House)

- คณะกรรมาธิการที่ปรึกษากิจการสภา (Business Advisory Committee)
- คณะกรรมาธิการข้อบังคับ (Rules Committee)

๒.๔) คณะกรรมาธิการการดูแลเรื่องที่พักอาศัย (House Keeping Committees) ได้แก่

- คณะกรรมาธิการที่พักอาศัย (Houses Committee)
- คณะกรรมาธิการกิจการทั่วไป (General Purpose Committee)
- คณะกรรมาธิการเพื่อการจัดหาคอมพิวเตอร์ให้สมาชิกราชสภา

(Committee on provision of Computers to Members of Rajya Sabha)

- คณะกรรมาธิการสมาชิกสภาตามโครงการพัฒนาพื้นที่ห่างไกล (Committee on Members of Parliament Local Area Development Scheme)

มีคณะกรรมาธิการทางการเงินของโลกสภาบางคณะที่สมาชิกราชสภาเกี่ยวข้อง ได้แก่

- คณะกรรมาธิการบัญชีสาธารณะ (Committee on Public Accounts)
- คณะกรรมาธิการกิจการสาธารณะ (Committee on Public Undertakings)

นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมาธิการร่วมของสภาซึ่งมีสมาชิกมาจากทั้ง ๒ สภา (Joint Parliamentary Committees) ได้แก่

- คณะกรรมาธิการการสวัสดิการของวรรณะและชนเผ่าตามแผนที่กำหนด (Committee on The Welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes)

- คณะกรรมาธิการหน่วยงานแสวงหาผลกำไร (Committee on Offices of Profit)

- คณะกรรมาธิการสัญญากิจการรถไฟ (Railway Convention Committee) เพื่อการพิจารณาการจัดสรรเงินปันผลของการรถไฟ

สมาชิกราชสภาจะเป็นสมาชิกของคณะกรรมาธิการการห้องสมุดรัฐสภา (Parliament Library Committee) ด้วย คณะกรรมาธิการร่วม ๒ สถาบันคณะจะถูกตั้งขึ้นตามกฎหมายด้วย เช่น คณะกรรมาธิการร่วมกันของสภาที่ตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาเรื่องเงินเดือน สวัสดิการ และเงินบำนาญของสมาชิกรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน สวัสดิการและเงินบำนาญของสมาชิกรัฐสภา ปี พ.ศ. ๑๙๕๔ จำนวนกรรมาธิการสามัญในแต่ละคณะมีดังนี้

คณะกรรมาธิการ	จำนวนกรรมาธิการในคณะ
๑. คณะกรรมาธิการที่ปรึกษากิจการของสภา	๑๑
๒. คณะกรรมาธิการเอกสารการประชุม	๑๐
๓. คณะกรรมาธิการเรื่องร้องเรียน	๑๐
๔. คณะกรรมาธิการเอกสิทธิ์	๑๐
๕. คณะกรรมาธิการข้อบังคับ	๑๖
๖. คณะกรรมาธิการการนิติบัญญัติเพิ่มเติม	๑๕
๗. คณะกรรมาธิการพิจารณาความน่าเชื่อถือของรัฐบาล	๑๐
๘. คณะกรรมาธิการกิจการทั่วไป	ไม่จำกัดจำนวน
๙. คณะกรรมาธิการที่พักอาศัย	๗
๑๐. คณะกรรมาธิการการจริยธรรม	๑๐
๑๑. คณะกรรมาธิการเพื่อการจัดหาคอมพิวเตอร์ให้สมาชิกราชสภา	๗
๑๒. คณะกรรมาธิการสมาชิกสภาตามโครงการพัฒนาพื้นที่ห่างไกล	๑๐

โดยปกติคณะกรรมาธิการเหล่านี้จะมีการเลือกตั้งใหม่ทุกปีแต่จะยังคงมีคณะกรรมาธิการทำหน้าที่โดยตลอดจนกว่าจะมีการตั้งคณะกรรมาธิการใหม่เสร็จสิ้น

คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ (Department – related Standing Committee) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในหน่วยงานต่าง ๆ โดยสภาตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใสต่อสาธารณะ คณะกรรมาธิการแต่ละคณะจะประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๔๕ คน ซึ่ง ๓๐ คนมาจากโลกสภาและ ๑๕ คนจากราชสภา รัฐมนตรีไม่สามารถเป็นกรรมาธิการในคณะได้ กรรมาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๑ ปี ประธานคณะกรรมาธิการแต่งตั้งโดยประธานโลกสภาหรือประธานราชสภา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ จะเชิญรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณที่กระทรวงตั้งขอมมา และรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อสภา คณะกรรมาธิการสามัญที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงต่าง ๆ มีจำนวน ๑๗ คณะ ดังนี้

ราชสภา ได้แก่

- คณะกรรมาธิการการพาณิชย์ (Committee on Commerce)
- คณะกรรมาธิการกิจการที่พัทอาศัย (Committee on Home Affairs)
- คณะกรรมาธิการการพัฒนารทรัพยากรมนุษย์ (Committee on Human Resource)
- คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม (Committee on Industry)
- คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สิ่งแวดล้อมและการป่าไม้ (Committee On Science & Technology, Environment & Forests)
- คณะกรรมาธิการการขนส่ง, การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม (Committee on Transport, Tourism and Culture)

โลกสภา ได้แก่

- คณะกรรมาธิการการเกษตร (Committee on Agriculture)
- คณะกรรมาธิการสื่อสารคมนาคม (Committee on Communications)
- คณะกรรมาธิการกลาโหม (Committee on Defence)
- คณะกรรมาธิการการพลังงาน (Committee on Energy)
- คณะกรรมาธิการกิจการภายนอก (Committee on External Affairs)
- คณะกรรมาธิการการคลัง (Committee on Finance)
- คณะกรรมาธิการการอาหาร, การเสียบียงของพลเมืองและการจัดสรรสาธารณะ (Committee on Food, Civil Supplies and Public Distribution)
- คณะกรรมาธิการแรงงานและสวัสดิการสังคม (Committee on Labour & Welfare)
- คณะกรรมาธิการปิโตรเลียมและสารเคมี (Committee on Petroleum & Chemicals)
- คณะกรรมาธิการการรถไฟ (Committee on Railways)
- คณะกรรมาธิการการพัฒนาเมืองและชนบท (Committee Urban and Rural Development)

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งอินเดียได้กำหนดให้ราชยสภาและโลกสภามีสำนักงานเลขานุการสำหรับแต่ละสภา โดยในส่วนของราชยสภานั้น จะมีสำนักงานเลขานุการราชยสภา (Rajya Sabha Secretariat) และสำหรับโลกสภา จะมีสำนักงานเลขานุการโลกสภา (Lok Sabha Secretariat) โดยทั้งสองสำนักงานจะมีหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกให้แกสมาชิกทั้งสองสภาภายในอำนาจหน้าที่ กฎระเบียบต่าง ๆ ในการจ้างงานและปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานจะถูกกำหนดขึ้นโดยการพิจารณาร่วมกันระหว่างประธานาธิบดี (President) และประธานราชยสภา (The Rajya Sabha Chairman) และประธานโลกสภา (The Lok Sabha Speaker) โดยมีเลขานุการ (Secretary-General) เป็นผู้บังคับบัญชา โดยปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อประธานสภา

ในปี ค.ศ. ๑๙๒๖ จากการประชุมของเจ้าหน้าที่ดำเนินการประชุม (The Presiding Officers) ได้มีการลงมติรับรองข้อเสนอที่จะให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นอิสระไม่ขึ้นตรงกับฝ่ายรัฐบาลเพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (The Central Legislative Assembly) ที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติอยู่ในสมัยนั้น โดยมติดังกล่าวได้มีการนำเข้าสู่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดย นาย Pandit Motilal Nerhu และที่ประชุมได้มีมติอย่างเป็นทางการให้จัดตั้งหน่วยงานภายใต้ชื่อว่า “Legislative Assembly Department” เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ค.ศ. ๑๙๒๕ โดยกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจ้างงานและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่แยกต่างหากออกมา คือ “The Legislative Assembly Department (Conditions of Service Rules) ค.ศ. ๑๙๒๕”

เมื่ออังกฤษได้ให้อิสระภาพกับอินเดียในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ภายใต้ Indian Independence Act, ๑๙๔๗ การปฏิบัติงานของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ได้เปลี่ยนไปเป็นการปฏิบัติงานในฐานะสภาร่างรัฐธรรมนูญแห่งอินเดีย (The Constituent Assembly of India) โดยในการยกร่างรัฐธรรมนูญได้มีการกำหนดให้ราชยสภาและโลกสภามีหน่วยงานธุรการเป็นของตนเอง เป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้ทั้งสองสำนักงานขึ้นตรงต่อประธานาธิบดี และไม่ขึ้นตรงต่อทั้งฝ่ายรัฐบาลและรัฐสภา ทั้งนี้ รูปแบบลักษณะและกฎระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจาก Legislative Assembly Department ที่ได้จัดตั้งขึ้น เพียงแต่ได้มีการเปลี่ยนชื่อของหน่วยงานเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ค.ศ. ๑๙๕๐ ไปเป็น “สำนักงานเลขานุการรัฐสภา” (Parliament Secretariat) เท่านั้น

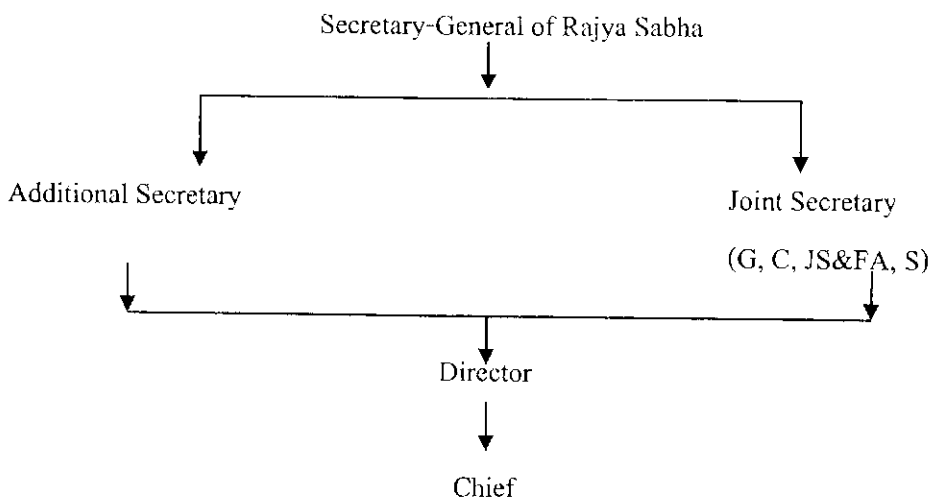
ในปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกโลกสภาครั้งแรก และได้มีการจัดตั้ง The Council of States หรือ Rajya Sabha สำนักงานเลขานุการจึงต้องมีขึ้นสำหรับทั้งสองสภา โดยสำนักงานเลขานุการรัฐสภา ได้ปฏิบัติงานให้แก่โลกสภา และได้มีการตั้งสำนักงานใหม่ขึ้นสำหรับ The Council of States หรือราชยสภา โดยเรียกว่า The Council of States Secretariat ซึ่งต่อมา ชื่อของทั้งสองสำนักงานก็ได้เปลี่ยนไปเป็นสำนักงานเลขานุการโลกสภา และสำนักงานเลขานุการราชยสภาจนถึงทุกวันนี้ โดยแต่ละสำนักงานมีความเป็นมาและหน้าที่ดังนี้

๓.๑ สำนักงานเลขาธิการราชสภา หรือสภาสูง (Rajya Sabha Secretariat)

สำนักงานเลขาธิการราชสภาจะมีการให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิกราชสภา โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งหมด ๑๓, ๕๕๐ คน อยู่ภายใต้กฎระเบียบการปฏิบัติงานที่ได้รับความเห็นชอบจากประธานาธิบดี โดยสำนักงานจะมีความเป็นอิสระจากการเมือง ในการพิจารณาอัตราเงินเดือนจะขึ้นอยู่กับคณะกรรมการข้าราชการ ซึ่งเงินเดือนนี้ไม่เกี่ยวข้องกับบัญชีเงินเดือนของสมาชิกราชสภาโดยเงินเดือนของสมาชิกราชสภาจะถูกกำหนดโดยคณะกรรมการร่วม

งบประมาณที่ใช้ในการบริหารสำนักงานจะถูกกำหนดขึ้นโดยการพิจารณาของประธานราชสภาและประธานโลกสภา โดยความเห็นชอบของประธานาธิบดี และเสนอต่อกระทรวงการคลัง โดยปกติแล้ว การของบประมาณจัดเป็นจารีตว่า งบประมาณที่ประธานาธิบดีให้ความเห็นชอบแล้วจะต้องได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการคลัง ดังนั้น การของบประมาณนั้นต้องพิจารณาอนุมัติให้ตามที่ขอเท่านั้น

โครงสร้างการบริหารงานในสำนักงานเลขาธิการราชสภานั้นจะมีเลขาธิการเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาสูงสุด และมีรองเลขาธิการต่าง ๆ เป็นผู้ดูแลงาน โดยรองเลขาธิการในตำแหน่ง Additional Secretary จะดูแลงานของสำนักงานเลขาธิการราชสภา โดยปัจจุบัน คือ นาย Shri N.C. Joshi และ Joint Secretary จะดูแลงานในส่วนของ Committee Section ซึ่งก็จะแบ่งกันไปว่าจะดูแลงานในส่วนของคณะกรรมการคณะใด จากนั้นก็จะเป็นผู้อำนวยการสำนักและหัวหน้าหน่วย

หน่วยงานภายในสำนักงานเลขาธิการราชสภา ประกอบไปด้วยหน่วยงานหลัก ดังนี้

๑) สำนักกฎหมาย บริหารและอำนวยการ (The Legislative, Executive, Administrative Service / LEA Service) ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของราชสภาโดยตรง เช่น การตั้งกระทู้ถาม ญัตติ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดยจะทำหน้าที่ปฏิบัติงานสนับสนุนคณะกรรมการและสมาชิกราชสภา โดยในสำนักได้แยกเป็นหน่วยงานย่อย ดังนี้

- Notice Office - ทำหน้าที่รับจดหมายและเอกสารต่าง ๆ จากสมาชิกที่เกี่ยวกับงานของราชยสภา การอนุญาตการเข้าเยี่ยมชมสภา การออกบัตรอนุญาตการผ่านเข้าออกของยานพาหนะ และการรับสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

- Table Office - รับผิดชอบงานเกี่ยวกับตารางการดำเนินงานและพิธีการต่าง ๆ ของราชยสภา เช่น การจัดนัดหมายการเข้าพบ การกำหนดตารางเวลาการเลือกตั้งประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี ประธานราชยสภา และการเลือกตั้งสมาชิกราชยสภา

- Legislative Section- ทำหน้าที่นัดประชุมสภา การเปิดประชุม การประชุม การแถลงของประธานาธิบดี การยื่นญัตติ กระทู้ถาม การกำหนดการอภิปราย ฯลฯ และปฏิบัติงานสนับสนุนงานของ The Committee on Rules และ Committee of Privileges

การประชุมจะถูกเผยแพร่ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนเว็บไซต์ก็สามารถฟังการประชุมได้ แต่ยังไม่มียุติบัตรโทรทัศน์เป็นของตนเอง

- Bill Office - รับผิดชอบเกี่ยวกับงานยกร่างกฎหมายทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องทางรูปแบบ การนำเสนอกฎหมาย และทุกขั้นตอนเกี่ยวกับการยกร่างกฎหมายจนกระทั่งการออกเป็นกฎหมาย

- Lobby Office - ทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงชื่อเข้าลงชื่อเข้าร่วมประชุม การบันทึกการประชุม การจัดเตรียมห้องประชุม การดูแลอาคารราชยสภา

- Questions Branch - รับผิดชอบงานเกี่ยวกับกระทู้ถาม จัดทำเอกสารแสดงลำดับวาระการประชุมพิจารณากระทู้ถาม การติดต่อรัฐมนตรีต่าง ๆ เพื่อตอบกระทู้ถาม การรวบรวมการตอบกระทู้ถามจากรัฐมนตรี

- Committee Sections - หน่วยงานนี้จะรับผิดชอบในการสนับสนุนงานของคณะกรรมการธิการ โดยจะปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อ Joint Secretary

- Conference and Protocol - ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับพิธีการต่าง ๆ ของราชยสภา และการเข้าเยี่ยมชมของผู้แทนต่างประเทศ และดูแลการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ศึกษาดูงานต่างประเทศ

- Members Amenities Section - เป็นหน่วยงานที่คอยอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกทั่วไป เช่น ที่พัก โทรศัพท์

-Members Salaries and Allowances Section - ดูแลการเงินของสมาชิก ทั้งเงินเดือนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายประจำวัน เป็นต้น

- Administrative Section - รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบุคคล งานบริหารทั่วไป งานจัดซื้อจัดจ้าง งานฝึกอบรม โดยในส่วนของงานฝึกอบรม โดยปกติจะมีหน่วยงานกลางที่จะทำหน้าที่อบรมเจ้าหน้าที่รัฐทุกหน่วยงาน ดังนั้น งานในส่วนนี้จึงจัดการอบรมในลักษณะของงานในหน้าที่ (In house Learning) เป็นสำคัญ ส่วนการอบรมคอมพิวเตอร์หรือการเงินก็จะให้หน่วยงานกลางเป็นผู้อบรมโดยส่งเจ้าหน้าที่ไปรับการอบรม

๒) **สำนักวิจัยและห้องสมุด (Research and Library Service)** รับผิดชอบงานห้องสมุดของสำนักและเตรียมงานวิจัยและเผยแพร่เอกสารต่อประธานราชยสภาและสมาชิกราชยสภา นอกจากนี้ยังจัดทำสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ผลงานของราชยสภา โดยมีการเผยแพร่ไว้ในห้องสมุดและในเวบไซต์ของโลกสภา (www.loksabha.com.net)

๓) **สำนักรายงาน (Reporting Service)** จัดทำรายงานตัวเลขในการประชุมแต่ละครั้งของราชยสภาและการประชุมของคณะกรรมการการของรัฐสภาในกรณีที่มีการประชุม (The Parliamentary Committees)

๔) **สำนักล่ามแปล (Simultaneous Interpretation Service)** ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลในการทำงานของสภาและเมื่อมีการร้องขอจากคณะกรรมการ ภาษาที่มีการให้บริการนั้นมีหลายภาษา เช่น ภาษาเบงกอล ภาษาอูรดู ภาษาฮินดี ภาษาทมิฬ ฯลฯ

๕) **สำนักบรรณาธิการ สรุปความและแปล (Editorial, Synopsis and Translation Service)** รับผิดชอบในการตรวจสอบแก้ไขภาษาในการอภิปรายภาษาอังกฤษ และภาษาฮินดี แปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาฮินดีและภาษาฮินดีเป็นภาษาอังกฤษ โดยแปลผู้คดี กระทั่งถาม ร่างกฎหมาย ฯลฯ สรุปการประชุมเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฮินดี

๖) **สำนักเลขานุการส่วนบุคคลและชวเลข (Private Secretaries and Stenographic Service)** เป็นฝ่ายเลขานุการและจดชวเลขของประธานในที่ประชุมและสำหรับสมาชิกราชยสภาในงานของสภา

๗) **สำนักพิมพ์และเผยแพร่ (Printing and Publications Service)** รับผิดชอบในการจัดทำสิ่งพิมพ์ของราชยสภา และจะมีการเผยแพร่งานต่าง ๆ ของราชยสภาโดยจะนำเข้าสู่เวบไซต์ของราชยสภา (www.rajyasabha.com.net) อย่างค่อนข้างมีประสิทธิภาพ

๘) **สำนักรักษาการณ์ (Watch and Ward)** ทำหน้าที่รักษาความสะอาดและความปลอดภัยทั้งในส่วนของราชยสภาและโลกสภา โดยการใช้มาตรการความปลอดภัยจะค่อนข้างเข้มงวดมาก บัตรของสมาชิกราชยสภาจะมีสัญญาณ ซึ่งสามารถตรวจสอบความปลอดภัยได้

๙) **สำนักการคลังและบัญชี (Pay and Accounts Office)** จัดการเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณของราชยสภา และสำนักงานเลขาธิการราชยสภา โดยอยู่ภายใต้การดูแลของเลขาธิการราชยสภาที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าโดยตำแหน่ง

๓.๒ สำนักงานเลขาธิการโลกสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร (Lok Sabha Secretariat)

สำนักงานเลขาธิการโลกสภามีโครงสร้างที่เป็นอิสระ อยู่ภายใต้ความควบคุมของประธานสภานิติบัญญัติแห่งโลกสภา สำนักงานฯ มีหน้าที่รับผิดชอบรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ และให้บริการต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) การบริการด้านนิติบัญญัติ, คณะกรรมาธิการการเงิน, การบริหารและการจัดการ มีหน้าที่ดูแลการออกกฎหมายในขั้นตอนต่างๆ ทั้งระดับสภานิติบัญญัติ และคณะกรรมาธิการ เช่น กฎหมายงบประมาณแผ่นดิน, กฎหมายปกครอง, การพิจารณาการขึ้นเงินเดือนของสมาชิกรัฐสภา เป็นต้น รวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบและพัฒนากฎหมาย

๒) การบริการห้องสมุด, การวิจัย, การอ้างอิง, การเอกสารและข้อมูลข่าวสาร เป็นการจัดการข้อมูลข่าวสารแบบวันต่อวันให้มีความทันสมัยอยู่เสมอและสะดวกในการค้นหา เพื่อช่วยให้การวิจัยและการอ้างอิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของข้อมูลต่างๆเหล่านี้มีการจัดเตรียมไว้พร้อมก่อนที่จะมีการเปิดอภิปรายในรัฐสภา ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงาน การจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณา วิเคราะห์เสนอความเห็นและให้บริการทางวิชาการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์จัดให้มีการวิจัยและรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์โดยหน้าที่ดังกล่าวนี้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานห้องสมุดหน่วยงานวิจัยหน่วยงานอ้างอิงหน่วยงานสื่อสิ่งพิมพ์และพิพิธภัณฑ์รัฐสภา

๓) การบริการบรรณารักษะและการแปล ให้บริการด้านการแปลและเรียบเรียงเอกสารราชการภาษาต่างประเทศ เพื่อใช้ในการอภิปรายในโลกลสภา รายงานผลแก่คณะกรรมาธิการ และการแปลเอกสารที่ต้องใช้ในการประชุมรัฐสภา

๔) การบริการการจัดพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์ มีหน้าที่พิสูจน์อักษร จัดพิมพ์รายงาน เอกสารวิชาการ บริการแก่สมาชิกรัฐสภา

๕) การบริการการเฝ้าระวังและป้องกันและสุขอนามัย มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในรัฐสภา และดูแลสุขอนามัย รักษาความสะอาดอาคารสถานที่ในบริเวณรัฐสภาให้อยู่ในความเรียบร้อย

๖) การบริการล่าม มีหน้าที่จัดคณะล่ามแปลภาษา เพื่อใช้ในการประชุมโลกลสภา, การประชุมกรรมาธิการ การสัมมนา, การรับรองบุคคลสำคัญชาวต่างประเทศ เช่น ผู้แทนรัฐสภาต่างประเทศ ฯลฯ

๗) การบริการรายงานผล ผู้รายงานผลของรัฐสภามีหน้าที่รายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ในรัฐสภา เช่น กระบวนการทางด้านนิติบัญญัติ, การประชุม โลกลสภา, การประชุมกรรมาธิการ, การสัมมนา และกิจกรรมอื่นๆ ของรัฐสภา

๘) การบริการเลขานุการส่วนบุคคลและชวเลข มีหน้าที่จัดทำบันทึกการประชุมสภา จัดทำรายงานการประชุมสภาจัดเก็บข้อมูลรายงานการประชุมสภา โดยถอดความคำต่อคำ การคัดลอก และการพิมพ์

๙) การบริการงานเสมียน มีหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยบริการเลขานุการส่วนบุคคลและการชวเลข

๑๐) การบริการส่งเอกสาร มีหน้าที่ดูแลจัดส่งเอกสารตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๓ หน่วยงานที่ให้บริการรวมทั้ง ๒ สภา

๑) หน่วยการให้บริการวิชาการ มีสถานที่ที่สำคัญ ๒ แห่ง คือ ห้องสมุดรัฐสภาอินเดียและ พิพิธภัณฑ์รัฐสภาอินเดีย

๑.๑) ห้องสมุดรัฐสภาอินเดีย (Parliament Library) ห้องสมุดรัฐสภาอินเดีย เป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยงานหนึ่งของรัฐสภาจะเห็นได้จากเป็นหน่วยงานที่มีอาคารเป็นเอกเทศของตัวเอง ออกแบบเป็นพิเศษ ที่เรียกว่า Parliament Library Building ซึ่งภายในอาคารหลังนี้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ทั้งหลัง จะเห็นได้ว่าห้องสมุดมีนโยบายที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษจากผู้บริหารหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการบริการด้านวิชาการและสมาชิกรัฐสภาอย่างชัดเจนระบุเป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งริเริ่มโดยประธานโลกสภา ถึงขนาดมีการแต่งตั้งคณะกรรมการธิการห้องสมุดรัฐสภาขึ้นมา โดยเฉพาะเรียกว่า Library Committee ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อให้บริการสมาชิกและบุคลากรของทั้ง ๒ สภา อันได้แก่ โลกสภา และราชยสภากรรมการจะคอยพิจารณาให้ความเห็นชอบในระดับนโยบายของห้องสมุดรวมทั้งกำหนดข้อบังคับห้องสมุดรัฐสภา (Parliament Library Rule)

ห้องสมุดรัฐสภาอินเดีย เริ่มจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ ปี ค.ศ. ๑๙๒๑ และมีชื่อเรียกหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการในปัจจุบันว่า The Library, Research, Documentation and Information Service (LARRDIS) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การควบคุมของสำนักงานเลขาธิการโลกสภา แต่มีภาระหน้าที่ต้องดูแลให้บริการแก่สมาชิกทั้ง โลกสภา และราชยสภา ห้องสมุดรัฐสภาอินเดียนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือในอินเดียที่สมบูรณ์ที่สุดเป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุดในกรุงเดลี และใหญ่เป็นอันดับสองในอินเดียรองจากหอสมุดแห่งชาติอินเดีย (National Library) ห้องสมุดรัฐสภาอินเดียจะรวบรวมรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือที่ห้องสมุดได้รับมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๒ ทั้งหมดเอาไว้เพื่อให้สามารถสืบค้นออนไลน์ได้ งานของห้องสมุดเกือบทั้งหมดจัดการโดยคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ และงานที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับมากคือ Digital Collection หรือที่เรียกกันว่า Digital Library ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการอันได้แก่สมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่และบุคลากรของรัฐสภาสามารถเข้าถึงสารนิเทศต่าง ๆ ในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างสมบูรณ์รวดเร็วผ่านทางคอมพิวเตอร์ห้องสมุดรัฐสภาอินเดีย หรือ LARRDIS นั้นเป็นหน่วยงานใหญ่มีการแบ่งหน่วยงานย่อยออกเป็น ๑๐ ฝ่ายได้แก่

- Research and Information (วิจัยและสารสนเทศ)
- Reference (บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า หรือบริการอ้างอิง)
- Library (บริการในห้องสมุด)
- Documentation (บริการงานเทคนิค รวบรวม จัดหา จัดหมวดหมู่ และทำ
ครรชนี้ไว้ให้บริการ)
- Press clipping (บริการจัดทำกฤตภาค หรือข่าวตัด)

- Parliament Museum and Archives (พิพิธภัณฑ์ และหอจดหมายเหตุของรัฐสภา)

- Press and Public Relation (สื่อมวลชน และประชาสัมพันธ์)

- Microfilming (บริการไมโครฟิล์ม)

- Audio-visual and telecasting (บริการโสตทัศนวัสดุ และการถ่ายทอด)

- Computerization of Information Service for Members of Parliament

(ระบบบริการสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์สำหรับสมาชิกรัฐสภา)

จุดเด่นของบริการของ ห้องสมุดรัฐสภาอินเดียจะเน้นที่ความพร้อมและความสมบูรณ์ในการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ไว้ให้บริการ โดยเฉพาะงานวิจัย หลากหลายสาขา รวมทั้งบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าที่มีประสิทธิภาพ มีบรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาคอยให้บริการแก่สมาชิกโดยเฉพาะเป็นจำนวนมากถึง ๕๕ คน

เอกสารทุกชิ้นที่ถูกผลิตขึ้นในรัฐสภา และมีความเกี่ยวข้องกับรัฐสภาจะมีจัดเก็บและให้บริการใน Collection พิเศษของห้องสมุด โดยเฉพาะเอกสารที่ฝ่ายวิจัย และสารสนเทศผลิตขึ้นเองตามความต้องการข้อมูลต่าง ๆ ของสมาชิก เพื่อเป็นการสนับสนุนกระบวนการทางนิติบัญญัติให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของสมาชิก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าห้องสมุดมีบทบาททั้งในด้านการจัดหา ผลิต และจัดเก็บสารสนเทศไปพร้อม ๆ กัน งานที่รัฐสภาผลิตเองทั้งหมดจะได้รับการเผยแพร่บนเว็บไซต์ เช่น Journal of Parliament Information และ The Digest of Central Acts ซึ่งออกราย ๓ เดือน และ Parliament Library Bulletin เป็นต้น

สารสนเทศส่วนใหญ่เน้นที่ภาษาอังกฤษเป็นหลัก แต่ก็ยังมีหนังสือภาษาอังกฤษอื่น ๆ ด้วยปัจจุบันห้องสมุดมีหนังสือ จำนวน ๑๒ ล้านเล่ม, หนังสือพิมพ์ ๑๕๒ รายการ และวารสาร ๕๖๒ รายการ เนื่องจากมีกฎหมายกำหนดให้หนังสือที่ผลิตในอินเดียทุกเล่มต้องส่งมาให้ห้องสมุดรัฐสภา ในแต่ละวันมีการยืมคืนหนังสือประมาณ ๑๐๐ เล่ม เนื่องจากผู้ใช้ที่จะเดินเข้ามาใช้ห้องสมุดจริง ๆ มีจำนวนไม่สูงมากเกินไปทางห้องสมุดจึงไม่นำเทคโนโลยีการยิงบาร์โค้ด RFID หรือ Magnetic Tape เข้ามาใช้เพราะถือเป็นเทคโนโลยีที่ยังไม่มีความจำเป็นหากนำมาใช้ก็ไม่คุ้มค่าเพราะสถิติยืมคืนไม่สูงนัก และหนังสือไม่ค่อยสูญหาย ดังนั้นหากเน้นการลงทุนกับเทคโนโลยีด้านการจัดเก็บและคืนยืมมีประโยชน์สูงกว่า ซึ่งการดำเนินงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพนี้ต้องใช้บรรณารักษ์ทุกฝ่ายรวมกันถึง ๕๕๐ คน เปิดให้บริการตั้งแต่ ๑๐.๐๐ น. – ๑๘.๐๐ น. นอกจากนี้ห้องสมุดยังให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับหนังสือหายากโดยจัดเป็น Collection พิเศษ และมีห้องที่จัดแสดงหนังสือ เอกสาร เกี่ยวกับมหาดมะ คานธีไว้โดยเฉพาะ เพราะถือว่าเป็นบุคคลสำคัญทางการเมืองของอินเดีย จนยกย่องว่าเป็น บิดาแห่งชาติ ส่วนนี้จะเรียกว่า Gandhi Section

ในปัจจุบันจุดเด่นของห้องสมุดรัฐสภาอยู่ที่การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ให้บริการ การเผยแพร่สารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้รับการตอบรับจากผู้ใช้อย่างมาก โดยเฉพาะ Digital

Collection ซึ่งมี CD ให้บริการมากมาย ในหัวข้อ และสาขาวิชาต่าง ๆ ที่สมาชิกให้ความสนใจจนอาจกล่าวได้ว่าเป็นคลังเก็บสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการจัดการห้องสมุดอัตโนมัติ ตั้งแต่ จัดหา วิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการ จัดเก็บ ให้บริการยืม-คืน และการสืบค้น นั้น ได้แก่ โปรแกรม LIBSYS ภายใต้การดูแลโดยศูนย์คอมพิวเตอร์และระบบห้องสมุดโดยเฉพาะที่เรียกว่า Parliament Library Information System (PARLIS), The Computer Center ห้องสมุดได้มีการเผยแพร่สารนิเทศต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ของรัฐบาลอินเดีย <http://www.parliamentofindia.nic.in> ภายใต้กรอบของ National Information Center (NIC) ซึ่งเป็นผู้ดูแลเว็บไซต์ทั้งหมดของหน่วยงานรัฐบาลอินเดีย ฐานข้อมูลของห้องสมุดนั้นจะแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ ส่วนที่บุคคลภายนอกเข้าใช้ได้ และส่วนที่เข้าใช้ได้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้มาก ๆ นี้สมาชิกบางท่านอาจไม่คุ้นเคย ห้องสมุดจึงจัดบริการให้การอบรมคอมพิวเตอร์แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

๑.๒) พิพิธภัณฑ์รัฐสภาอินเดีย (Parliament Museum)

พิพิธภัณฑ์รัฐสภาอินเดีย เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดห้องสมุดรัฐสภา เรียกชื่อฝ่ายว่า Parliament Museum and Archives (PMA) หน้าที่หลักคือเป็นแหล่งรวบรวมเรื่องราว ความเป็นมาของประชาธิปไตยในอินเดีย เป็นการบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์การต่อสู้ทางการเมืองของอินเดียตามลำดับเวลาด้วยเทคนิคสื่อผสมหรือ มัลติมีเดียต่าง ๆ จนกล่าวได้ว่ามีลักษณะเป็นพิพิธภัณฑ์เสมือน (Virtual Museum) อย่างแท้จริง เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล เนื้อหาในรูปแบบคอมพิวเตอร์ และถือเป็นคลังเก็บข้อมูลทัศนวัสดุที่สมบูรณ์แบบ

การใช้เทคนิคต่าง ๆ เข้าช่วยนี้ย่อมดึงดูดผู้ชมให้เดินชมแต่ละจุด ๆ ไปรอบ ๆ ตามลำดับที่จัดไว้อย่างสนใจตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการจัดแสดงสี่เสียง เทคนิคการเปลี่ยนฉาก ซึ่งได้รับการตั้งเวลาในการเล่าเรื่องแต่ละฉากอย่างเหมาะสม สไลด์มัลติวิชชั่นบนจอพาโนรามาจอใหญ่ พิพิธภัณฑ์พยายามสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองโดยให้ผู้เข้าชมเกิดความรู้สึกร่วมกับเรื่องราวต่าง ๆ เช่น มีการใช้คอมพิวเตอร์สื่อผสมชนิด interactive คือให้ผู้ชมมีส่วนร่วม จอภาพเสมือนจริงซึ่งจะมีภาพของผู้ชมนิทรรศการเข้าไปปรากฏบนจอภาพเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์นั้น หรือหุ่นขี้ผึ้งจำลองนักการเมืองสำคัญหลายท่านขณะประชุมสภาโดยมีเสียงนักการเมืองประกอบซึ่งมีการเว้นเก้าอี้ให้ผู้ชมเข้าไปนั่งฟังเสมือนเป็นผู้เข้าร่วมประชุมด้วย จากเทคโนโลยีดังที่กล่าวมาแล้วอาจกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เหล่านี้จัดตั้งสะพานเชื่อมโยงให้เราผู้ชมนิทรรศการสามารถเดินข้ามมิติเวลาย้อนกลับไปในอดีตมองเห็นภาพบรรยากาศทางการเมืองของอินเดียในอดีตได้อย่างชัดเจน

เนื้อหาที่น่ามาร้อยเรียงในการนำเสนอในแต่ละห้องแต่ละจุดนั้น จะเล่าความเป็นมาของลักษณะสังคมอินเดียในอดีต ว่าสภาพพื้นฐานในสังคมนั้นเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ศิลปวัฒนธรรม วรรณะ การศึกษา และอาชีพ แต่กลับเป็นประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงมากประชาชนส่วนใหญ่ชอบที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง และ

เล่าถึงความเป็นมาทางการเมืองการปกครองอินเดียในยุคต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคโบราณ ยุคที่พระพุทธศาสนาเข้ามา มีอิทธิพลในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช ยุคที่มีความสัมพันธ์กับต่างประเทศอย่างมีสันติภาพร่วมกัน

นอกจากนี้ยังเล่าถึงการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเสรีภาพ การสร้างเอกภาพในความแตกต่างของกลุ่มคน การดิ้นรนเพื่อจะมีรัฐบาลปกครองตนเอง โดยเน้นที่บิดาแห่งชาติ คือ ท่านมหาตมะ คานธี รวมทั้งประวัตินักการเมืองสำคัญ การถ่ายโอนอำนาจในแต่ละสมัยของอินเดียตั้งแต่ต้นจนปัจจุบัน ความเป็นประชาธิปไตยซึ่งประกอบด้วยหลายพรรคการเมือง การปฏิรูปกฎหมายสำคัญต่าง ๆ มีการจัดแสดงร่างรัฐธรรมนูญ และกฎหมายรัฐธรรมนูญของอินเดียทุกฉบับ การแสดงให้เห็นถึงอำนาจ ๓ ฝ่ายในการปกครองประเทศ การใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง

นอกจากนี้ยังจัดแสดงถึงอำนาจหน้าที่ของทั้ง ๒ สภา คือ ราชยสภา และโลกสภา รวมไปถึงการประชุมรัฐสภาซึ่งสมาชิกทั้ง ๒ สภาก็ต้องประชุมร่วมกัน และยังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาอินเดียนานานาประเทศ มีการจัดแสดงภาพการประชุมนานาชาติและของที่ระลึกจากชาติต่าง ๆ และซึ่งพิพิธภัณฑสถานอินเดียก็จัดเตรียมของที่ระลึกไว้จำหน่ายแก่ผู้ที่มาเยี่ยมชมเช่นกัน

๒) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ณ โลกสภาและราชยสภา เมืองนิวเดลี

รัฐสภาอินเดียได้จัดให้ศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่ให้บริการสมาชิกรัฐสภา โดยร่วมกับห้องสมุดของรัฐสภาซึ่งให้บริการระบบฐานข้อมูลชื่อ PARLIS (Parliament Library Information System) เริ่มใช้ในเดือนธันวาคม ๒๕๒๘ (ค.ศ. ๑๙๘๕) มีวัตถุประสงค์ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิกรัฐสภาทั้งข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของรัฐสภา โดยสามารถสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ข้อมูลที่ให้บริการมีดังนี้

- กระทั่งถามของรัฐสภา (เฉพาะดัชนี) พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๔๒
- ดัชนีกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๔๒
- ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลและสมาชิกรัฐสภา (เฉพาะดัชนี) พ.ศ.

๒๕๒๘ – ๒๕๔๒

- มติและข้อสังเกตจากโลกสภา พ.ศ. ๒๕๕๕
- ประวัติอดีตสมาชิก ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๔
- การจัดการระบบห้องสมุดด้วยโปรแกรม LIBSYS โดยมีฐานข้อมูลจัดเก็บไว้ใน

เครื่องแม่ข่ายของรัฐสภาซึ่งให้บริการผ่านเว็บไซต์ <http://parliamentofindia.nic.in/library/library.htm> ให้บริการค้นเอกสารอ้างอิง (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ – ปัจจุบัน)

- วารสารรายงานประจำปี ข่าวตัด ทั้งข่าวที่เป็นภาษาอังกฤษของทุกฉบับและข่าวภาษาฮินดี เมื่อจัดทำข้อมูลเรียบร้อยแล้วจะให้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ ยังมีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ลงในระบบคอมพิวเตอร์โดยแบ่งเป็นสำนักงานเลขาธิการ โลกสภาเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๔ และสำนักงานเลขาธิการราชสภาเริ่มตั้งแต่ ธันวาคม ๒๕๓๐ ซึ่งทั้งสองสภาให้บริการข้อมูลต่าง ๆ ในระบบอัตโนมัติโดยที่การกำกับดูแลอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ได้รับการสนับสนุนจาก CMC (Computer Maintenance Corporation LTD.) การดูแลด้านการจัดหาอุปกรณ์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้รับการสนับสนุนจาก NIC (National Information Centre) โดยมีการจัดเตรียมฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ไว้ให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภาติดตั้งไว้ในอาคารรัฐสภา (Parliament House)

๓) การรักษาความปลอดภัยของโลกสภาและราชสภาของอินเดีย

การรักษาความปลอดภัยของโลกสภาและราชสภาของอินเดีย นั้นค่อนข้างเข้มงวดมาก เนื่องจากสมาชิกรัฐสภาของอินเดียที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนที่นับถือศาสนา วรรณะ อาชีพและวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดทั้งภาษาที่แตกต่างกัน ประเทศอินเดียนั้นเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ ๒ ของโลก โดยเฉลี่ยประมาณพันกว่าล้านคน ทำให้สังคมของประชาชนคนอินเดียต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในประเทศอย่างเข้มงวด โดยใช้ทหารและตำรวจควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อย ซึ่งสถานการณ์ด้านการข่าวจากแหล่งข่าวต่าง ๆ ประเทศอินเดียเป็นกลุ่มประเทศที่ผู้ก่อการร้ายสากลมองเป็นประเทศเป้าหมายในการก่อวินาศกรรม

ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยสมาชิกรัฐสภา จึงมีความสำคัญยิ่งโดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของรัฐสภามากถึง ๕๐๐ คน ในการดูแลรักษาความปลอดภัยภายในโลกสภาและราชสภา ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกส่วนหนึ่งคอยดูแลรักษาความปลอดภัยบริเวณด้านหน้าของโลกสภาและราชสภา พร้อมอาวุธปืนยาวประจำกายตลอดเวลา การเข้าออกภายในบริเวณสำหรับของยานพาหนะและบุคคล เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจึงต้องทำการตรวจค้นอย่างละเอียดและห้ามนำวัตถุ สิ่งของที่อาจเกิดอันตรายต่อบุคคลและทรัพย์สินเข้ามายังบริเวณ โลกสภาและราชสภา

บรรณานุกรม**เอกสารภาษาไทย**

รายงานการศึกษาคุณภาพ ณ สาธารณรัฐอินเดีย, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานศึกษาคุณภาพของคณะกรรมการวิสามัญ, สำนักกรรมการ ๒, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

Website

ไทยเอฟทีเอ, www.thaifta.com/thaifta/Portals/O/File/in_ch2.pdf, (๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

ราชสภา, <http://rajysabha.nic.in>, (๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, <http://th.wikipedia.org/wiki/> (หมวดหมู่ประเทศอินเดีย), (๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

Office of Lok Sabha Secretariat, http://164.100.24.209/news/secretariat/Issect_functioning.htm,

เอกสารแปล, 27 June 2007

www.rcharkarn.com/include/article/showarticle.php?Aid=43-25k-, (๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

โดย

นางสาวเกศกนก เข้มตรง

นายพนิชพงศ์ พลัฒผล

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ฟิลิปปินส์เป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประกอบไปด้วยหมู่เกาะใหญ่น้อย มากมากถึง ๗,๑๐๗ เกาะ คิดเป็นพื้นที่ที่เป็นแผ่นดินทั้งหมดประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งในบรรดาเกาะต่างๆ เหล่านี้มีเพียงประมาณ ๑,๐๐๐ เกาะเท่านั้นที่มีผู้คนอาศัยอยู่ ร้อยละ ๕๔ ของพื้นที่ทั้งหมด มารวมอยู่ที่เกาะ ๑๑ เกาะ คือ ลูซอน มินดาเนา มาสบาเต เซบู ปาลาวัน ซามาร์ เนกรอส เลเต มินโดโร ปาโน และโบโฮล รูปดาว ๓ ดวงในตราธงชาติของฟิลิปปินส์นั้นแทนเกาะลูซอน มินดาเนา และหมู่เกาะเล็กๆ ร่องลงมาอีก ๕ เกาะที่เหลือ เกาะลูซอนเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดอยู่ทางตอนเหนือของฟิลิปปินส์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๔,๖๘๘ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมด ลูซอนยังเป็นเกาะที่มีพลเมืองหนาแน่นที่สุด เป็นที่ตั้งของเมืองหลวงในปัจจุบันคือ กรุงมะนิลา และอดีตเมืองหลวงคือ เกซอนซิตี เป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรม การค้าและอุตสาหกรรม เกาะที่ใหญ่รองลงมา คือ เกาะมินดาเนาซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของฟิลิปปินส์ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๕๔,๖๓๐ ตารางกิโลเมตร จากสภาพของประเทศที่เป็นหมู่เกาะ กระจัดกระจายทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพทางสังคมในแต่ละท้องถิ่นต่างๆ มาก เช่น การมีชาวพื้นเมืองและภาษาพูดที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น เป็นต้น

หมู่เกาะฟิลิปปินส์นี้ ทางเหนืออยู่ห่างจากเกาะไต้หวันประมาณ ๑๕๐ กิโลเมตร ทิศเหนือและทิศตะวันตกเฉียงเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับทะเลจีน ทิศตะวันออกจรดมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศใต้จรดทะเลเซเลบีสและน่านน้ำบอร์เนียว โดยมีเกาะสุลาเวซี เกาะอิเรียน และหมู่เกาะอื่นๆ ของอินโดนีเซียอยู่ทางใต้ การมีลักษณะเป็นหมู่เกาะแยกออกจากผืนแผ่นดินใหญ่ ทำให้ฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม และความเชื่อต่างๆ จากจีนและอินเดียน้อยกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่กลับทำให้ฟิลิปปินส์เป็นแหล่งที่ประเทศตะวันตกแข่งขันกันแสวงหาเส้นทางการค้า โดยเฉพาะสเปนและสหรัฐอเมริกาในยุคล่าอาณานิคมได้ให้ความสนใจอย่างมาก

การมีสภาพเป็นหมู่เกาะทำให้ฟิลิปปินส์มีท่าเรือ แหลม อ่าว แม่น้ำ และทะเลสาบเป็นจำนวนมาก ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการทำการประมงอย่างยิ่ง ฟิลิปปินส์มีที่ราบอยู่ในตอนกลางของเกาะลูซอนซึ่งจัดเป็นบริเวณที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกมากที่สุด นอกจากนั้น ก็มีที่ราบตามเกาะเล็กๆ อีก รวมทั้งทางตอนใต้ของเกาะมินดาเนาด้วย คิดเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกประมาณร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมด แต่ทางเหนือและทางตะวันออกเฉียงของเกาะลูซอนเต็มไปด้วยเทือกเขาต่างๆ รวมทั้งภูเขาไฟซึ่งยังคุกรุ่นอยู่อีกหลายลูก ประกอบกับลักษณะภูมิอากาศของฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นแบบอบอุ่นและชื้นและอยู่ในอิทธิพลของลมมรสุม ทำให้ฟิลิปปินส์เผชิญกับปัญหาภัยธรรมชาติเสมอมา เช่น ภัยจากพายุไต้ฝุ่น น้ำท่วม ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่ง

ภัยธรรมชาติเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและชีวิตของผู้คนอย่างมหาศาล แต่การมีเทือกเขาจำนวนมากทำให้ฟิลิปปินส์มีป่าไม้ โดยเฉพาะไม้เนื้อแข็งจำนวนมาก ซึ่งจัดเป็นสินค้าออกที่สำคัญอย่างหนึ่งของฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม การส่งไม้เป็นสินค้าออกเป็นปริมาณมากทำให้นับวันป่าไม้ของฟิลิปปินส์ลดลงไปทุกที

นอกจากป่าไม้แล้ว ฟิลิปปินส์เป็นประเทศเกษตรกรรมที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรได้มาก เช่น ข้าว น้ำตาล ปอ มะพร้าว ยาสูบ ข้าวโพด ผักและผลไม้ นานาชนิด นอกจากนี้ ฟิลิปปินส์ยังมีทรัพยากรธรรมชาติจำพวกแร่ธาตุจำนวนมาก เช่น นิกเกิล เหล็ก โครไมท์ แมงกานีส ทอง และทองแดง เป็นต้น ฟิลิปปินส์มีโครไมท์มากที่สุดในโลก และเป็นประเทศผลิตทองได้เป็นอันดับหกของโลก แม้จะมีทรัพยากรพวกแร่ธาตุจำนวนมาก แต่ฟิลิปปินส์ขาดแคลนแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติ ร้อยละ ๖๔ ของเชื้อเพลิงที่ใช้ในฟิลิปปินส์มาจากการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงธรรมชาติ การต้องสูญเสียเงินเป็นจำนวนมากในการนำเข้าเชื้อเพลิงธรรมชาติ ทำให้ฟิลิปปินส์พยายามค้นหาแหล่งน้ำมันเชื้อเพลิงธรรมชาติของตนเอง ซึ่งฟิลิปปินส์สามารถค้นพบน้ำมันในเกาะปาลาวัน แต่ก็ยังมีปริมาณไม่มากนัก

ส่วนทางด้านประชากรนั้น อัตราการเจริญเติบโตของจำนวนประชากรฟิลิปปินส์คิดเป็นร้อยละ ๒.๔ ต่อปี ตัวเลขประชากรฟิลิปปินส์ในกลางปี ค.ศ. ๑๕๘๓ มีจำนวนสูงถึงประมาณ ๒ ล้านคน ความหนาแน่นของประชากรคิดเป็นอัตราส่วน ๑๖๐ คนต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร อัตราความหนาแน่นดังกล่าวนี้คิดเป็น ๒ เท่าของอัตราเฉลี่ยของความหนาแน่นของประชากรในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีความหนาแน่นเป็นอันดับสามรองลงมาจากเวียดนามและสิงคโปร์ เนื่องจากฟิลิปปินส์มีพื้นที่ราบน้อยและอัตราการเพิ่มของประชากรในแต่ละปีค่อนข้างสูง ซึ่งหากการเกิดของประชากรยังเพิ่มในอัตราดังกล่าวอีกต่อไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาความแออัดขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณที่ราบตอนกลางของเกาะลูซอนซึ่งเป็นที่ราบสำคัญที่สามารถอาศัยอยู่ได้ ซึ่งในปัจจุบันฟิลิปปินส์มีประชากรอยู่ประมาณ ๘๔ ล้านคน

๑.๒ ประวัติศาสตร์สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

ดินแดนฟิลิปปินส์เป็นดินแดนที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียและจีนน้อยมาก เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในเอเชียอาคเนย์ ฟิลิปปินส์จะไม่มีสิ่งก่อสร้างเก่าๆ ในยุคเดิมเช่นนครวัดอย่างในเมืองเขมร หรืออนุโรพุทธโธในอินโดนีเซีย ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามที่เผยแพร่เข้ามาในเอเชียอาคเนย์ในครั้งแรกยังมีได้ฝังรากมั่นคงที่ดินแดนฟิลิปปินส์ จะมีมากเฉพาะศาสนาอิสลามที่แพร่เข้าไปในบริเวณเกาะซูลูและเกาะมินดาเนา แต่ก็พอดีกับสเปนได้เข้ามาถึงดินแดนฟิลิปปินส์

เฟอร์ดินานด์ แมกเจลแลน (Ferdinand Magellan) ชาวโปรตุเกสได้ค้นพบฟิลิปปินส์ในปี ค.ศ. ๑๕๒๑ นาม “ฟิลิปปินส์” ตั้งขึ้นโดยนักสำรวจชาวสเปนในปี ค.ศ. ๑๕๔๑ เพื่อถวายพระเกียรติแด่ มกุฎราชกุมารสเปน “Felipe” ซึ่งต่อมาได้ขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์ฟิลิปปที่ ๒ แห่งสเปน ในระหว่าง ค.ศ. ๑๕๖๖ - ๑๕๙๘ ฟิลิปปินส์ตกเป็นเมืองขึ้นของสเปนตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๕๖๕ - ๑๘๙๘ รวมเวลาถึง ๓ ศตวรรษ ดังนั้น ฟิลิปปินส์จึงรับเอาอารยธรรมทางด้านศาสนา การศึกษา คนตรี ภาษา ประเพณี ศิลปกรรม และวิทยาการต่างๆ ของสเปนไว้อย่างเต็มที่

ต่อมาเมื่อสเปนแพ้สงครามกับสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. ๑๘๙๘ สเปนได้ลงนามในสนธิสัญญากรุงปารีส ขอมยกเกาะฟิลิปปินส์ เกาะกวม และเกาะเปอโตริโก ให้แก่สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ปกครองดูแลฟิลิปปินส์ด้วยความเป็นมิตรและมีได้ปฏิบัติต่อฟิลิปปินส์เช่นเมืองขึ้น แต่กลับนำเอาความเจริญก้าวหน้าอื่นๆ มาให้แก่ประชาชนฟิลิปปินส์ ทั้งนี้สหรัฐอเมริกาตั้งใจว่าจะมอบเอกราชให้แก่ฟิลิปปินส์เมื่อถึงเวลาอันสมควรและเหมาะสม

หลังจากนั้นฟิลิปปินส์ได้ร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. ๑๙๓๕ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นได้ยึดครองฟิลิปปินส์ ดังนั้นจึงเกิดการสู้รบขึ้นนองเลือดขึ้นทั่วประเทศ โดยมีสหรัฐอเมริการ่วมกับขบวนการไต้ดินของฟิลิปปินส์ทำการขับไล่ญี่ปุ่นออกไปสำเร็จ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๔๕ และต่อมาได้ประกาศอิสรภาพแก่ฟิลิปปินส์ จนได้มีการสถาปนาเป็นสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๖

๑.๓ การเมืองการปกครอง

๑) ภูมิหลังทางการเมือง

ฟิลิปปินส์ได้รับเอกราชเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๘๙๘ หลังจากตกเป็นอาณานิคมของประเทศสเปนเป็นเวลาหลายศตวรรษ แต่แล้วก็ต้องตกเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกาอีกจนถึงวันที่ ๔ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๖ ที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ถือกำเนิดขึ้น โดยมี Manuel Roxas เป็นประธานาธิบดีคนแรก

ในระหว่างทศวรรษที่ ๔๐ - ๕๐ ภัยคอมมิวนิสต์คุกคาม โดยเฉพาะที่เกาะซูลอน มาร์กอสได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๕ ภายใต้พรรคการเมืองชื่อ Nacionalista Party และอีก ๔ ปีต่อมาก็ได้รับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง

การลอบสังหาร Benigno Aquino ซึ่งเป็นคู่แข่งคนสำคัญของประธานาธิบดีมาร์กอส เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๘๓ หลังจากลี้ภัยตนเองไปอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ก่อให้เกิดการเรียกร้องความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๘๖ กฎหมายที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนนำไปสู่การออกนอกประเทศของประธานาธิบดีมาร์กอสและเสียชีวิตในเดือนกันยายนปี ค.ศ. ๑๙๘๘

จากนั้นรัฐบาลใหม่ นำโดยภรรยาหม้ายของ Aquino คือ Aquino Corazon เข้าดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในเดือนมีนาคม และรับใช้ประเทศเป็นเวลา ๗ ปี แม้ว่าจะมีความพยายามล้มล้างทางการเมืองถึง ๗ ครั้ง รวมทั้งมีการต่อต้านจากผู้มีอำนาจเก่าก็ตาม

ต่อมา Fidel Ramos ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนต่อมาในการเลือกตั้งเสรีประชาธิปไตย และสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๙๒

๒) โครงสร้างทางการเมืองการปกครองในปัจจุบัน (ตามรัฐธรรมนูญ ปี ค.ศ. ๑๙๘๗)

ฟิลิปปินส์มีการปกครองระบอบประธานาธิบดี มีการคานอำนาจกันระหว่างอำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ ประธานาธิบดีไม่สามารถยุบสภาได้ รัฐสภาสามารถตรวจสอบฝ่ายบริหารได้ และฝ่ายตุลาการสามารถตรวจสอบฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติได้ การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลแห่งชาติ มีการกระจายอำนาจตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับจังหวัด

- ฝ่ายบริหาร

ประธานาธิบดีได้รับการเลือกโดยตรงจากประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และดำรงตำแหน่งได้วาระเดียว โดยต้องเป็นประชาชนชาวฟิลิปปินส์อาศัยอยู่ในฟิลิปปินส์อย่างน้อย ๑๐ ปี ก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง และมีอายุอย่างต่ำ ๔๐ ปี

ประธานาธิบดีมีอำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหาร กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ และเป็นผู้เสนอผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและเอกอัครราชทูตประจำประเทศต่างๆ แต่ต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการแต่งตั้ง (Commission on Appointments) ซึ่งประกอบด้วย วุฒิสมาชิก ๑๒ คนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๒ คนที่มาจากทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล นอกจากนี้ประธานาธิบดีสามารถอภัยโทษแก่ฝ่ายซ้าย ฝ่ายมุสลิม และทหารผู้ก่อกบฏได้ แต่ต้องได้รับการลงมติจากรัฐสภา

- ฝ่ายนิติบัญญัติ

ฝ่ายนิติบัญญัติคือ รัฐสภา มี ๒ สภา คือ สภาสูงหรือวุฒิสภาและสภาล่างหรือสภาผู้แทนราษฎร โดยทั้งสองสภาสามารถออกกฎหมายควบคู่กันไปได้ แล้วนำมาอภิปรายกันในสภา สมาชิกสภาล่าง(สภาผู้แทนราษฎร) มีจำนวน ๒๕๐ คน ในจำนวนนี้เป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์จากระบบบัญชีรายชื่อ(Party List) ต่างๆ ๕๐ - ๕๒ คน ทั้งหมดได้รับการเลือกโดยตรงจากประชาชน โดยสมาชิกสภาล่าง(สภาผู้แทนราษฎร) ต้องมีอายุอย่างต่ำ ๒๕ ปี และต้องเกิดในฟิลิปปินส์ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี สามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๓ วาระติดต่อกันหากได้รับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นแบบเขตเดียวเบอร์เดียว (one-man one-vote) ส่วนสมาชิกสภาสูง(วุฒิสภา) มีจำนวน ๒๔ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั่วประเทศ ต้องมีอายุอย่างต่ำ ๓๕ ปี และต้องเกิดในฟิลิปปินส์ มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี สามารถดำรงตำแหน่งได้ ๒ วาระติดต่อกันหากได้รับการเลือกตั้ง

- ฝ่ายตุลาการ

ฝ่ายตุลาการได้รับอิทธิพลมาจากทั้งสเปนและสหรัฐอเมริกา กฎหมายครอบครัวและทรัพย์สินได้รับอิทธิพลจากสเปน ส่วนกฎหมายการค้าและการพาณิชย์ แรงงานสัมพันธ์ ภาษี การเงินการธนาคาร และกระบวนการต่างๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวกับตุลาการ ได้รับอิทธิพลมาจากสหรัฐอเมริกา

ฝ่ายตุลาการแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ

- ระดับท้องถิ่น เป็นศาลเมืองใหญ่ ศาลเทศบาล และศาลท้องถิ่นเคลื่อนที่ (municipal circuit trial court) ซึ่งเวียนกันไปพิจารณาคดีตามที่ต่างๆ ศาลท้องถิ่นนี้พิจารณาคดีอาญาที่ไม่ร้ายแรงนัก

- ระดับภูมิภาค มีศาลทั้งหมด ๑๓ ภูมิภาคตามเขตการปกครอง เป็นศาลที่พิจารณาคดีร้ายแรงกว่าศาลท้องถิ่นและมีอำนาจในการพิจารณาคดีอุทธรณ์

- ระดับชาติ เป็นศาลอุทธรณ์และศาลมุสลิม ซึ่งเป็นศาลเคลื่อนที่และศาลเขตของกลุ่มโบโร ศาลอุทธรณ์ทางภาษีและศาลพิจารณาคดีข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ข้อหาผิดคอร์รัปชันภายใต้กฎหมายการต่อต้านคอร์รัปชัน(Anti-Graft and Corrupt Practices Act)

- ระดับสูงสุด คือ ศาลสูง ประกอบด้วย ประธานศาลสูงและคณะผู้

พิพากษาศาลสูงจำนวน ๑๔ คน ศาลสูงมีอำนาจปลดประธานาธิบดีออกจากตำแหน่งได้ถ้าหากไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน หรือป่วยจนไม่สามารถปกครองประเทศได้ รวมทั้งพิพากษาคดีข้อโต้แย้งต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดี หรือกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวกับประธานาธิบดีตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ยังพิจารณาคดีต่างๆ ที่มาจากศาลอุทธรณ์ ออกกฎและระเบียบเกี่ยวกับการสอบอาชีพทนายความทั่วประเทศ อนุมัติผู้ที่สอบผ่านอาชีพทนายความได้เข้าเป็นสมาชิกของ Integrated Bar of the Philippines

ผู้พิพากษาศาลสูงและศาลต่างๆ ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีจากรายชื่อที่เสนอมาจากเนติบัญญัติสภาแห่งฟิลิปปินส์ สภานี้ประกอบด้วยตัวแทนจาก Integrated Bar of the Philippines อาจารย์ด้านกฎหมายในมหาวิทยาลัย ผู้พิพากษาศาลสูงที่เกษียณอายุแล้ว และตัวแทนจากภาคเอกชนอย่างละ ๑ คน

ผู้พิพากษาศาลสูงมีอายุอย่างต่ำ ๔๐ ปี เกษียณเมื่ออายุที่ ๗๐ ปี อาจถูกถอดออกจากตำแหน่งได้ถ้าหากละเมิดรัฐธรรมนูญ ดิสลินบนและคอร์รัปชันหรือการขาดความเชื่อมั่นจากประชาชน

เป็นที่ทราบกันดีว่า การพิจารณาคดีทุกระดับของศาลฟิลิปปินส์ใช้เวลานานมาก เนื่องจากในบางครั้งยังเห็นแก่เครือญาติบริวารจึงต้องการหน่วงเหนี่ยวคดีไว้

๒. ระบบรัฐสภา

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้รัฐสภา (Congress) เป็นผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งปัจจุบันรัฐสภาฟิลิปปินส์ใช้ระบบสองสภา (Bicameral Body) ซึ่งประกอบไปด้วย วุฒิสภา (Senate) และสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) วุฒิสภานำหน้าที่เป็นสภาสูง และสภาผู้แทนราษฎรนำหน้าที่เป็นสภาล่าง ซึ่งสภาทั้งสองมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปกครองของฟิลิปปินส์เพราะเป็นผู้บัญญัติกฎหมาย ซึ่งรัฐสภาสามารถออกกฎหมายได้ทุกชนิดตั้งแต่กฎหมายป้องกันอาชญากรรม เรียกเก็บภาษีอากร แต่งตั้งหรือยุบหน่วยราชการ ตลอดจนใช้จ่ายเงินของประชาชนได้ในทุกกรณี กรณีเดียวที่รัฐสภาจะออกกฎหมายไม่ได้คือการออกกฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญศาลฎีกาจะเป็นผู้ยกเลิก

เหตุผลที่ฟิลิปปินส์เลือกใช้ระบบสองสภา คือ

๑. เพื่อให้สภาที่สองมีหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงถ่วงกฎหมายที่ออกมาโดยรีบด่วน เพราะอาจจะเกิดข้อบกพร่องได้หากมีสภาเดียว

๒. ระบบสองสภานั้นเป็นการยากที่ผู้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวจะควบคุมให้อยู่ในอำนาจของตน

๓. วุฒิสมาชิกเลือกโดยประชาชนทั่วประเทศ จึงถือเป็นตัวแทนที่มาแสดงความคิดเห็นในนามประชาชนส่วนรวม และเพื่อให้เกิดดุลกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกมาจากแต่ละเขต

๔. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจากประชาชนทั่วประเทศจะทำให้ได้บุคคลที่มีประสบการณ์ความชำนาญ มีความรู้ความสามารถเป็นพิเศษ และเป็นพื้นฐานที่จะก้าวไปสู่ความเป็นรัฐบุรุษ โดยเฉพาะเป็นประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดีของสาธารณรัฐในอนาคต

๒.๑ วุฒิสภา (senate)

วุฒิสภาประกอบไปด้วยสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๔ คน ซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนทั่วประเทศ โดยผู้ที่จะมีสิทธิ์รับเลือกตั้งได้นั้นจะต้องมีอายุอย่างต่ำ ๓๕ ปี เป็นประชาชนที่เกิดในประเทศไทยฟิลิปปินส์ เมื่อได้รับเลือกเข้ามาแล้วจะมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และสามารถดำรงตำแหน่งได้ ๒ วาระติดต่อกัน

๒.๒ สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives)

สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนจำนวน ๒๕๐ คน โดยในจำนวนนี้เป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์จากระบบบัญชีรายชื่อ (Party List) ต่างๆ จำนวน ๕๐ – ๕๒ คน โดยผู้ที่จะมีสิทธิ์รับเลือกตั้งได้นั้นจะต้องมีอายุอย่างต่ำ ๒๕ ปี เป็นประชาชนที่เกิดในประเทศไทยฟิลิปปินส์ เมื่อได้รับเลือกเข้ามาแล้วจะมีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี และสามารถดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน ๓ วาระติดต่อกัน และการเลือกตั้งเป็นแบบเขตเดียว เบอร์เดียว (one-man one-vote)

๒.๓ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา

รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของรัฐสภาไว้ ๕ ประการ คือ

๑) หน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติ รัฐสภามีหน้าที่ประกาศใช้กฎหมายและข้อมติต่างๆ

๒) หน้าที่ทางด้านบริหาร รัฐสภาปฏิบัติงานทางด้านบริหาร โดยอนุมัติการกระทำบางอย่างของประธานาธิบดี เช่น คณะกรรมาธิการแต่งตั้งเป็นผู้อนุมัติการแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งตามที่ประธานาธิบดีเสนอ รัฐสภามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการทูตกับประธานาธิบดี ประธานาธิบดีไม่มีอำนาจลงนามในสนธิสัญญาต่างประเทศหากไม่ได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด นอกจากนั้น การประกาศนิรโทษกรรมของประธานาธิบดีจะมีผลก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

๓) หน้าที่ทางด้านตุลาการ รัฐสภาปฏิบัติหน้าที่ทางด้านตุลาการในเรื่องวิธีการเกี่ยวกับการฟ้องร้องข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งได้แก่ ประธานาธิบดี รองประธานาธิบดี ผู้พิพากษาศาลฎีกา ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและสมาชิกคณะกรรมการเลือกตั้ง และเรื่องที่ฟ้องเป็นเรื่อง ดังนี้

- ทรมานต่อชาติ
- ความผิดฐานละเมิดบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- การให้และรับสินบน และ
- คดีอาญาอย่างร้ายแรง

สภาผู้แทนราษฎรโดยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีอำนาจแต่ผู้เดียวในการเริ่มวิธีการฟ้องร้อง สภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้ตั้งข้อหาเสนอไปยังวุฒิสภาให้เป็นผู้สอบสวนผู้กระทำผิด และหากประธานาธิบดีเป็นผู้ถูกกล่าวหา ประธานศาลฎีกาจะเป็นประธานในที่ประชุมพิจารณา และการลงโทษผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว จะต้องได้รับคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนวุฒิสมาชิกทั้งหมด

๔) หน้าที่ทางด้านรัฐธรรมนูญ รัฐสภามีหน้าที่ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ รัฐสภาจะเป็น ผู้ริเริ่มในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยประชุมร่วมกันทั้ง ๒ สภา แล้ววินิจฉัยว่า จะเสนอแก้ไขเพิ่มเติม หรือ เรียกประชุมคณะกรรมการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ แล้วให้คณะกรรมการเป็นผู้เสนอแก้ไขเพิ่มเติม

๕) หน้าที่ทางการเลือกตั้ง รัฐสภามีหน้าที่ทางการเลือกตั้ง เฉพาะการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี ประธานวุฒิสภาจะเป็นผู้ตรวจนับคะแนนเสียงการเลือกตั้ง ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีต่อหน้าวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร และประกาศชื่อผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดี ได้รับคะแนนเสียงเท่ากัน สภาทั้งสองจะลงคะแนนเสียงร่วมกันเลือกผู้ใดผู้หนึ่งในจำนวนผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันเป็นประธานาธิบดีหรือรองประธานาธิบดี วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรร่วมกัน (โดยให้สภาตุลาการการเลือกตั้งของทั้งสองสภาพิจารณา) เป็นผู้ตัดสินข้อร้องเรียนเกี่ยวกับคะแนนเสียงเลือกตั้งและคุณสมบัติของผู้รับเลือกตั้ง

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

๓.๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกวุฒิสภาตามความเหมาะสมในด้านกระบวนการตรากฎหมาย โดยให้การสนับสนุนในด้านเทคนิค ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น และรวมไปถึงเป็นส่วนที่สร้างกลไกในการตอบสนองความเชื่อมโยงของกฎหมายกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการตรากฎหมายขึ้นมานั้นเพื่อตอบสนองหรือแก้ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นหรือที่คาดเห็นว่าจะเกิดขึ้น ภาระหน้าที่ในการจัดทำกฎหมายแนวความคิด ข้อมูลต่างๆ จำนวนมากที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาว่ากฎหมายนั้นจะต้องมีผู้ช่วยในการรวบรวมและเตรียม ซึ่งลักษณะและรูปแบบของการบริการนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะตอบสนองความต้องการในกระบวนการนิติบัญญัติได้ จึงไม่จำเป็นต้องเป็นงานในลักษณะที่เป็นกิจวัตรหรืองานตายตัวเสมอไป แต่ควรต้องเป็นงานที่สามารถยืดหยุ่นได้เพื่อที่จะสามารถปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา มีตั้งแต่งานที่เกี่ยวข้องกับการตรากฎหมายจนถึงด้านการบริหาร การเงิน และการบริการด้านความปลอดภัย ซึ่งไม่เพียงแต่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงทีมงานและผู้ติดตามของสมาชิกด้วย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีเลขาธิการวุฒิสภาซึ่งได้รับเลือกจากสมาชิกวุฒิสภาเป็นหัวหน้าสำนักงาน โดยเลขาธิการมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือประธานวุฒิสภาในกระบวนการตรากฎหมาย และมีหน้าที่ในการบริหารงานในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่และพนักงานทุกคนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงาน นโยบาย แผนงาน ที่กำหนดขึ้นเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศขององค์กร และเพื่อให้หน้าที่ดังกล่าวลุล่วงจึงแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น ๔ ฝ่ายหลักๆ ด้วยกัน คือ

- ฝ่ายบัญญัติกฎหมาย
- ฝ่ายบริหารและการเงิน
- สำนักงานต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- สำนักตำรวจสภา

โดยมีรองเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน ๓ คน ช่วยควบคุมดูแลงานดังต่อไปนี้

รองเลขาธิการวุฒิสภานิติบัญญัติ

รองเลขาธิการวุฒิสภานิติบัญญัติ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการกำหนดหลักเกณฑ์นโยบายในการตรากฎหมาย ตลอดจนให้บริการด้านเทคนิค ข้อมูลพื้นฐาน เอกสารเผยแพร่และเอกสารอ้างอิง การบริการกิจการกรรมาธิการ การวิจัยและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับรัฐสภา การร่างพระราชบัญญัติและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรากฎหมาย โดยจะควบคุมดูแลสำนักงานกิจการเทคนิคด้านนิติบัญญัติ สำนักงานกิจการด้านอำนาจนิติบัญญัติ สำนักงานฝ่ายอ้างอิงด้านนิติบัญญัติ สำนักงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์วุฒิสภา และสำนักงานกิจการกรรมาธิการ

รองเลขาธิการวุฒิสภากิจการต่างประเทศ

รองเลขาธิการวุฒิสภากิจการต่างประเทศ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเลขาธิการวุฒิสภาในการกำหนดหลักเกณฑ์และส่งเสริมกิจการภายนอกและนโยบายความสัมพันธ์ต่างๆ ของวุฒิสภา โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการให้เป็นสถาบันที่มีระบบเครือข่ายเชื่อมโยงกับองค์กรภายนอกต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การเชื่อมโยงฝ่ายบริหาร สถาบันวิชาการ ภาคเอกชน NGOs องค์กรระดับชาติ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรทางทูต และองค์กรเกี่ยวกับรัฐสภา

รองเลขาธิการฝ่ายงานบริหารและบริการด้านการเงิน

รองเลขาธิการฝ่ายงานบริหารและบริการด้านการเงิน ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือแก่เลขาธิการวุฒิสภาในการวางหลักเกณฑ์ ส่งเสริมนโยบายด้านการบริหารและการเงินของวุฒิสภา โดยจะควบคุมดูแลสำนักงานการจัดการด้านการบริหาร โดยจะช่วยในการวางหลักเกณฑ์และทบทวนการบริหาร ตลอดจนกระบวนการพิจารณาแนวนโยบายและกฎเกณฑ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังกำหนดทิศทางและดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรบุคคล การบริการ การรักษาพยาบาล การจัดบันทึก การส่งไปรษณีย์ บริการจัดหาต่างๆ บริการเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดของวุฒิสภาซึ่งรวมถึงอาคาร สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องกล พาหนะเดินทาง เสี่ยง โทรศัพท์ และระบบการสื่อสารอื่นๆ และยังคงควบคุมดูแลสำนักงานจัดการด้านการเงิน โดยมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการวางหลักเกณฑ์และทบทวนระบบการเงินและกระบวนการพิจารณา แนวนโยบายและกฎเกณฑ์ รวมทั้งกำหนดทิศทางและควบคุมดูแลงานด้านบัญชี การจัดการเงินและงบประมาณ ตลอดจนการจัดเตรียมรายงานเกี่ยวกับเงินกองทุนของวุฒิสภา

นอกจากนี้เพื่อให้งานในหน้าที่ของเลขาธิการวุฒิสภาสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงแบ่งส่วนความรับผิดชอบออกไปอีกสองด้านคือ

งานด้านที่ปรึกษากฎหมายของวุฒิสภา

ที่ปรึกษากฎหมายของวุฒิสภาควบคุมดูแลสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบเรื่องราวเกี่ยวกับประเด็นในทางกฎหมายทั้งหมดซึ่งผลกระทบต่อวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา งานในสำนักงานนี้จะเป็นการให้บริการด้านกฎหมายซึ่งจะคอยให้คำแนะนำแก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในประเด็นข้อกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ร่างและตีความสัญญาต่างๆ ในนามของวุฒิสภา รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา กรณีละเมิดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับระเบียบข้าราชการพลเรือน

ตำรววุฒิสภา ทำหน้าที่ดังนี้

๑) คุ้มครองความปลอดภัยให้แก่สมาชิกวุฒิสภา
 ๒) รักษาความปลอดภัยในระหว่างสมัยการประชุมของวุฒิสภา
 ๓) รับผิดชอบด้านความปลอดภัยและรักษากฎระเบียบในห้องประชุมและบริเวณใกล้เคียงอื่นๆ รวมทั้งในสำนักงานของวุฒิสภาทั้งในช่วงเปิดและปิดสมัยประชุมสภา ตามระเบียบและคำสั่งของประธานวุฒิสภาและของเลขาธิการ

๔) ดำเนินการเกี่ยวกับหมายเรียกต่างๆ ซึ่งอาจจะออกโดยวุฒิสภาหรือโดยกรรมาธิการสามัญ กรรมาธิการวิสามัญ หรือโดยประธานวุฒิสภา

๕) รับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำตามหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด ทำหน้าที่กำหนดมาตรการในเรื่องระเบียบวินัยที่เหมาะสม รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ประธานวุฒิสภาผ่านทางเลขาธิการเกี่ยวกับมาตรการในการอนุญาตหรือยกเลิกใดๆ

๖) ให้คำแนะนำแก่ประธานวุฒิสภาผ่านทางเลขาธิการวุฒิสภาเกี่ยวกับการอนุมัติเรื่องรูปแบบการแต่งกายที่จะสวมใส่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างที่มีการประชุมสภา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาประกอบด้วยสำนักงานและส่วนงานดังต่อไปนี้

๑) สำนักประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และจัดการระบบสารสนเทศ ทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนการบริการแก่สมาชิกวุฒิสภาทุกท่านและเลขาธิการวุฒิสภาในสมัยนั้น ๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและง่ายต่อการใช้ข้อมูลข่าวสาร โดยกำหนดแผนงานพัฒนาและกำหนดนโยบายในเรื่อง I.T. ของวุฒิสภา ภายใต้ ๒ องค์กรบริหารคือ บริการด้านระบบ และบริการด้านการปฏิบัติงาน

- งานบริการด้านระบบปฏิบัติการประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ทำหน้าที่ให้บริการด้านการปฏิบัติการทำหน้าที่จัดหาเพื่อสนับสนุนการประมวลผลข้อมูลที่สำนักเลขาธิการต้องการ และทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้คอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของระบบต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็น hardware และ software และทำการประเมินผลในช่วงเวลา หนึ่ง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา นอกจากนั้นยังต้องทำการประเมินสินค้า I.T. และบริการว่าเป็นไปตามความต้องการที่ระบุไว้หรือไม่ และต้องทำการจัดหาความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่สำนักเลขาฯ ด้วย

- งานบริการด้านการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ ทำหน้าที่ จัดให้มีบริการด้านระบบวิเคราะห์ ระบบวางแผน ระบบออกแบบ ระบบการพัฒนา การรวบรวมและการจัดการเอกสาร โดยการอธิบายและให้คำแนะนำ ตามที่ร้องขอมาที่จะต้องรองรับต่อการแก้ปัญหาให้เป็นผลสำเร็จซึ่งจะต้องจัดให้มีมาตรฐานและวิธีการดำเนินการที่จำเป็น เพื่อก่อให้เกิดกรอบการทำงานที่เหมาะสมต่อการตอบสนองสภาพของระบบ I.T. ในวุฒิสภา

๒) สำนักวางแผนการจัดการและบริหารงานตรวจสอบบัญชี ทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินถึงความเพียงพอของด้านบัญชี การเงิน และการปฏิบัติการควบคุมต่างๆ และให้คำแนะนำถึงระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพที่สุด โดยมีราคาที่เหมาะสม อันมีความมุ่งหมายเพื่อบรรลุถึงความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประหยัด ของระบบควบคุมภายในวุฒิสภา พร้อมกับการวางแผนการบริหารและบริการปฏิบัติการตรวจสอบบัญชีที่ประเมินการปฏิบัติการและแผนงานของวุฒิสภาที่กำหนดนั้น ไม่ว่าผลจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งการดำเนินการตรวจสอบบัญชีนี้ก็เพื่อทำให้ระบบเป็นที่ไว้วางใจว่าจะสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล แผนงาน กระบวนการกฎหมาย และกฎเกณฑ์

๓) สำนักงานวางแผนเศรษฐกิจของวุฒิสภา ทำหน้าที่จัดหาความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่ประธานวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภาในภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมาย หรือการประกาศใช้กฎหมายและเพื่อตรวจสอบนโยบายอันเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ก็จะต้องจัดหาข้อมูลวิจัยที่เหมาะสมต่อสมาชิกวุฒิสภาและวิเคราะห์นโยบายที่ซับซ้อนในประเด็นเศรษฐกิจและสังคม และในประเด็นในลักษณะดังกล่าวที่สมาชิกวุฒิสภามอบหมาย นอกจากนี้ยังต้องจัดการข้อมูลสมาชิกวุฒิสภาและแผนยุทธศาสตร์ที่ช่วยเหลือคณะกรรมการต่างๆ ตามขอบอำนาจ อันรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแผนเศรษฐกิจและโครงการทั้งภายในและภายนอกประเทศและการส่งเสริมกฎเกณฑ์ และความหลากหลายของแต่ละหน่วยงานและหน่วยงานย่อย

๔) ศูนย์ช่วยเหลือสาธารณะ ทำหน้าที่ช่วยเหลือทางการแพทย์ การรักษา การเดินทาง ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การมอบหมายหน้าที่ ข้อเสนอแนะและสิ่งอื่นทำนองเดียวกันที่จะช่วยควบคุมให้เป็นหน่วยงานราชการที่เหมาะสม รวมทั้งเจ้าหน้าที่และลูกจ้างพิเศษที่ทำงานให้กับวุฒิสมาชิกและรวมไปถึงสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสาธารณะต่างๆ

๕) สำนักประชาสัมพันธ์และข่าวสาร ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา ประกอบไปด้วย

- บริการสื่อสิ่งพิมพ์
- บริการถ่ายทอดสื่อ

๖) สำนักงานวิจัยและควบคุมงบประมาณการจัดทำกฎหมาย ประกอบด้วย

- ฝ่ายบริการทั่วไป

- ฝ่ายบริการสังคม
- ฝ่ายบริการเศรษฐกิจ
- ฝ่ายป้องกันและบริการรักษาความปลอดภัย

๗) สำนักงานศึกษาและวิจัยภายในวุฒิสภา ประกอบด้วย

- แผนกภาษีทางตรง
- แผนกภาษีทางอ้อม
- แผนกกฎหมายและศุลกากร
- แผนกนโยบายภาษีและการบริการ

๘) สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและทางทูต ประกอบด้วย

- บริการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- บริการด้านความสัมพันธ์ทางการทูต

๙) สำนักการจัดการตรวจเครื่องราชย์ ทำหน้าที่ช่วยเหลือด้านเทคนิคและการบริหารต่อคณะกรรมการในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสำรวจบุคคลอื่น ๆ ที่ควรได้รับเครื่องราชย์ซึ่งจะประกอบด้วย

- บริการด้านการประเมินและควบคุม ทำหน้าที่ประเมินและควบคุมการสำรวจตรวจสอบภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการเครื่องราชย์
- บริการด้านการสืบสวนสอบสวน ทำหน้าที่ให้บริการด้านการสืบสวนปฏิบัติการ เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในเบื้องต้น และ/หรือสืบสวนสอบสวนและวิจัยเนื้อหาสาระจนกว่าจะเข้าสู่คณะกรรมการ

๑๐) สำนักที่ปรึกษากฎหมายวุฒิสภา จะประกอบไปด้วย ๒ ส่วนงาน คือ

- งานบริการด้านกฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบเรื่องราวเกี่ยวกับประเด็นในทางกฎหมายทั้งหมดซึ่งมีผลกระทบต่อวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา งานในสำนักงานนี้จะเป็นการให้บริการด้านกฎหมายซึ่งจะคอยให้คำแนะนำแก่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในประเด็นข้อกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่ร่างและตีความสัญญาต่างๆ ในนามของวุฒิสภา รับผิดชอบในการตรวจสอบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากรณีละเมิดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับระเบียบข้าราชการพลเรือน

- งานนิติบัญญัติ ประกอบด้วยสำนักงานและส่วนงานดังต่อไปนี้
  - สำนักงานเลขาธิการเพื่อการบัญญัติกฎหมาย
  - สำนักงานผู้อำนวยการด้านบริหารเพื่อการบริหารบัญญัติกฎหมาย
  - สำนักงานผู้อำนวยการกองโฆษกวุฒิสภา
  - บริการด้านการประชาสัมพันธ์การบัญญัติกฎหมาย
  - บริการด้านการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์

- สำนักงานผู้อำนวยการกองประชุม
- บริการด้านรายการและสารบัญญัตินิเทศ
- บริการด้านการรายงานการแปรญัตติ
- บริการด้านวารสารกฎหมาย
- สำนักงานผู้อำนวยการกองที่ประชุมคณะกรรมการ
- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการบัญญัติกฎหมาย A
- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการบัญญัติกฎหมาย B
- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการบัญญัติกฎหมาย C
- สำนักงานผู้อำนวยการกองด้านเทคนิค
- บริการด้านการวิจัยการบัญญัติกฎหมาย
- บริการด้านการยกร่างกฎหมาย
- บริการด้านการให้คำปรึกษาในการบัญญัติกฎหมายของรัฐสภา
- สำนักงานผู้อำนวยการกองการอ้างอิงการบัญญัติกฎหมาย
- บริการด้านห้องสมุดกฎหมาย
- บริการด้านสิ่งบันทึกและเอกสารทางกฎหมาย

๑๑) สำนักงานเลขาธิการเพื่อการบัญญัติกฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการบัญญัติกฎหมาย ในบริการนิติบัญญัติเพื่อสนับสนุนงานขององค์ประชุม งานของคณะกรรมการ งานวิจัยและงานอ้างอิง และกิจกรรมการบัญญัติกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบวนการจัดการกฎหมาย โดยให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านข้อมูล และนโยบายการทำให้กฎหมายลุล่วง และแผนงานของวุฒิสภา

๑๒) สำนักงานผู้อำนวยการด้านบริหารเพื่อการบริการบัญญัติกฎหมาย ทำหน้าที่กำกับดูแลจัดการและผดุงไว้ซึ่งการประสานแผนงานเรื่องนโยบาย ระบบ และกระบวนการของบทบัญญัติให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องจัดหาคำแนะนำ และการประเมินค่าต่อผู้นำในเรื่องการบัญญัติกฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้อง และประเมินผลการปฏิบัติงานของทุกสำนักงานที่ขึ้นอยู่กับผู้นำนี้ และให้คำแนะนำต่อสภาผู้แทนราษฎรในนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้มีผลผูกพันต่อทุกหน่วยงาน

๑๓) สำนักงานผู้อำนวยการกองโฆษก ทำหน้าที่รับผิดชอบต่องานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบันทึกของวุฒิสภาและวารสารของวุฒิสภา นอกจากนี้ยังดูแลว่าเลขาธิการและวุฒิสมาชิกต้องการเอกสารเผยแพร่หรือผลิตเอกสารใดๆ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยบริการคือบริการเผยแพร่กฎหมายและบริการสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย

- บริการด้านการประชาสัมพันธ์การบัญญัติกฎหมาย ทำหน้าที่ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์การบัญญัติกฎหมาย มีหน้าที่เรียบเรียงและเผยแพร่ การควบคุมสิ่งพิมพ์ ควบคุมคุณภาพและการเผยแพร่บันทึกของวุฒิสภาและวารสารวุฒิสภา (ในความร่วมมือของบริการด้านวารสาร กฎหมาย) ซึ่ง

จะทำการออกแบบวางรูปแบบและจัดการการผลิตและการเผยแพร่เอกสารประชาสัมพันธ์ ในแง่มุมของทั้งกระบวนการที่เลขาธิการวุฒิสภามีอำนาจ

-บริการด้านการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ ทำหน้าที่ให้บริการด้านการเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์อันเกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายทำหน้าที่จัดการออกแบบและผลิตในรูปแบบ คู่มือ ใบบรรอง หนังสือเวียน นโยบาย คำสั่ง หนังสือเชิญ โครงการ โปสเตอร์ มติพิเศษ และเอกสารข่าวใดที่มุ่งหมายเวียนให้ทราบทั้งภายในและภายนอกโดยทั่วไป

๑๔) สำนักงานผู้อำนวยการการประชุม ทำหน้าที่ควบคุมและตรวจตราการปฏิบัติตามหน้าที่ทั้งของ ๓ สำนักด้วยกัน (บริการด้านพระราชบัญญัติและสารบัญ บริการรายงานการแปรญัตติ และบริการวารสาร) โดยมีขอบเขตการปฏิบัติงานกว้าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมประจำวันของวุฒิสภา ในกรณีที่มีการประชุม งานของกองนี้คือการรักษาข้อมูลที่เปิดเผยและการบันทึกเหตุการณ์ที่ถูกต้องในระหว่างประชุมและช่วยเหลือวุฒิสภาในกระบวนการบัญญัติกฎหมายที่เกิดขึ้นในระหว่างการประชุม

- บริการเอกสารและอ้างอิงในการบัญญัติกฎหมาย เป็น หน่วยงานที่สำคัญ หน่วยงานหนึ่งในเลขาธิการวุฒิสภาอันมีหน้าที่หลากหลายและบทบาทต่างๆ กันอันเกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารประกอบร่างพระราชบัญญัติและสารบัญ ในทุกแง่มุม ตั้งแต่เนื้อหาในพระราชบัญญัติ บันทึกประจำวันการเปลี่ยนแปลงวาระการประชุม และมติในเรื่องดังกล่าวให้ถูกต้องตามรูปแบบก่อนเข้าสู่วาระที่หนึ่ง จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขร่างพระราชบัญญัติและการลงมติ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเข้าสู่วาระที่สาม และการนำร่างพระราชบัญญัติมาเพื่อลงนามบัญญัติเป็นกฎหมาย

- บริการรายงานการแปรญัตติ ทำหน้าที่รายงานการแปรญัตติโดยจัดทำต้นฉบับรายงานการแปรญัตติในการประชุม นอกจากนี้ยังเตรียมการบันทึกและทำสำเนาในการหยั่งเสียงลงคะแนนในระหว่างการเลือกตั้งประธานสภาและรองประธานสภา

- บริการด้านวารสารกฎหมาย ทำหน้าที่ผลิตและเผยแพร่วารสารรายวันและลงบันทึก จำนวนวุฒิสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม นอกจากนี้ยังผลิตส่วนสำคัญของการประชุมรายวันและสารบัญของเอกสารของวุฒิสภา

๑๕) สำนักงานผู้อำนวยการกองที่ประชุมคณะกรรมการ กองงานประชุมประกอบด้วยสำนักบริการ ๓ ส่วนที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการบริการช่วยเหลือด้านนิติบัญญัติ A,B,C กองนี้ทำหน้าที่ควบคุมให้การบริการต่อระบบคณะกรรมการวุฒิสภาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังต้องจัดให้มีการสนับสนุนด้านเทคนิคและการบริการที่สำคัญแก่คณะกรรมการต่างๆ ในฐานะที่ทำหน้าที่เฉพาะกิจและคณะกรรมการชุดพิเศษที่ตั้งขึ้น โดยสภา ทั้งนี้ สำนักงานฯ ประกอบด้วย

- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการกองที่ประชุมคณะกรรมการ A
- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการกองที่ประชุมคณะกรรมการ B
- บริการช่วยเหลือคณะกรรมการกองที่ประชุมคณะกรรมการ C

๑๖) สำนักงานผู้อำนวยการกองด้านเทคนิค ทำหน้าที่กำกับดูแลควบคุมและตรวจสอบงานทั้งหมดทุกกิจกรรมที่ดำเนินการร่างกฎหมาย บริการให้คำปรึกษาแก่รัฐสภาและให้ความช่วยเหลืองานนิติบัญญัติแก่วุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้งานดังกล่าวมีการให้บริการดังนี้

- บริการด้านการวิจัยการบัญญัติกฎหมาย ทำหน้าที่ศึกษาและวิจัยในการบัญญัติกฎหมายหลัก ๆ ประเด็นนโยบายและการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวุฒิสภา งานบริการนี้เป็นการเตรียมความเห็น วิเคราะห์ รายงานสรุปผลและรูปแบบต่าง ๆ ของความช่วยเหลือด้านการวิจัยทางเทคนิคที่ตอบสนองต่อผู้ตั้งคำถามมาหรือตามที่วุฒิสมาชิกหรือพนักงานในสำนักเลขาธิการร้องขอ

- บริการด้านการยกร่างกฎหมาย ทำหน้าที่ช่วยเหลือสมาชิกวุฒิสภาในการร่างพระราชบัญญัติ และการลงมติโดยการจัดให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่ที่ประชุมถาวรของวุฒิสภาเพื่อเตรียมการเสนอข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือรวบรวมพระราชบัญญัติ

- บริการให้คำปรึกษาด้านการบัญญัติกฎหมาย เป็นการจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาแก่วุฒิสมาชิกและเลขาธิการในรูปแบบของการให้ความเห็น คำแนะนำ และการศึกษากระบวนการของรัฐสภาตามแบบที่มีมาก่อน นอกจากนี้ยังจัดให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่วุฒิสภาในเรื่องเกี่ยวกับการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย แก่วุฒิสภาและหลักเกณฑ์การขอแก้ไขเมื่อมีการเสนอเข้ามา

๑๗) สำนักงานผู้อำนวยการกองการอ้างอิงการบัญญัติกฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดและบริการเอกสารสำคัญเพื่อเก็บรักษาและปฏิบัติงานในพิพิธภัณฑ์วุฒิสภา สำนักงานนี้มีงานบริการสนับสนุน ๒ การกิจคือ

- บริการด้านห้องสมุดกฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการเลือกรับข้อมูล การรวบรวมข้อมูลอ้างอิงอันเกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมายโดยจัดการดูแลรักษา และการจัดเก็บของห้องสมุดและบริการอำนวยความสะดวกเพื่อให้ข้อมูลมีน้ำหนักและบริการอ้างอิงในวุฒิสภาและจัดให้มีการอ้างอิงและการวิจัยความช่วยเหลือแก่วุฒิสมาชิกและทำหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและนักวิจัยเรื่องการบัญญัติกฎหมาย เจ้าหน้าที่เลขาธิการ วุฒิสภาและพนักงานของวุฒิสภา

- บริการด้านสิ่งบันทึกและเอกสารทางกฎหมาย ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลทางกฎหมายของวุฒิสภาทุกอย่าง และมีอำนาจจัดการ ดูแล จัดเก็บ ป้องกันและจัดให้สามารถเข้ามาทำการค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับข้อมูลในการบัญญัติกฎหมายและประวัติศาสตร์ของวุฒิสภาที่ถูกบันทึกไว้

๑๘) สำนักเลขาธิการการต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเลขาธิการวุฒิสภาในการกำหนดและทำให้บรรลุผลในนโยบายการต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและโครงการของวุฒิสภา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสถาบันให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานระหว่างฝ่ายบริหาร สำนัก หน่วยงานเอกชน หน่วยงานที่ไม่ใช่ราชการ และองค์กรทั้งภายในและนอกประเทศ

๑๙) สำนักผู้อำนวยการต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ช่วยเหลือด้านการต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในการกำหนดนโยบายและทำให้นโยบายการ

ต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี และยังคงกำกับดูแลหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยมีงานบริการด้านการประสานงานด้านนิติบัญญัติซึ่งมีภารกิจที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

- บริการด้านการประสานงานด้านนิติบัญญัติ ทำหน้าที่ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภากับหน่วยงานบริหารและหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือรัฐบาลในการให้ความมั่นใจในการประสานงานกัน และให้ความร่วมมือกันในดำเนินการและทำให้เป็นผลสำเร็จซึ่งพระราชบัญญัติที่มีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่สอดคล้องกันระหว่างวุฒิสภาและฝ่ายต่างๆ ของการบริหารอันเกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมาย

- บริการด้านการประสานงานร่วมกันระหว่างสถาบัน เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิสภาและองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ โดยการจัดให้มีการอภิปรายเพื่อควมมีประสิทธิภาพ และขยายผลการอภิปรายต่อไปยังประชาชนเพื่อให้มีสิทธิเข้าร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยให้การประสานงานระหว่างสภานิติบัญญัติและหน่วยงานต่างๆ เช่น สถาบัน หน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ หน่วยงานทางการทูต หน่วยงานทางศาสนา และสังคมธุรกิจ และสังคมต่างๆ และองค์กรระหว่างประเทศ

- บริการพิเศษ ทำหน้าที่พัฒนาและทำให้เกิดผลสำเร็จในโครงการพัฒนาบุคลากรต่างๆ เช่น กีฬา และวัฒนธรรมไว้พัฒนาให้ดีเท่ากับองค์กรและทำการขยายโครงการต่างๆ แก่พนักงานของวุฒิสภา นอกจากนี้ยังจัดให้มีการบรรยายสรุปและการอธิบายแก่นักศึกษาและบุคคลทั่วไปและยังสนับสนุนบริการเฉพาะกิจแก่วุฒิสมาชิก เจ้าหน้าที่ และพนักงานของวุฒิสภา

๒๐) สำนักงานเลขานุการเพื่อการบริหารและการเงิน ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการกำหนดและทำให้เป็นผลสำเร็จซึ่งการบริหารงานและนโยบายการเงินและโครงการต่างๆ ของวุฒิสภา โดยใช้อำนาจควบคุมและจัดการกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ของสำนักเลขานุการวุฒิสภาที่ทำหน้าที่บริหารการเงินและบริการทั่วไป

๒๑) สำนักผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและการเงิน ทำหน้าที่ช่วยเหลืองานบริการด้านบริหารและการเงินของเลขานุการ ในการกำหนดและทำให้เป็นผลสำเร็จซึ่งนโยบายด้านการบริหารและการเงินและกำหนดโครงการต่างๆ ของวุฒิสภา โครงการควบคุมตรวจตราเจ้าหน้าที่ภายในทุกคนและให้ความช่วยเหลือ ๓ หน่วยงานภายใต้บริการด้านการบริหารและการเงิน

๒๒) สำนักงานผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนการบริหาร ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการกำหนดและตรวจสอบระบบบริหารและกระบวนการนโยบาย กฎเกณฑ์ โดยการจัดให้มีการควบคุมและการตรวจตราในงานบริการ ๔ ภารกิจต่อไปนี้ บริการด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล บริการด้านการแพทย์และทันตกรรม บริการจัดการข้อมูลและไปรษณีย์ภัณฑ์ และบริการด้านทรัพย์สินและสิ่งก่อสร้าง

- บริการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ทำหน้าที่จัดการเรื่องการบริหารงานบุคคล การพัฒนาอัตราค่าจ้างและสวัสดิการของพนักงาน

-บริการด้านการแพทย์และทันตกรรม ทำหน้าที่จัดให้มีบริการทางการแพทย์ ด้านทันตกรรมและสถานพยาบาลของวุฒิสมาชิกและพนักงานของวุฒิสภา

- บริการด้านทรัพย์สินและสิ่งก่อสร้าง ทำหน้าที่ดูแลเรื่องโครงการเตรียมการก่อสร้าง โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ตามนโยบายของวุฒิสภา รวมถึงการตรวจรับ เก็บรักษา นำออกขายควบคุม นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งวัสดุอุปกรณ์

- บริการด้านการจัดการข้อมูลและไปรษณีย์ภัณฑ์ ทำหน้าที่ดูแลไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนทั้งหลายที่ส่งมายังส่วนกลางและแยกแยะเพื่อส่งต่อไป และบริการข้อมูลด้านการบริหารแก่วุฒิสภา โดยการทำสำเนาและเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์และการสื่อสาร

๒๓) สำนักผู้อำนวยการด้านการบริหารการเงิน ทำหน้าที่แนะนำและช่วยเหลือในการกำหนดและตรวจสอบระบบและกระบวนการทางการเงิน จัดทำแผนนโยบาย กฎเกณฑ์และเตรียมรายงานทางการเงินที่เกี่ยวกับวุฒิสภา ประกอบด้วย

- บริการด้านงานบัญชีของฝ่ายนิติบัญญัติ ทำหน้าที่ประมวลผลการจัดสรรเงินในทุกคำขอให้ชำระเงินและเอกสารการชำระบัญชีที่ได้จ่ายเงินสดไปล่วงหน้าและรวมถึงสินเชื่อที่ถูกเรียกให้ชำระอันผูกพันกับระบบบัญชีที่มีกฎเกณฑ์และหลักเกณฑ์ด้านการตรวจสอบบัญชี และทำการบันทึกข้อมูลธุรกรรมทางการเงินของวุฒิสภา และรักษาไว้ซึ่งสมุดบัญชีของวุฒิสภา โดยการเตรียมและเสนอให้พิจารณาทางการเงินในแต่ละช่วงระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้

- บริการด้านงบประมาณฝ่ายนิติบัญญัติ ทำหน้าที่เตรียมงบประมาณ ประเมินและควบคุมงบประมาณ โดยการกำหนดแผนนโยบายและคำแนะนำในการเตรียมงบประมาณประจำปีโดยการสอบสวน วิเคราะห์และแสดงข้อมูลสถิติที่จำเป็นในการประเมินการทำงานงบประมาณ นอกจากนี้ยังเตรียมแผนการใช้เงินและนำแผนนี้ไปพัฒนาวิธีการและกระบวนการในการทำงานงบประมาณโดยการอำนวยความสะดวกให้มีการออกใบรับข้อความที่เกี่ยวกับสำนักงานและหน้าที่ตามส่วนที่รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของวุฒิสภา

- บริการด้านการบริหารและจัดสรรเงินสดของฝ่ายนิติบัญญัติ ทำหน้าที่จัดสรรหมุนเวียนตรวจสอบการชำระเงินและการจัดเก็บเงินของหน่วยงานนี้ โดยต้องจัดเก็บบันทึกข้อมูลรายงานด้านธุรกรรมทางการเงิน การชำระเงิน และกำหนดการจ่ายเงินเดือนและผลประโยชน์อื่นๆ ของพนักงานวุฒิสภา นอกจากนี้ยังเตรียมให้คำแนะนำแก่ธนาคารในการทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อเก็บรักษากองทุนเงินสดและกองทุนค่าเดินทาง

๒๔) สำนักงานผู้อำนวยการกองงานบำรุงรักษาและงานบริการทั่วไป มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรักษาไว้ซึ่งเครื่องมือทางกายภาพของวุฒิสภา ซึ่งรวมถึงอาคารและพื้นที่ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า พาหนะขนส่ง เครื่องเสียง โทรศัพท์และระบบสื่อสารอื่นๆ ประกอบด้วย

- บริการทั่วไป ทำหน้าที่จัดให้มีและบำรุงรักษาระบบเครื่องเสียงและอุปกรณ์การสื่อสารรวมถึงระบบนามสงเคราะห์ นอกจากนี้ยังต้องจัดให้มีการบริการขนพาหนะ และรถยนต์ส่วนบุคคล และต้องดูแลเรื่องบริการรักษาความสะอาดและบำรุงรักษาพื้นที่

- บริการบำรุงรักษา ทำหน้าที่บำรุงรักษาและจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ รับผิดชอบต่อการวางแผน ออกแบบ งานไม้และท่อน้ำ โดยการจัดให้มีความช่วยเหลือด้านเทคนิคอันเกี่ยวกับระบบวิศวกรรมและงานด้านเทคนิคต่างๆ โดยการบำรุงรักษาและดำเนินการดูแลไฟฟ้า ลิฟท์ เครื่องปรับอากาศ เครื่องปั่นไฟ น้ำประปา และยังต้องจัดให้มีงานซ่อมบำรุงอุปกรณ์สำนักงาน

๒๕) **สำนักตำรวจสภา** ทำหน้าที่รับผิดชอบต่องานรักษาความปลอดภัยและรักษาคำสั่งของวุฒิสภาตามที่ประธานหรือเลขาธิการสั่งการ โดยจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยทางกายภาพและระบบแก่สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่พนักงานในสำนักเลขงานเลขาธิการวุฒิสภาและรวมถึงทรัพย์สินที่อยู่ในอาคารสถานที่ของสภาด้วย

- บริการดำเนินการรักษาความปลอดภัย ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการรักษาความปลอดภัยในวุฒิสภา โดยการป้องกันวุฒิสมาชิก พนักงานของวุฒิสภา ผู้มาติดต่อและทรัพย์สินทุกอย่างในสถานที่โดยร่วมมือกับหน่วยงานเลขาธิการต่างๆ เพื่อให้มาตรการรักษาความปลอดภัยบรรลุผล นอกจากการรักษาความปลอดภัยด้านกายภาพแล้ว ยังต้องรักษาอุปกรณ์สื่อสารและเครือข่ายโดยการจัดให้มีทีวีวงจรปิดเพื่อการตรวจตราอย่างทั่วถึง

- บริการสนับสนุนการรักษาความปลอดภัย ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการวางแผนนโยบายและตรวจสอบด้านวินัย หมายถึง การประกันตัว การฝึกหัด และสวัสดิการ

๓.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Secretariat of The House of Representatives)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Secretariat of The House of Representatives) เป็นหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านเทคนิคในกระบวนการตรากฎหมายแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินการตรากฎหมายได้อย่างถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย

๑) **เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (The Secretary General)** ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงานฯ โดยมีหน้าที่ดังนี้

- ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากสภาผู้แทนราษฎร
- เก็บรักษารายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแต่ละสมัยประชุม
- บันทึกการประชุม ประเด็นการอภิปราย มติในที่ประชุมในแต่ละประเด็น
- ดำเนินการพิมพ์และเผยแพร่บันทึกการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร
- เสนอสัญญาและข้อตกลงต่างๆ ในวงงานรัฐสภาให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร

พิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบ

- คู่มือรักษาทรัพย์สินของสภาและทรัพย์สินทุกชนิดของรัฐบาลที่อยู่ในบริเวณสภา เพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่ดังกล่าว จึงแบ่งความรับผิดชอบออกเป็นดังนี้

๑.๑) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านการปฏิบัติการ ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Plenary Affairs Bureau ซึ่งเป็นสำนักที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการตรากฎหมาย ตั้งแต่การจัดทำเอกสารระเบียบวาระการประชุม การอภิปรายในที่ประชุม และมติในที่ประชุม

- Reference and Research เป็นสำนักที่ปฏิบัติงานด้านการร่างกฎหมาย การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตรากฎหมาย และบริการด้านการศึกษาวิจัยกฎหมายแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑.๒) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านกรรมาธิการ ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Committee Affairs Department ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการช่วยเหลือทางด้านเทคนิคในการบริหารและการดำเนินงานแก่คณะกรรมาธิการสามัญและวิสามัญของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในปัจจุบันสภาผู้แทนราษฎรมีคณะกรรมาธิการสามัญ จำนวน ๕๘ คณะ และคณะกรรมาธิการวิสามัญจำนวน ๑๖ คณะ

๑.๓) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านการบริหาร ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Administrative Management Bureau ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติส่วนบุคคลของบุคลากรในสภาในด้านต่างๆ เช่น การแพทย์ ทัศนกรรม ทรัพย์สิน ฯลฯ และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

๑.๔) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านการคลัง รับผิดชอบในด้านการจัดการเกี่ยวกับการเงินของสภาผู้แทนราษฎร โดยให้ความช่วยเหลือในการกำหนดทิศทางและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับงบประมาณ และควบคุมการใช้จ่ายเงินของสภาฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Accounting , Budget and Cashiering Service รับผิดชอบการจัดทำรายการต่างๆ ในด้านการรับจ่ายเงินให้ถูกต้อง รวมทั้งจัดทำระบบและขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเงินการคลังของสภา

๑.๕) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านการตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Management Audit Service ซึ่งมีหน้าที่ทำการตรวจสอบและประเมินผลระบบการบริหารงานของหน่วยงานเป็นระยะๆ รวมทั้งต้องตรวจสอบการจัดหาและการจัดการงบประมาณต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายภายในและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- Fiscal Control Service มีหน้าที่ในการประเมินความเพียงพอของระบบตรวจสอบภายใน ในการคุ้มครองงบประมาณของสภาฯ และประสานงานกับคณะกรรมการตรวจสอบบัญชีในส่วนของการแนะนำวิธีการจัดทำรายงานการตรวจสอบบัญชีประจำปี

๑.๖) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านวิศวกรรมและเครื่องจักรกล ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Engineering Service ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การซ่อมบำรุง และดูแลเครื่องจักรต่างๆ ไฟฟ้า และเครื่องมือติดต่อสื่อสารภายในสภา

- Building and Grounds Maintenance Service ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การก่อสร้าง การซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ และเครื่องจักรกลต่างๆ ในสภา

๑.๗) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านการติดต่อสาธารณะและส่วนงานประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Publishing and Design Service ซึ่งเป็นงานที่นำเอาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ของสภาผู้แทนราษฎรไปลงในสื่อเพื่อให้เกิดความชัดเจน

- Media Affairs and Public Information Service มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสร้างสรรค์สื่อ และข้อมูลต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนระหว่างสภาผู้แทนราษฎร

- Public Affairs Service มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมและโปรแกรมต่างๆ เพื่อปลูกฝังความคิดหรือมโนคติในเรื่องเกี่ยวกับสภาผู้แทนราษฎร

๑.๘) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านกฎหมาย ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Office of Legal Affairs ซึ่งให้บริการด้านกฎหมาย ประกอบด้วย การตรวจสอบและสอบสวนคดีทางปกครองของบุคลากรในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การวิจัยกฎหมาย และการตีความความเห็นทางกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับส่วนท้องถิ่นและระดับชาติ

๑.๙) รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและหน่วยงานพิเศษ ทำหน้าที่ควบคุมดูแล

- Inter-Parliamentary Relations and Travel Service รับผิดชอบงานในด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสภาฯกับรัฐสภาอื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ ในด้านการกระชับสัมพันธ์ไมตรี และการเตรียมพร้อมสำหรับการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ

- Protocol and Special Affairs Service รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพิธีการทูตและด้านสังคมของต่างประเทศ เช่น มารยาทในการทักทายเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (พื้นเมือง) และเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มีตำแหน่งสูงระดับประธานสภาฯ และผู้นำระดับสูงของสภาฯ เช่น การเยี่ยมเยียน การต้อนรับ เป็นต้น การจัดการเกี่ยวกับการสำรองห้องพักสำหรับผู้บริหาร และดูแลเรื่องอาหารในการประชุมคณะกรรมการ การทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งอยู่ในกำหนดการของแขกผู้มาเยือน ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของมัคคุเทศก์ของสภาฯ

๑.๑๐) ผู้อำนวยการด้านแผนงานและงบประมาณในวงงานรัฐสภา ทำหน้าที่ควบคุมดูแล สำนักแผนงานและงบประมาณของสภาฯ กล่าวคือ สำนักงานนี้จะให้ความช่วยเหลือทางด้าน

เทคนิคในการคำนวณเศรษฐกิจระดับชาติ กำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีสำนักงานต่างๆ ดังนี้

- Congressional Budget Service ทำหน้าที่เตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์งบประมาณระดับชาติและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลทั้งด้านงบประมาณและผลงานที่ปรากฏ
- Congressional Economic Planning Service ทำงานด้านการศึกษาวิจัยประเด็นที่กำลังกล่าวถึงทางด้านนโยบายเศรษฐกิจและสังคม
- Special Projects Service ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ปรึกษาด้านกระบวนการตรากฎหมาย และสนับสนุนการวางระบบวาระการประชุมเพื่อตรากฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร

๒) สำนักงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง

๒.๑) Knowledge Management Systems Bureau ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนทางด้านเทคนิคในการจัดระบบและขั้นตอนในการทำงานและการวางแผนงานโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ในสภาฯ

๒.๒) The Congressional Library Bureau ทำหน้าที่จัดการและอำนวยความสะดวกห้องสมุดทั้งหมดของรัฐสภา รวมทั้งแหล่งข้อมูลที่สำคัญในสภาฯ

บรรณานุกรมเอกสารภาษาไทย

จ. โชติพันธุ์ . ประวัติศาสตร์ การปกครอง และการเมืองของสาธารณรัฐแห่งฟิลิปปินส์ .

(กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, ๒๕๑๒)

ฝ่ายห้องสมุด หอสมุดรัฐสภา . สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ . (กรุงเทพฯ : เอกสารวิชาการ, ๒๕๓๘)

สีดา สอนศรี . คู่มือประเทศฟิลิปปินส์ . เอกสารวิชาการชุด “โครงการอาณานิคมศึกษา ๕ ภูมิภาค
ลำดับที่ ๑๕” . (กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๒๕๔๕)

เสวต โกมลภูติ . สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ . เอกสารประกอบคำบรรยาย . (กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร ม.ป.ป.)

Website

<http://www.congress.gov.ph/> , <http://www.senate.gov.ph/> , www.mfa.go.th/ , www.gov.ph

(๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
สหราชอาณาจักร

โดย
นางปิยะนาถ รอดม้วย

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา

สหราชอาณาจักร

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปสหราชอาณาจักร

สหราชอาณาจักรตั้งอยู่ที่ตะวันตกเฉียงเหนือของภาคพื้นยุโรป มีพื้นที่ ๒๔๒,๕๑๔ ตารางกิโลเมตร มีกรุงลอนดอนเป็นเมืองหลวง ภูมิประเทศเป็นเกาะ ยาวประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลเมตร กว้างประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร ภูมิอากาศเย็นสบายอุณหภูมิเฉลี่ย ๘ องศาเซลเซียส ฝนตกตลอดปี มีจำนวนประชากร ๖๐.๒๗ ล้านคน ประชาชนมีเชื้อชาติ อังกฤษ สกอต เวลส์ ไอร์แลนด์ เอเชียใต้ และอื่น ๆ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ และประชาชนส่วนใหญ่นับถือคริสตศาสนา สกุลเงินคือ ปอนด์สเตอร์ลิง และวันชาติคือวันที่ ๔ มิถุนายน ระบบการเมือง เป็นประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ประมุข คือ พระราชินีเอลิซาเบธที่ ๒

สหราชอาณาจักร (The United Kingdom) เกิดจากการผนวกรวมของแคว้นต่าง ๆ เข้ามาอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลที่เวสต์มินสเตอร์ (Westminster Government โดย Westminster เป็นคำบาลที่ดั้งของอาคารรัฐสภากรุงลอนดอน) ซึ่งอยู่ในแคว้นอังกฤษ (England) โดยเวลส์ (Wales) ถูกผนวกเข้ามาอยู่ในการปกครองของอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๕๓๖ สก๊อตแลนด์ (Scotland) ถูกผนวกเข้ามาอยู่ในการปกครองของอังกฤษในปี ค.ศ. ๑๗๐๗ และไอร์แลนด์ (Ireland) ถูกผนวกเข้ามาอยู่ในการปกครองของ อังกฤษในปี ค.ศ. ๑๘๐๑ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสหราชอาณาจักรถือกำเนิดเมื่อปี ค.ศ. ๑๘๐๑ แต่ในปี ค.ศ. ๑๙๒๒ ได้มีการแยก ๒๒ จังหวัดใน ๓๖ จังหวัดของไอร์แลนด์ออกไปตั้งสาธารณรัฐไอร์แลนด์ (Republic of Ireland) ส่วนที่เหลือ ๖ จังหวัดอยู่ทางเหนือ เรียกว่า ไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) ซึ่งยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรแต่ก็เป็นปัญหาในการปกครองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้นปัจจุบันสหราชอาณาจักรประกอบด้วย อังกฤษ สก๊อตแลนด์ เวลส์ ไอร์แลนด์เหนือ

๑.๒ การเมืองการปกครอง

๑) สถาบันทางการเมือง

สหราชอาณาจักรมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยมีพระกษัตริย์เป็นประมุข สหราชอาณาจักรไม่มีรัฐธรรมนูญแบบล้าค่ามีเรียงมาตรา แต่ใช้พระราชบัญญัติและกฎหมายจารีตประเพณีในการบริหารประเทศ รัฐสภาทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติและในทางปฏิบัติเป็นสถาบันที่มีอำนาจสูงสุดของประเทศ ฝ่ายบริหารประกอบด้วยรัฐบาลคณะรัฐมนตรี หน่วยงานทางราชการ หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ และหน่วยงานที่อยู่ในความดูแลของรัฐมนตรี ฝ่ายตุลาการกำหนดกฎหมายและตีความจารีตประเพณี สมเด็จพระราชินีนาถทรงเป็นประมุขฝ่ายบริหาร ทรงมีบทบาท

สำคัญด้านนิติบัญญัติ ทรงเป็นประมุขฝ่ายตุลาการ ทรงเป็นผู้บัญชาการทหารรักษาพระองค์ และทรงเป็นผู้บริหารสูงสุดของคริสตจักรแห่งอังกฤษ

๒) รัฐบาล

รัฐบาลอังกฤษประกอบด้วยรัฐมนตรีต่าง ๆ ที่ดูแลรับผิดชอบกิจการของประเทศ สมเด็จพระราชินีนาถทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี (หัวหน้าพรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาสามัญที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด) และทรงแต่งตั้งรัฐมนตรีไม่เกิน ๒๐ คน ตามการถวายคำแนะนำจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีส่วนใหญ่มาจากสภาสามัญ อย่างไรก็ตามรัฐมนตรีสามารถมาจากสภาขุนนางได้ ทั้งนี้ ตำแหน่ง The Lord of Chancellor (รับผิดชอบงานด้านกฎหมาย) จะมาจากสภาขุนนาง การปกครองส่วนท้องถิ่นสหราชอาณาจักรแบ่งออกเป็นระดับ County (เทียบเท่าจังหวัด) มี ๕๓ จังหวัด ระดับตำบล District (เทียบเท่าอำเภอ) มี ๓๖๘ อำเภอ การปกครองส่วนท้องถิ่นใน สก็อตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือใช้ระบบรัฐบาลเดี่ยวในการบริหารงานส่วนท้องถิ่น ส่วนแคว้นอังกฤษใช้ทั้งระบบรัฐบาลท้องถิ่นเดี่ยวและระบบรัฐบาลท้องถิ่นสองระบบ (two-tier) ส่วนระดับ Parish (เทียบเท่าตำบล) และ Community (เทียบเท่าหมู่บ้าน) มีอำนาจหน้าที่จำกัดเพียงการประสานงานการดำเนินการต่าง ๆ และเป็นผู้แทนของท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นสหราชอาณาจักรเป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยโดยใช้ระบบการเลือกตั้งเทศมนตรี และการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะมีการสำรวจความคิดเห็น จัด Roadshow หรือการแสดงประชามติในการบริหารส่วนท้องถิ่น

๓) รัฐธรรมนูญ

สหราชอาณาจักรเป็นประเทศที่ไม่มีรัฐธรรมนูญเป็นลายลักษณ์อักษร (Unwritten Constitution) โดยรัฐธรรมนูญของสหราชอาณาจักรมีลักษณะเป็น Uncodified คือเป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่มีการนำมาเรียงรวมมารวกันไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือที่เรียกว่าประมวลกฎหมาย โดยแนวคิดและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญสหราชอาณาจักรมีที่มาดังต่อไปนี้

๓.๑) กฎหมายที่บัญญัติโดยรัฐสภา (Statute Law) เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเป็นพระราชบัญญัติประกอบด้วย พระราชบัญญัติรัฐสภา (Act of Parliament) และกฎหมายประกอบที่สร้างขึ้นภายใต้กฎหมายหลัก พระราชบัญญัติรัฐสภาส่วนมากได้รับการประกาศชัดเจนว่ามีความเหมาะสมที่จะอยู่ในรัฐธรรมนูญ

๓.๒) กฎหมายที่มาจากคำวินิจฉัยของศาลหรือกฎหมายสามัญ (Common Law) ประกอบด้วย กฎระเบียบและจารีตประเพณีที่มีมาแต่โบราณ ซึ่งได้มีการบัญญัติไว้และได้รับการสนับสนุนให้เป็นกฎหมายโดยศาลที่ตัดสินคดีเป็นกรณี ๆ กฎหมายที่ได้จากคำวินิจฉัยของศาลได้ถูกบัญญัติขึ้น และเป็นพื้นฐานสำคัญในรัฐธรรมนูญ

๓.๓) ผลของการตีความกฎหมาย (Work of Authority) เป็นหนังสือและข้อเขียนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการตีความของรัฐธรรมนูญ

๓.๔) ธรรมเนียมปฏิบัติ (Convention) เป็นกฎระเบียบที่ได้พฤติกรรมปฏิบัติมาเป็นระยะเวลานานเหมือนกฎเกณฑ์ในทางกฎหมาย แต่ศาลไม่มีอำนาจบังคับให้มีผลตามกฎหมาย กฎระเบียบเหล่านี้มาจากการปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

๓.๕) กฎหมายสหภาพยุโรป (European Union Law) สหราชอาณาจักรยอมรับกฎเกณฑ์และระเบียบของสนธิสัญญา ข้อผูกพันต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป

๔) หลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญสหราชอาณาจักรมี ๕ ประการคือ

๔.๑) อำนาจอธิปไตยของรัฐสภา (Parliamentary Sovereignty) เป็นลักษณะสำคัญของรัฐธรรมนูญสหราชอาณาจักร อำนาจในการบัญญัติกฎหมาย ผู้บริหารอำนาจนี้คือพระมหากษัตริย์ สภา ขุนนาง และสภาสามัญ พระราชบัญญัติรัฐสภาถือเป็นกฎหมายสูงสุดไม่มีกฎหมายใดมีอำนาจเหนือกว่า ศาลไม่สามารถพิพากษาว่าเป็นโมฆะ ทำได้แต่เพียงตีความกฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น การยับยั้งการบัญญัติกฎหมายทำได้โดยการบัญญัติกฎหมายใหม่ในภายหลังแต่ไม่เสมอไป

๔.๒) หลักกฎหมาย (Rule of Law) เป็นแก่นสำคัญของรัฐธรรมนูญ เป็นความคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ ลัทธิ และเสรีภาพของบุคคลซึ่งรัฐบาลจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

๔.๓) หลักความเป็นเอกรัฐ (Unitary System) หมายถึงการรวมเป็นชาติเดียว ดังนั้นสหราชอาณาจักร จึงประกอบด้วย อังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ

๔.๔) หลักความรับผิดชอบของรัฐบาล แบ่งออกเป็น ๒ ประการสำคัญคือ

๔.๔.๑) ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีแต่ละคนในการดูแลกระทรวงต่าง ๆ รัฐสภามีอำนาจให้รัฐมนตรีลาออกในกรณีละเลยต่อหน้าที่หรือดำเนินนโยบายผิดพลาด

๔.๔.๒) ความรับผิดชอบร่วมกันมี ๒ ลักษณะคือ คณะรัฐมนตรีลาออกถ้ารัฐบาลได้รับคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจในสภาสามัญ และรัฐมนตรีทุกคนต้องยอมรับและสนับสนุนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี

๔.๕) หลักสถาบันพระมหากษัตริย์ (The Monarchy) คือบทบาททางพิธีการต่าง ๆ พระมหากษัตริย์มิได้มีอำนาจปกครองประเทศด้วยพระองค์เองดังเช่นในอดีต แต่กระทำบทบาทในฐานะประธานในพิธีกรรมอันเป็นทางการต่าง ๆ ในปัจจุบันเมื่อรัฐสภาเปิดประชุม พระมหากษัตริย์จะได้รับรายงานถึงสิ่งที่รัฐบาลดำเนินการ รวมทั้งผลการประชุมของคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้อำนาจบางอำนาจพระมหากษัตริย์เป็นผู้ใช้อำนาจโดยคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี เช่น การเรียกประชุมสภา การยุบสภา การปิดประชุมสภา การทำสนธิสัญญาระหว่างประเทศ การประกาศสงคราม เป็นต้น

๒. ระบบรัฐสภา

อำนาจทางนิติบัญญัติของรัฐสภาสหราชอาณาจักรประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ พระมหากษัตริย์ สภาสามัญ และสภาขุนนาง โดยการประชุมทั้ง ๓ ส่วนจะมีขึ้นเฉพาะในโอกาสทางพิธีการ อาทิ พระราชพิธีเปิดสมัยประชุมรัฐสภา

รัฐสภาสหราชอาณาจักรเป็น ระบบสองสภา (Two House System) หรือสภาคู่ (Bicameral Legislatures) ซึ่งประกอบด้วย สภาสามัญ (House of Commons) และสภาขุนนาง (House of Lords) ซึ่งทั้งสองสภจะทำหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการบัญญัติกฎหมายเป็นหลัก รัฐสภาสหราชอาณาจักรมีหน้าที่ในการออกกฎหมาย การตรวจสอบนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลและอภิปรายถกเถียงปัญหาเหตุการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งงบประมาณรายจ่าย รัฐสภาเมื่ออายุครบวาระ ๕ ปี เมื่อครบวาระหรือเมื่อมีการยุบสภาจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับสมาชิกสภาสามัญ มีช่วงสมัยประชุมคราวละ ๑ ปี โดยเริ่มต้นและสิ้นสุดในเดือนตุลาคมหรือเดือนพฤศจิกายน โดยมีช่วงพักการประชุมในเวลากลางคืน ช่วงสุดสัปดาห์ เทศกาลคริสต์มาส เทศกาลอีสเตอร์ วันหยุดธนาคารในปลายฤดูใบไม้ร่วง และวันหยุดยาวในฤดูร้อน (ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม) ทั้งนี้จำนวนวันประชุมเฉลี่ยในแต่ละสมัยประชุมมีดังนี้ การประชุมสภาสามัญ ๑๔๘ วัน การประชุมสภาขุนนาง ๑๕๒ วัน ในการเปิดสมัยประชุมทุกครั้งสมเด็จพระราชินีนาถจะทรงมีพระราชดำรัสเปิดประชุมรัฐสภา โดยจะกล่าวถึงนโยบายของรัฐบาล และการเสนอร่างกฎหมาย และจะทรงมีพระราชเสาวนีย์ปิดสมัยประชุมรัฐสภา ซึ่งจะมีช่วงปิดสมัยประชุมเพียง ๓ - ๔ วัน ก่อนเริ่มสมัยประชุมต่อไป และจะเป็นการยุติกระบวนการทางนิติบัญญัติของสมัยประชมนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่ไม่สามารถผ่านการพิจารณาก่อนสิ้นสุดสมัยประชุมจะตกไป ยกเว้นว่าฝ่ายค้านเห็นพ้องจะให้พิจารณากฎหมายในสมัยต่อไป

๒.๑ สภาสามัญ (House of Commons)

สภาล่าง หรือ สภาผู้แทนราษฎร คือ สภาที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในรัฐสภาเป็นสภาที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการปกครองประเทศ เนื่องจากเป็นสภาที่สมาชิกได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง โดยพรรคการเมืองได้รับเสียงข้างมากในสภาจะเป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล สมาชิกสภาสามัญจะอภิปรายถกเถียงปัญหาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การออกกฎหมายใหม่ สภาสามัญจะรับผิดชอบในการตัดสินใจร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน เช่น การจัดเก็บภาษีใหม่ ส่วนสภาขุนนางสามารถพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินได้ แต่ไม่สามารถยับยั้งหรือแก้ไขได้ ปัจจุบันสภาสามัญประกอบด้วยสมาชิกสภาสามัญ จำนวน ๖๔๖ คน จากอังกฤษ ๕๒๕ คน เวลส์ ๔๐ คน สกอตแลนด์ ๕๕ คน และจากไอร์แลนด์เหนือ ๑๘ คน ในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ พรรคแรงงาน (Labour) เป็นพรรคที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาสามัญ

ตารางแสดงจำนวนสมาชิกสภาสามัญที่ได้รับการเลือกตั้งแยกตามพรรค

พรรค	จำนวน(คน)
Labour	๓๕๕
Conservative	๑๕๗
Leberal Domacrat	๖๒
Democratic Unionist	๕
Scottish National	๖
Sinn Fein	๕
Social Democratic & Labour Party	๓
Plaid Cymru	๓
Independent	๒
Independent Labour	๑
Ulster Unionist	๑
Respect	๑
Speaker	๑
รวม	๖๔๖

๑) อำนาจหน้าที่ของสภาสามัญ

๑.๑) อำนาจนิติบัญญัติ คือ บทบาทในการเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ และเป็นผู้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติ อภิปรายร่างกฎหมายรวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมและการลงมติให้เป็นพระราชบัญญัติ

๑.๒) อำนาจในการควบคุมฝ่ายบริหาร สภาสามัญมีหน้าที่เป็นฝ่ายตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลถ้ารัฐบาลบัญญัติกฎหมายที่ขัดกับความต้องการของประชาชนหรือบริหารงานผิดพลาด สภาสามัญจะทำหน้าที่ในการควบคุมฝ่ายบริหาร โดยการคัดค้านและลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล หรือบีบบังคับให้รัฐบาลลาออก สภาสามัญจะมีวิธีการควบคุมฝ่ายบริหารหลายวิธีได้แก่

๑.๒.๑) การตั้งกระทู้ถาม (Questions) เมื่อมีเรื่องใดที่สมาชิกสภาสามัญไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล สมาชิกสภาสามัญมีสิทธิตั้งกระทู้ถามคณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ซึ่งสมาชิกสภาสามัญที่ตั้งกระทู้ถามจะต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ วัน เพื่อให้ฝ่ายบริหารมีเวลาในการเตรียมข้อมูลเพื่ออภิปรายชี้แจงให้กับสมาชิกสภาสามัญทราบ

๑.๒.๒) การขอแปรญัตติก่อนปิดประชุม (Adjournment Debate) ถ้าสมาชิกสภาสามัญไม่พอใจคำตอบของคณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล อาจเสนอให้แปรญัตติเรื่องนั้นเพื่อนำมาอภิปราย โดยใช้เวลาในการอภิปรายครึ่งชั่วโมงหรือก่อนปิดประชุมประจำวัน การเสนอขอแปรญัตติต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา และประธานสภาเป็นผู้คัดเลือกเรื่องที่สำคัญแล้วจึงส่งให้ที่ประชุมคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วนซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก สมาชิกสภาสามารถขอแปรญัตติฉุกเฉินได้ ถ้าประธานสภาเห็นด้วยก็จะจัดการอภิปรายเป็นเวลา ๓ ชั่วโมงก่อนปิดประชุม

๑.๒.๓) การเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาล (Vote of no Confidence) ผู้ที่เสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาล คือฝ่ายค้านซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าคำตอบของรัฐมนตรีหรือรัฐบาลไม่เป็นที่น่าพอใจ ฝ่ายค้านจะประชุมปรึกษาเพื่อเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาลได้ และรัฐบาลไม่ปฏิเสธในการที่ฝ่ายค้านเสนอญัตติไม่ไว้วางใจรัฐบาล

๑.๒.๔) คณะกรรมการรัฐสภา (Parliament Commissioner)

คณะกรรมการรัฐสภาตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติรัฐสภาปี ๑๙๖๗ (Parliamentary Commission Act ๑๙๖๗) ซึ่งคณะกรรมการรัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกสภาสามัญมีหน้าที่สอบสวนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบและการทุจริตในส่วนราชการของรัฐบาลการร้องเรียนนี้กระทำผ่านมายังรัฐสภาซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงของรัฐสภาจะเป็นผู้ทำการสอบสวนให้ข้อเท็จจริงปรากฏเมื่อพิจารณาสอบสวนเสร็จแล้วจึงรายงานข้อเท็จจริงให้สมาชิกรัฐสภาทราบ

๒.๒) สภาขุนนาง (House of Lords)

สภาขุนนางคือสภาที่สองของรัฐสภาอังกฤษ สภาขุนนางเป็นสถาบันที่มีวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยนอร์มัน สภาขุนนางได้พัฒนาการมาโดยตลอดจนเป็นสถาบันที่มีอำนาจและอิทธิทธิในสังคม ต่อมาเมื่อสภาสามัญมีอำนาจมากขึ้นอำนาจของสภาขุนนางจึงถูกจำกัดให้ลดน้อยลง สมาชิกสภาขุนนางส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ มีสมาชิกสภาขุนนางจำนวนจำกัดได้รับเลือกจากการเลือกตั้งภายในและจำกัดจำนวนสมาชิกสภาขุนนางที่มาจากฝ่ายสงฆ์ด้วย อำนาจหน้าที่ของสภาขุนนางคือการกลั่นกรองกฎหมายให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสภาขุนนางยังทำหน้าที่เป็นศาลสูง โดยสมาชิกสภาขุนนางประกอบด้วย ขุนนางฝ่ายสงฆ์ (Lord Spiritual) ขุนนางฝ่ายฆราวาส (Lord Temporal) ขุนนางฝ่ายกฎหมาย (Lord of Appeal or Law Lords) และขุนนางที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต (Life Peers)

ตารางแสดงจำนวนสมาชิกสภาขุนนางแยกตามประเภทของกลุ่มขุนนาง

(ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐)

ประเภทของกลุ่มขุนนาง	จำนวน
Archbishops and bishops	๒๖
Life Peers Under the Appellate Jurisdiction Act ๑๘๗๖	๒๖
Life Peers Under the Life Peerages Act ๑๙๕๘	๖๐๓
Peers Under of Lords Act ๑๙๕๕	๕๒
รวม	๗๔๗

๑) อำนาจหน้าที่ของสภาขุนนาง

สมาชิกสภาขุนนางมิได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง และสภาขุนนางไม่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากฎหมายพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและภาษีอากร บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสภา ขุนนาง ได้แก่

๑.๑) สภาขุนนางทำหน้าที่เป็นศาลสูงสุดในสหราชอาณาจักร พิจารณาคดีแพ่ง (Civil Case) ในสหราชอาณาจักรและคดีอาญา (Criminal Cases) ในอังกฤษ เวลส์ ไอร์แลนด์เหนือ ผู้ที่พิจารณาคดีประกอบด้วยขุนนางฝ่ายกฎหมาย (Law Lords) ๕ คน ประธานสภาขุนนาง (Lord Chancellor) และสมาชิกที่ดำรงตำแหน่งในศาลสูง (High Judicial Office) ประจำสภาขุนนาง

๑.๒) ตรวจสอบและแก้ไขร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาในสภาสามัญแล้ว การพิจารณาและแก้ไขพระราชบัญญัติในสภาขุนนางอนุญาตให้มีการโต้เถียงแต่ละบทบัญญัติ แต่ทำได้ไม่เต็มที่เหมือนในสภาสามัญ สำหรับมาตราที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษนั้น หลังจากพิจารณาแล้วจะมีการแนะนำให้แก้ไข สภาขุนนางสามารถแก้ไขร่างพระราชบัญญัติได้ทุกร่างพระราชบัญญัติ ยกเว้นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับภาษีและการเงิน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสภาสามัญเท่านั้น

ในการพิจารณาร่างกฎหมายอาจรวมไปถึงการพิจารณาร่างกฎหมายจากสหภาพยุโรป (European Union) ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องทำร่วมกับสภาสามัญ และมีหน้าที่เบื้องต้นในการเป็นคณะกรรมการถาวรถาวรในสหภาพยุโรป (Select Committee) และคณะอนุกรรมการ ๕ คน ในคณะอนุกรรมการจะมีกรรมการที่แตกต่างกันหลากหลายอาชีพซึ่งเป็นประโยชน์มากกว่าสภาสามัญที่มีเฉพาะทีมที่ปรึกษาเฉพาะทางและผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก สมาชิกสภาขุนนางซึ่งมิได้เป็นสมาชิกคณะกรรมการนี้ อาจเข้าร่วมเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากความรู้และประสบการณ์ของตน สภาขุนนางสามารถรวบรวมความคิดเห็นทางกฎหมายและการบริหารในการร่างข้อเสนอสื่อและสามารถแสดงความคิดเห็นถึงข้อดีเหล่านั้น อาจกล่าวได้ว่าสภาขุนนางประสบความสำเร็จและมีพลังในการดำเนินการมากกว่าสภาสามัญใน

การพิจารณากฎหมายจากสหภาพยุโรปที่เกี่ยวข้องกับอังกฤษ นอกจากนี้สภาขุนนางไม่มีสิทธิในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่มีสิทธิตั้งกระทู้ถามและวิจารณ์การทำงานของรัฐบาลได้

๒.๓ กระบวนการนิติบัญญัติ

๑) ประเภทของพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติต้องผ่านการพิจารณาทั้ง ๒ สภา จากนั้นส่งให้พระมหากษัตริย์ให้ความเห็นชอบซึ่งร่างพระราชบัญญัติจะกลายเป็นพระราชบัญญัติและมีผลบังคับใช้ในวันที่พระราชบัญญัติได้รับความเห็นจากพระมหากษัตริย์

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภา แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

๑.๑) ร่างพระราชบัญญัติมหาชน (Public Bill)

พระราชบัญญัติส่วนมากจะเป็นพระราชบัญญัติมหาชน ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป รัฐบาลเป็นผู้เสนอร่างกฎหมายนี้ และเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาล ร่างพระราชบัญญัติที่รัฐบาลเป็นผู้เสนอนั้นจะมีโอกาสผ่านรัฐสภาเกือบทั้งหมด ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า “ร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกรัฐสภา” (Private Member’s Bills)

๑.๑.๑) ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาชน

ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาชน ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- วาระที่หนึ่ง (First Reading)

เป็นขั้นตอนการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ในวาระแรกนี้ไม่มีการอภิปรายจะเป็นขั้นตอนการเสนออย่างเป็นทางการ จะมีการตีพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติและเสนอเข้าวาระที่ ๒

- วาระที่สอง (Second Reading)

ในวาระที่สองนี้เป็นการอภิปรายถึงหลักการทั่วไปของร่างพระราชบัญญัติ รัฐมนตรีกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งที่ได้รับผิดชอบร่างพระราชบัญญัติจะต้องสรุปหลักการสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ และสรุปมาตราที่สำคัญ ๆ จากนั้นจึงลงความเห็นว่าจะรับร่างพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ถ้ามีความเห็นจากสมาชิกรัฐสภาว่าสมควรรับ ร่างพระราชบัญญัตินี้จะถูกส่งไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณารายละเอียด

ขั้นตอนคณะกรรมการ (Committee Stage)

ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านวาระที่สองจะส่งไปยังคณะกรรมการสามัญเพื่อพิจารณารายละเอียด คณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๑๖ – ๕๐ คน ในบางกรณีร่างพระราชบัญญัตินี้อาจส่งไปยังคณะกรรมการเต็มสภา (Committees of the Whole House) เพื่อพิจารณาก็ได้ แต่โดยส่วนมากแล้วร่างพระราชบัญญัติจะส่งไปยังคณะกรรมการกลั่นกรอง เพื่อพิจารณารายละเอียด

ในแต่ละมาตรา และพิจารณาบทบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ขั้นรายงาน (Report Stage)

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จสิ้นแล้ว จะทำการรายงานให้สภาทราบถึงการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ

- วาระที่สาม (Third Reading)

เป็นการพิจารณาขั้นสุดท้าย มีการอภิปรายร่างพระราชบัญญัติซึ่งเป็นการอภิปรายสั้น ๆ หากสภาสามัญให้ความเห็นชอบในวาระที่สาม ร่างพระราชบัญญัตินี้จะถูกส่งไปยังสภาขุนนางเพื่อพิจารณาต่อไป ถ้าสภาขุนนางมีความเห็นว่ามีแก้ไขเพิ่มเติมก็ส่งกลับไปยังสภาสามัญ ถ้าสภาสามัญเห็นด้วยกับสภาขุนนาง ร่างพระราชบัญญัติจะถูกส่งไปให้พระมหากษัตริย์ให้ความเห็นชอบ ถ้าสภาสามัญไม่เห็นด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมจะส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นมาให้สภาขุนนางพิจารณาอีกครั้ง แต่ถ้าสภาขุนนางยังคงยืนยันที่จะให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติเช่นเดิม ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นจะตกไป หรือสภาสามัญมีอำนาจในการเสนอร่างพระราชบัญญัติให้พระมหากษัตริย์ให้ความเห็นชอบภายใน ๑ ปี แม้ว่าสภาขุนนางจะยังคงไม่เห็นด้วยก็ตาม

ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติการเงิน ภาษี หรืองบประมาณสภาขุนนางไม่ต้องการให้ความเห็นชอบ และร่างพระราชบัญญัตินี้จะกลายเป็นกฎหมายภายใน ๑ เดือน นับจากส่งให้สภาขุนนาง

- การให้พระมหากษัตริย์ให้ความเห็นชอบ (Royal Assent)

เมื่อร่างพระราชบัญญัติผ่านการพิจารณาของทั้งสองสภาเรียบร้อยแล้ว จะเสนอให้พระมหากษัตริย์ให้ความเห็นชอบ การให้ความเห็นชอบของพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันนี้กระทำโดยการประกาศโดยประธานสภา และประกาศในระเบียบการประชุมรัฐสภา (Hansard) จากนั้นร่างพระราชบัญญัติจะกลายเป็นกฎหมาย และรู้จักกันโดยทั่วไปว่าพระราชบัญญัติรัฐสภา (Act of Parliament) ๑.๒)

๑.๒) ร่างพระราชบัญญัติเอกชน (Private Bills)

เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้อำนาจแก่กลุ่มบุคคลบางคน เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น หรือสิทธิส่วนบุคคล การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้รัฐบาลหรือสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เสนอก็ได้

๑.๒.๑) ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเอกชน (Private Bill)

ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเอกชน สมาชิกสภาสามัญมิได้เป็นผู้เสนอต่อสภาสามัญ แต่ต้องเสนอต่อสำนักงานร่างพระราชบัญญัติเอกชน ร่างพระราชบัญญัติจะถูกเสนอสองส่วน โดยส่วนหนึ่งเสนอต่อสภาสามัญ และอีกส่วนหนึ่งเสนอต่อสภาขุนนาง แต่ละสภาจะมีสำนักงานผู้ตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติเอกชน (Examiner of Petitions for Private Bill) เป็นผู้พิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติเอกชนนี้มักมีผลกระทบต่อบุคคลหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องแจ้งให้สาธารณชนทราบ และให้ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องคัดค้านหรือโต้แย้งได้ จึงต้องมีการตีพิมพ์ข้อเสนอร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับลงใน “ราชกิจจานุเบกษากรุงลอนดอน” (London Gazette) และในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเอกชนนี้มีขั้นตอนคล้ายกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหาชนยกเว้นขั้นตอนคณะกรรมการ (Committee Stage) ซึ่งอยู่ที่ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะถูกโต้แย้งหรือไม่ ถ้ามีการโต้แย้งจะส่งไปยัง “คณะกรรมการพระราชบัญญัติเอกชน” (Private-Bill Committee) ผู้โต้แย้งอาจไปเองหรือส่งทนายที่ปรึกษาไป เช่นเดียวกับผู้เสนอ ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติจะพยายามประนีประนอมกับฝ่ายที่โต้แย้งมากที่สุด

ถ้าไม่มีข้อโต้แย้งร่างพระราชบัญญัติจะถูกส่งไปยังคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยประธานรองประธานคณะกรรมการระเบียบวิธีของรัฐสภา (Ways and Means Committee) และสมาชิกอีก ๓ คน คณะกรรมการจะตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นขัดกับผลประโยชน์สาธารณะหรือไม่ ส่วนขั้นตอนในสภานานองนั้นไม่แตกต่างกัน หากมีการแปรญัตติยอมรับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ผ่านโดยไม่มีกรณีแก้ไข

๑.๓) ร่างพระราชบัญญัติไฮบริด (Hybrid Bills)

เป็นร่างพระราชบัญญัติมหาชน ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของเอกชน ตลอดจนบุคคลหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ การเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้รัฐบาลเป็นผู้เสนอ

๑.๓.๑) ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไฮบริด (Hybrid Bills)

ร่างพระราชบัญญัติมีคุณสมบัติเป็นทั้งร่างพระราชบัญญัติมหาชน (Public Bill) และร่างพระราชบัญญัติเอกชน (Private Bill) ถ้าทราบว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติไฮบริดแล้ว จะส่งไปยังสำนักงานร่างพระราชบัญญัติมหาชน (Public Bill Office) ทางสำนักงานร่างพระราชบัญญัติมหาชนจะส่งเรื่องไปยัง “ผู้ตรวจร่างพระราชบัญญัติเอกชน” (Examiner of Petitions for Private Bill)

ขั้นตอนที่แตกต่างจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเอกชน คือในขั้นคณะกรรมการโดยร่างพระราชบัญญัติไฮบริด จะส่งไปยังคณะกรรมการถ่วงดุลเป็นผู้พิจารณา ผู้ที่โต้แย้งร่างพระราชบัญญัตินี้อาจมาเองหรือส่งทนายมา จากนั้นร่างพระราชบัญญัติจะถูกส่งไปยังคณะกรรมการเต็มสภา (Committee of Whole House) เป็นผู้พิจารณาเหมือนกับร่างพระราชบัญญัติมหาชน

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภาสหราชอาณาจักร ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ สำนักงานเลขานุการสภาสามัญ (Office of the House of Commons) สำนักงานเลขานุการสภาขุนนาง (Office of the House of Lords) และหน่วยงานกลางของรัฐสภา (Parliamentary Offices)

๓.๑ สำนักงานเลขาธิการสภาสามัญ (Office of the House of Commons)

คณะกรรมการกิจการสภาสามัญ (House of Commons Commission) คณะกรรมการชุดนี้มี ๖ คน ประกอบด้วยประธานสภาสามัญ (The Speaker) เป็นประธานคณะกรรมการ และมีกรรมการอีก ๕ คนจากผู้นำสภาสามัญ (Leader of the House) ๑ คน จากสมาชิกสภาสามัญที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้นำฝ่ายค้าน ๑ คน และจากสมาชิกสภาสามัญ ๓ คนที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาซึ่งต้องไม่ใช่รัฐมนตรี ซึ่งคณะกรรมการฯ มีหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารงานทั้งหมดของสภาสามัญ โดยมีหน่วยงานที่ขึ้นตรงและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกิจการสภาสามัญ คือ

- ๑) คณะกรรมาธิการประเมินและตรวจสอบ (Administration Estimate Audit Committee)
- ๒) คณะกรรมาธิการการเงิน (Finance and Services Committee)
- ๓) คณะกรรมาธิการการบริหาร (Administration Committee)
- ๔) คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการ (The Board of Management)

โดยในส่วนของคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการ (The Board of Management) มีเลขาธิการสภาสามัญสามัญ (Clerk of the House) เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารในการให้บริการสนับสนุนสภาสามัญ และมีหน้าที่ดูแลบริหารงานหน่วยงานต่าง ๆ ของสภาสามัญ (Department of the House) ซึ่งประกอบด้วย

๔.๑) กรมเลขาธิการสภาสามัญ (Department of the Clerk of the House) มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๓๖๐ คน โดยมีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติของสภาสามัญ ซึ่งมีการบริหารงานและหน่วยงาน คือ

๔.๑.๑) สำนักอำนวยการบริหาร (Office of the Clerk) มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของฝ่ายบริหารสภาสามัญ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการ (The Board of Management) คณะกรรมาธิการตรวจสอบ (Audit Committee) กลุ่มงานการวางแผนธุรกิจ (The Business Planning Group) กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (The Human Resources Group) กลุ่มงานข้อมูลสาธารณะ (The Group on Information) และกลุ่มงานระบบสารสนเทศ (The Information System Group) ซึ่งเป็นศูนย์กลางติดต่อสื่อสารของสภาสามัญ นอกจากนี้ภายในสำนักอำนวยการบริหารยังมีหน่วยงานย่อยคือ สำนักข้อมูลข่าวสารของสภาสามัญ (The Freedom of Information Office of The House of Commons) ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารปี ค.ศ. ๒๐๐๐

๔.๑.๒) สำนักงานคณะกรรมการว่าด้วยกฎเกณฑ์และข้อบังคับของสมาชิกสภา (Office of the Parliamentary Commissioner for Standards) มีหน้าที่ความรับผิดชอบกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสมาชิก ให้ความเห็นตลอดจนคำแนะนำแก่สมาชิกและคณะกรรมาธิการกึ่งกรรมาธิการและเอกสิทธิ์ (The Select Committee on Standards and Privileges) เกี่ยวกับการตีความประมวลจริยธรรม ตลอดจนข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติของสมาชิก จัดทำคำชี้แนะและให้บริการอบรมแก่สมาชิกเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของสมาชิกและจริยธรรม กำกับ ดูแล ตรวจสอบให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและข้อบังคับต่าง ๆ ตลอดจนปรับปรุงข้อบังคับต่าง ๆ ให้

เหมาะสมกับคณะกรรมการ รับเรื่องร้องเรียนและสอบสวนในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการกระทำที่เป็น การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและข้อบังคับของสมาชิกแล้วรายงานผลการสอบสวนให้คณะกรรมการทราบ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการเก็บรักษาและตรวจสอบในเรื่อง สมุดทะเบียนของพรรคการเมืองทั้งหมด ให้ การรับรองพรรคการเมืองและสมาคมต่าง ๆ จัดทำสมุดทะเบียนรายชื่อเลขานุการของสมาชิกและผู้ช่วย งานวิจัยของสมาชิก และยังมีหน้าที่จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อสภา

๔.๑.๓) ผู้ช่วยเลขานุการสภาสามัญ (Clerk Assistant) ดูแลรับผิดชอบ สำนักงานดังต่อไปนี้ คือ

- สำนักงานลงคะแนนเสียง (Vote Office)
- สำนักงานต่างประเทศ (Overseas Office)
- สำนักระเบียบวาระและเอกสารการประชุม (Table Office)
- สำนักวารสาร (Journal Office)

๔.๑.๔) เลขานุการด้านกรรมการ (Clerk of Committees) ดูแลรับผิดชอบ สำนักงานดังต่อไปนี้ คือ

- สำนักกรรมการ (Committee Office)
- หน่วยงานด้านการกระจายเสียง (Broadcasting Unit)
- สำนักงานบริการ (Department Service Office)

๔.๑.๕) เลขานุการด้านนิติบัญญัติ (Clerk of Legislation) ดูแลรับผิดชอบ สำนักงานดังต่อไปนี้ คือ

-สำนักร่างพระราชบัญญัติกฎหมายเอกชนและร่าง พระราชบัญญัติกฎหมายมหาชน (Private & Public Bill Office)

- สำนักกฎระเบียบ (Way & Means Office)
- สำนักกฎหมายลำดับรอง (Delegated Legislation Office)

๔.๑.๖) สำนักบริการกฎหมาย (Legal Services Office) ขึ้นตรงต่อ เลขานุการสภาสามัญโดยตรง

๑) กรมตำรวจสภา (Department of the Serjeant at arms) มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๔๐๖ คน โดยมีหน้าที่ดูแลด้านอาคารสถานที่ของสภาสามัญ และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยและ ความสงบเรียบร้อยโดยทั่วไปในบริเวณสภาสามัญ รวมทั้งงานด้านพิธีการ การติดต่อสื่อสารต่าง ๆ และ เรื่องเกี่ยวกับที่พักอาศัย

๒) กรมห้องสมุดสภาสามัญ (Department of Library) มีเจ้าหน้าที่ประจำประมาณ ๒๑๖ คน โดยมีหน้าที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ให้กับสมาชิกสภาสามัญ ให้บริการด้านการวิจัย (Research Services) ให้บริการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และการพัฒนาระบบการให้บริการ รวมทั้งรับผิดชอบ

สำนักประชาสัมพันธ์ (House of Commons Information Office) ซึ่งมีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ สภาสมาชิก ทั้งเรื่องภารกิจของสภาสมาชิก ประวัติศาสตร์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสภาสมาชิก โดย ให้บริการทั้งในรูปสิ่งพิมพ์และทาง Website ของสภาและรับผิดชอบหน่วยบริการการศึกษาของรัฐสภา (Parliamentary Education Unit)

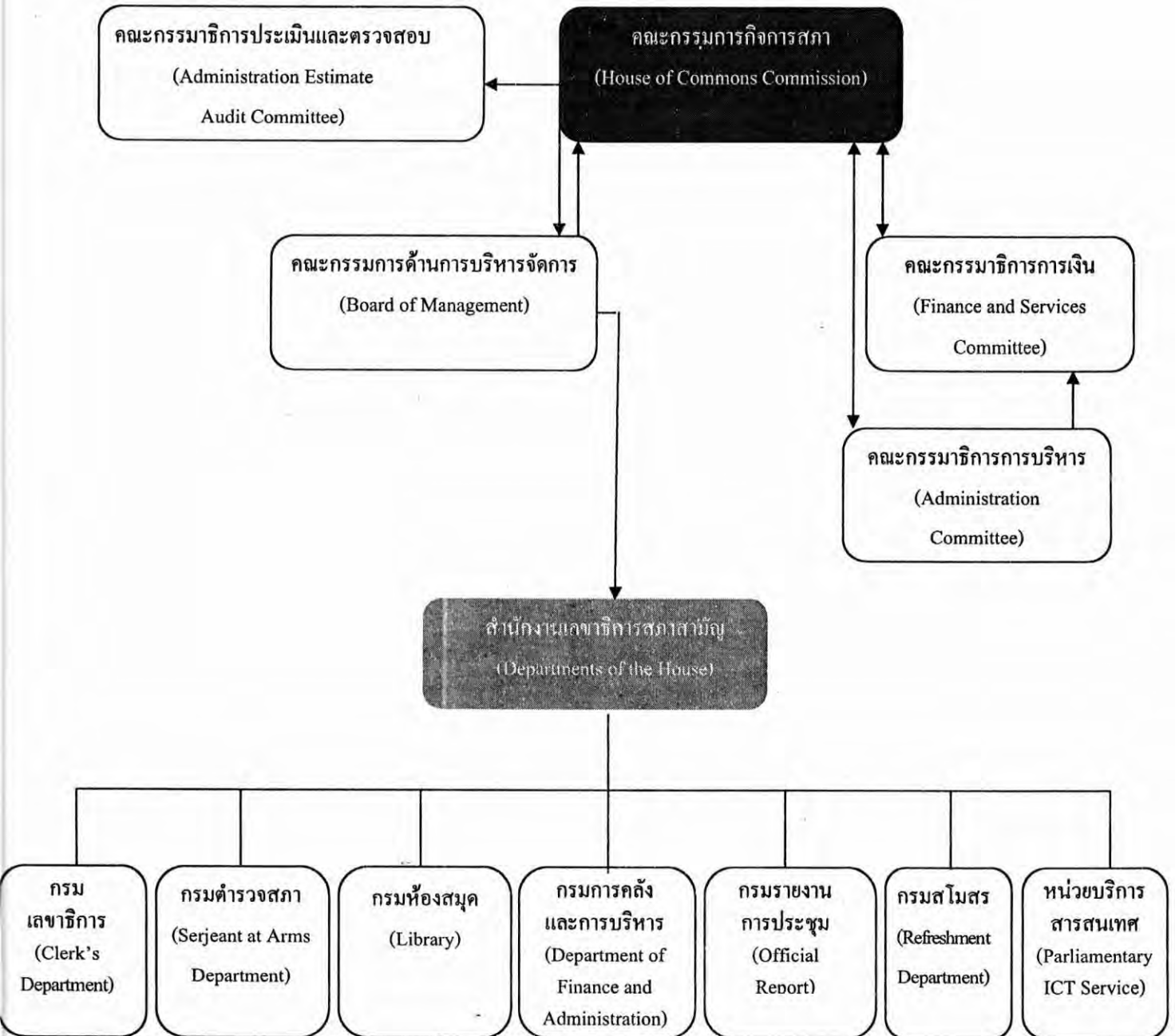
๓) กรมการคลังและการบริหาร (Department of Finance and Administration) มีเจ้าหน้าที่ ประมาณ ๑๕๒ คน โดยมีหน้าที่สนับสนุนด้านการเงินและการบริหารงาน ด้านการปฏิบัติการ การจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ และภารกิจต่าง ๆ สำหรับการบริหารงานของสภาสมาชิก

๔) กรมรายงานการประชุม (Department of the Official Report (Hansard)) มีเจ้าหน้าที่ ประมาณ ๑๑๐ คน โดยมีหน้าที่ในการจัดทำรายงานการประชุมทั้งหมดของสภาสมาชิก และรายงานการประชุมของคณะกรรมการสภาสมาชิก โดยคำอภิปรายของสมาชิกสภาสมาชิกที่มีลักษณะซ้ำ ฟุ่มเฟือยหรือมีการ ผิดพลาดอย่างเห็นได้ชัด ก็จะมีการแก้ไขให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้เสียความหมายของการอภิปราย นอกจากนี้ ยังมีการผลิตหรือการจัดพิมพ์รายงานการประชุม

๕) กรมสโมสร (Refreshment Department) มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๒๘๗ คน โดยมีหน้าที่ ให้บริการอาหารและเครื่องดื่มสำหรับสมาชิกสภาสมาชิกและเจ้าหน้าที่

๖) หน่วยบริการสารสนเทศ (Parliamentary ICT Service) มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๑๘๒ คน โดยมีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ให้กับสภา สมาชิก

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักเลขาธิการสภาสามัญ
(The Governance Structure of the House of Commons Administration)

๓.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาขุนนาง (Office of The House of Lords)

มีหน้าที่บริหารงานเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนงานฝ่ายนิติบัญญัติของสภาขุนนางอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของประธานสภาขุนนาง (Lord Chancellor) และมีฐานะเป็นรัฐมนตรีด้านงานประจำกระทรวง (รัฐสภา) ด้วย (Lord Chancellor' Department) โดยจะรับผิดชอบทั้งงานด้านรัฐสภาและงานกระทรวง โดยมีหัวหน้าสำนักงานซึ่งเป็นข้าราชการประจำคือ เลขาธิการสภาขุนนาง (Clerk of the Parliament) แต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ เกษียณอายุเมื่อครบ ๖๕ ปี จะรับผิดชอบการบริหารประจำในสำนักงานทั้งหมด ซึ่งเลขาธิการสภาขุนนางคนปัจจุบันคือ Paul Hayter

หน่วยงานที่ให้บริการสนับสนุนสภาขุนนางประกอบด้วย

๑) สำนักงานนิติบัญญัติ (Legislation Office) มีหน้าที่ร่างกฎหมายและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณากฎหมายของสภาขุนนาง และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการสภาขุนนาง และดำเนินการร่างกฎหมายให้เป็นไปตามความต้องการของสภา

๒) สำนักรายงานการประชุมและชวเลข (Office Report (Hansard)) มีหน้าที่ให้บริการบันทึกการประชุมของสภาขุนนาง โดยการจดบันทึกรายงานการประชุมคำต่อคำในห้องประชุมสภา และในคณะกรรมการชุดใหญ่ รวมทั้งจดบันทึกกระทู้ ญัตติต่าง ๆ และรายงานการประชุมในรูปเอกสารจะจัดทำเสร็จก่อนเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา ของวันถัดมา และเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ก่อนเวลา ๘ นาฬิกา และนอกจากนี้ยังมีการจัดทำรายงานการประชุมประจำสัปดาห์

๓) สำนักวารสารและสำนักกระเบื้องวาระและเอกสารการประชุม (Journal Office and Table Office) โดยสำนักวารสารมีหน้าที่ให้บริการงานวิจัย และเก็บบันทึกต่าง ๆ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับพัฒนาการของสภาขุนนางทั้งอดีตและปัจจุบันนอกจากนี้ยังให้บริการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับหน้าที่และการทำงานของสภาขุนนาง ส่วนสำนักกระเบื้องวาระและเอกสารการประชุม มีหน้าที่สนับสนุนเกี่ยวกับงานด้านกระทู้ ญัตติและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการประชุม

๔) สำนักการพิมพ์ (Printed Paper Office) มีหน้าที่ให้บริการเอกสารตามความต้องการของสมาชิกสภาขุนนาง รวมทั้งให้บริการจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภา

๕) สำนักสารสนเทศ (Parliamentary ICT Service) มีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เพื่อให้บริการแก่สมาชิกสภาขุนนางและเจ้าหน้าที่ และทำให้สมาชิกสภาขุนนางและเจ้าหน้าที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็วและสมบูรณ์มากที่สุด

๖) ห้องสมุดสภาขุนนาง (The House of Lords Library) มีหน้าที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ บริการงานวิจัย บริการสารสนเทศ บริการบรรณานุกรม เพื่อสนับสนุนการทำงานของรัฐสภาและการทำงานด้านกฎหมายของสภาขุนนาง

๑) สำนักบันทึกจดหมายเหตุ (Record Office) มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานบันทึกจดหมายเหตุและประวัติศาสตร์ของสภาขุนนาง และรับผิดชอบสำนักข้อมูลข่าวสารของสภาขุนนาง (The Freedom of Information Office of The House of Lords) ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารปี ค.ศ. ๒๐๐๐

๒) สำนักประชาสัมพันธ์ (Information Office) มีหน้าที่ให้บริการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสมาชิกสภาขุนนาง ภารกิจของสภาขุนนางทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ความก้าวหน้าของการตรากฎหมายและข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการกลั่นกรอง โดยเป็นการให้บริการข้อมูลสารสนเทศด้วยความยุติธรรมและเป็นจริงภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของสภาขุนนาง

๓) สำนักงานการคลัง (Finance Department) มีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนด้านการบัญชีและการเงินให้กับสภาขุนนาง เช่น ให้คำแนะนำด้านการเงิน การบริหารและการจัดการด้านการเงิน รายงานการเงิน การจ่ายเงินให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องในวงงาน เป็นต้น

๔) สำนักตรวจสอบภายใน (Internal Audit) มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสภาสามัญ

๕) สำนักกรรมการ (Committee Office) มีหน้าที่ให้บริการสนับสนุนคณะกรรมการต่าง ๆ ทั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง คณะกรรมการสามัญ และคณะกรรมการร่วม เกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติโดยให้บริการสนับสนุนการบริหารงานที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามภารกิจของคณะกรรมการ และช่วยเผยแพร่ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการกลั่นกรองสหภาพยุโรป (The Select Committee on the European Union) ซึ่งมีคณะอนุกรรมการ ๑ คณะ คณะกรรมการกลั่นกรองวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (The Select Committee on Science and Technology) ซึ่งมีคณะอนุกรรมการ ๒ คณะ คณะกรรมการเศรษฐกิจ (The Economic Affairs Committee) คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ (The Constitution Committee) และคณะกรรมการร่วมด้านสิทธิมนุษยชน (The Joint Committees on Human Rights)

๖) สำนักการต่างประเทศ (Overseas Office) มีหน้าที่สนับสนุนงานด้านต่างประเทศ ตลอดจนความสัมพันธ์กับองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ

๗) สำนักงานศาลสูงสุด (Judicial Office) ทำหน้าที่เป็นศาลสูงสุดของประเทศ โดยพิจารณาการอุทธรณ์ในประเด็นทั้งคดีแพ่ง และคดีอาญาในสหราชอาณาจักร ยกเว้นคดีอาญาในสกอตแลนด์ เป็นการตัดสินใจที่ผูกพันศาลล่าง ซึ่งดำเนินการโดยขุนนางด้านกฎหมาย โดยประธานสภาขุนนางทำหน้าที่เป็นประธานศาลฎีกาและมีขุนนางอีก ๕ คน เป็นสมาชิกของตุลาการศาลฎีกา และหน่วยงานนี้ยังมีหน้าที่ในการรวบรวม บำรุงรักษา และจัดพิมพ์คำพิพากษาที่น่าสนใจ

๘) สำนักงานบริหารงานบุคคล (The House of Lords Human Resources Office) มีหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานบุคคลของสภาขุนนาง รับผิดชอบเกี่ยวกับการคัดเลือกเจ้าหน้าที่เข้า

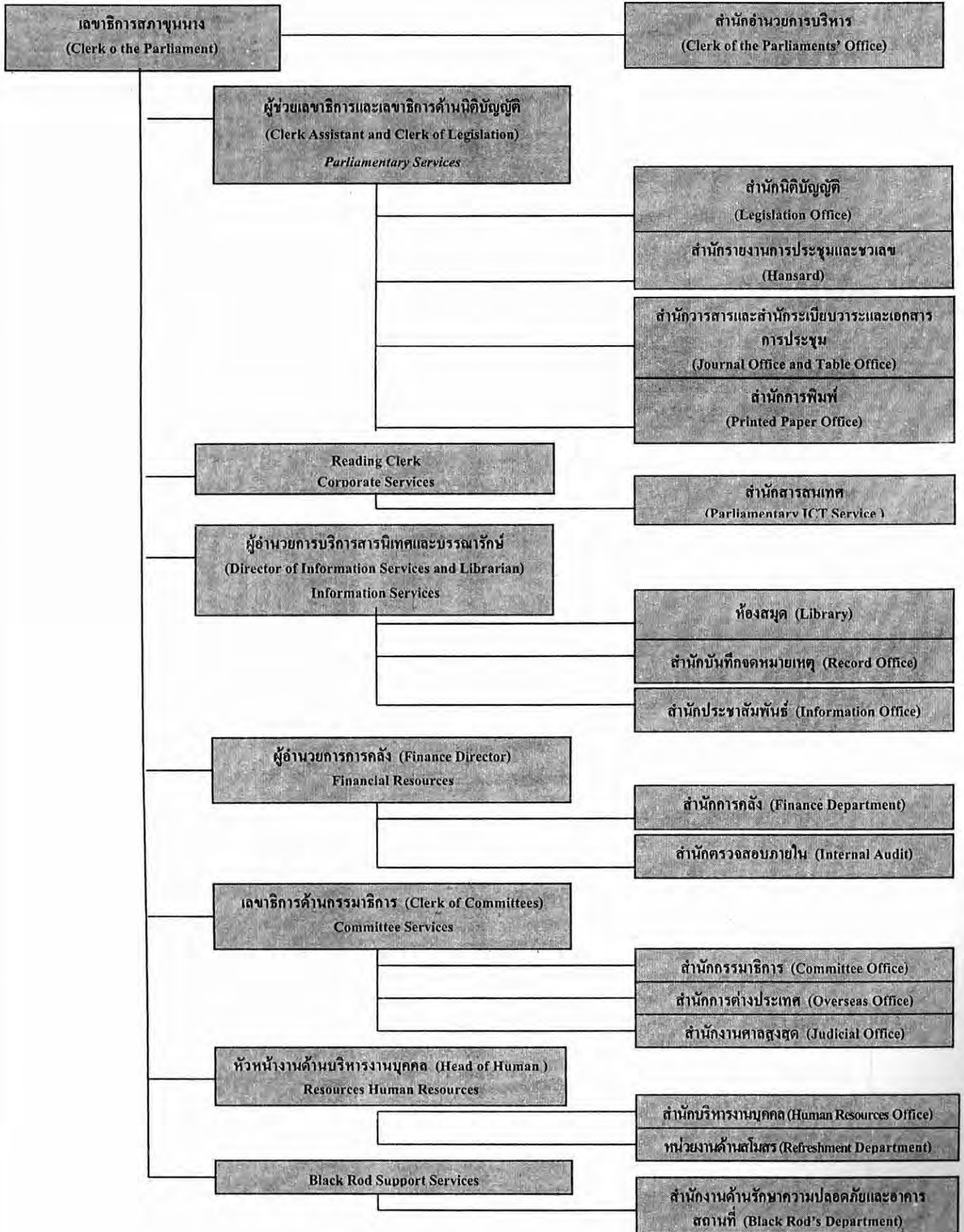
ทำงาน ดูแลเรื่องค่าตอบแทนและระบบตำแหน่งต่าง ๆ และบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสวัสดิการ การฝึกอบรม การเกษียณอายุ เป็นต้น เป็นหน่วยงานที่ให้ความมั่นใจว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความปลอดภัย และเจ้าหน้าที่จะได้รับการปฏิบัติด้วยความเคารพนับถือ

๑๕) หน่วยงานด้านสโม่สร (Refreshment Department) มีหน้าที่ให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่สมาชิก เจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้เยี่ยมชมสภาขุนนาง ซึ่งมีทั้งรูปแบบที่เป็นภัตตาคาร โรงอาหาร และบาร์

๑๖) สำนักงานด้านรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่ (Black Rod's Department) มีหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาความปลอดภัยและการควบคุมการเข้าออกสภาขุนนางของประชาชนและสื่อมวลชนต่าง ๆ รวมทั้งมีหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่บำรุงรักษาและปรับปรุงอาคาร และการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของสภาขุนนาง ซึ่งเป็นงานสนับสนุนให้ความสะดวกและให้บริการภายในสภาขุนนาง รวมถึงรับผิดชอบในการวางแผนการจัดการ ดำเนินงานรัฐพิธีและงานพิธีการในโอกาสต่าง ๆ ในพระราชวังเวสต์มินสเตอร์ (The Palace of Westminster)

๑๗) สำนักอำนวยการบริหาร (Clerk of the Parliament Office) มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น เลขานุการสภาขุนนาง และ Reading Clerk รวมทั้งประธานคณะกรรมการต่าง ๆ และเป็นหน่วยงานที่ให้บริการสนับสนุนด้านการบริหารงานของคณะกรรมการต่าง ๆ รวมทั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการด้านการบริหารจัดการ โดยรับผิดชอบในการผลิตรายงานการประชุมและเอกสารต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและการตรวจสอบภายใน

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเลขาธิการสภาขุนนาง
(Office Structure)

๓.๓ หน่วยงานกลางของรัฐสภา (Parliamentary Offices)

เป็นหน่วยงานที่ให้บริการสนับสนุนการดำเนินงานทั้งสภาสามัญและสภาขุนนาง ประกอบด้วย

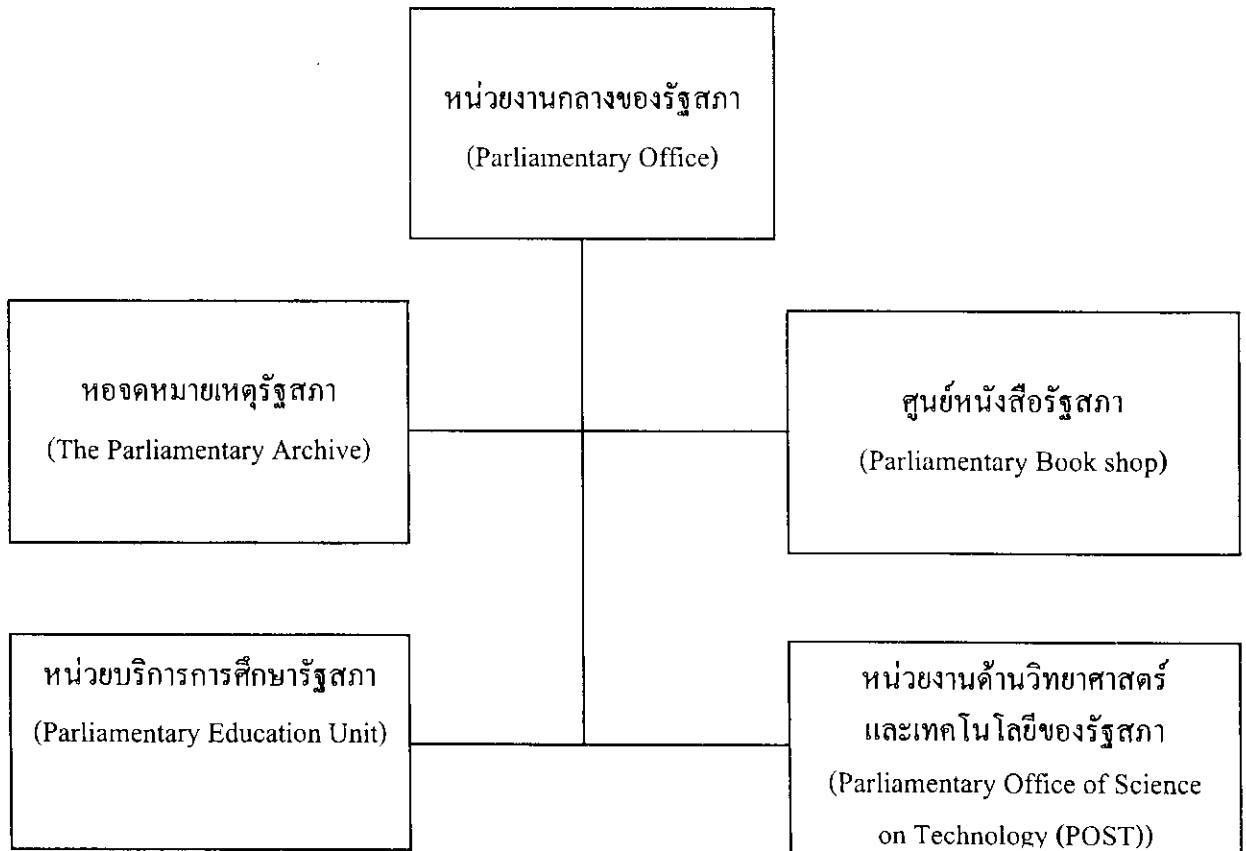
๑) หอจดหมายเหตุรัฐสภา (The Parliamentary Archives) มีหน้าที่ให้บริการด้านการจัดการบันทึกและบริการด้านจดหมายเหตุสำหรับแต่ละสภา ตอบคำถามเกี่ยวกับจดหมายเหตุและประวัติศาสตร์ของรัฐสภาและจัดทำบันทึกจดหมายเหตุทำให้สมาชิกและประชาชนสามารถสืบค้นได้จากห้องสำหรับการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ยังเพิ่มกิจกรรมที่ให้บริการความรู้ด้านประวัติศาสตร์และสารนิเทศที่มีคุณค่าทางด้านจดหมายเหตุซึ่งเป็นทรัพยากรหลักของรัฐสภา

๒) ศูนย์หนังสือรัฐสภา (Parliamentary Bookshop) ให้บริการกฎหมายฉบับปัจจุบัน บันทึก รายงานการประชุมสภาประจำวัน และบันทึกเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภา รวมทั้งหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓) หน่วยบริการการศึกษารัฐสภา (Parliamentary Education Unit) ให้บริการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาแก่โรงเรียนและองค์กรทางการศึกษาต่าง ๆ ที่เข้าเยี่ยมชมรัฐสภา

๔) หน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐสภา (Parliamentary Office of Science and Technology (POST)) มีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ตรงกับความต้องการของรัฐสภา โดยดำเนินการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับ ด้านกลาโหม การขนส่ง สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ เป็นต้น

หน่วยงานกลางของรัฐสภา

บรรณานุกรมเอกสารภาษาไทย

ชุมชนม์ เกลิมช่วง. รัฐสภาสหราชอาณาจักร. (กรุงเทพฯ : สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป.)

พฤทธิสถาน ชุมพล. ประชาธิปไตยแบบรัฐสภาในอังกฤษ. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔)

สถาบันพระปกเกล้า. การปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เอกพิมพ์ไท, ๒๕๔๓)

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. การเมืองอังกฤษ. พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, ๒๕๔๘)

Website

กระทรวงการต่างประเทศ. “สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ” [ออนไลน์]
แหล่งที่ : <http://www.mfa.go.th> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk>
(๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “Departments and Offices of the House of Commons.” [ออนไลน์]
แหล่งที่มา : http://www.parliament.uk/about_commons/commoshro/departments.cfm
(๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “List of Member of Parliament by Party.” [ออนไลน์]
แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk/directories/hcio/party.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “Lords Human Resources Office : Offices.”
[ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.parliament.uk/about_lords/lordshro/offices.cfm
(๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “**Member & Staff : Common Offices.**” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk.directories/hcio/stateparty.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “**Member & Staff : Parliamentary Offices.**” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk.directories/directories31.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament “**Members of the House of Lords by Party and Type of Peerage.**” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.parliament.uk/dierctories/house_df_lords_information_office/anal.. (๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “**Member of Parliament by county or unitary authority.**” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk.directories/hcio/party.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “**State of the Parties.**” [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.parliament.uk.directories/hcio/stateparty.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

The United Kingdom Parliament. “**The Two-House System : The Commons, The Lords**” [ออนไลน์] <http://www.parliament.uk/about/how/role/system.cfm> (๕ สิงหาคม ๒๕๕๐)

การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศญี่ปุ่น

โดย

นายศรัณย์ เชิดเกียรติกุล

นางสาววราภรณ์ จารุครุฑ

**การจัดหน่วยงานสนับสนุนด้านเลขานุการรัฐสภา
ประเทศญี่ปุ่น**

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ อยู่ด้านฝั่งตะวันออกของทวีปเอเชีย หรือทางตอนเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก หมู่เกาะญี่ปุ่นทอดตัวเป็นรูปโค้งเหมือนพระจันทร์เสี้ยว จากทางตอนเหนือที่ละติจูด ๔๕ องศา ๓๓ ลิปดาเหนือ มาทางใต้ที่ละติจูด ๒๐ องศา ๒๕ ลิปดาเหนือโดยมีความยาวทั้งสิ้น ๓,๘๐๐ กม. ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ ๓,๘๐๐ เกาะ โดยมีเกาะใหญ่ที่สำคัญ ๔ เกาะ คือ

- ๑) ฮอกไกโด (๘๓,๕๑๗ ตารางกิโลเมตร)
- ๒) ฮอนชู (๒๓๑,๐๑๒ ตารางกิโลเมตร)
- ๓) ชิโกกุ (๑๘,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร)
- ๔) คิวชู (๔๔,๓๗๕ ตารางกิโลเมตร)

เกาะที่มีความสำคัญในฐานะเป็นที่ตั้งของรัฐสภาและหน่วยงานสำคัญคือ เกาะฮอนชู

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขา โดยร้อยละ ๗๑ ของพื้นที่ทั้งหมดของญี่ปุ่นเป็นภูเขา ในขณะที่มีพื้นที่ราบเพียงร้อยละ ๒๕ ซึ่งใช้เป็นพื้นที่ทางการเกษตรได้เพียงร้อยละ ๑๑ เท่านั้น ญี่ปุ่นมีภูเขาไฟมากประมาณ ๑ ใน ๑๐ ของทั้งโลก โดยมีภูเขาฟูจิเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ (๓,๗๗๖ เมตร) และเป็นภูเขาไฟที่สงบอยู่แต่ยังไม่ดับ และจากการที่ญี่ปุ่นอยู่ในเขตที่มีภูเขาไฟมากทำให้มีแผ่นดินไหวเกิดขึ้นเสมอ ประเทศญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะอยู่ห่างจากแผ่นดินใหญ่เป็นระยะทาง ๑๐๕ ไมล์ ติดต่อกับแผ่นดินใหญ่ โดยผ่านทาง ช่องแคบทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี เส้นทางนี้เป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญระหว่างญี่ปุ่นกับแผ่นดินใหญ่

พื้นที่ทั้งหมดของประเทศญี่ปุ่นมีประมาณ ๓๗๗,๘๓๕ ตารางกิโลเมตรประกอบด้วยผืนดิน ๓๗๔,๗๔๔ ตารางกิโลเมตรและผืนน้ำ ๓,๐๙๑ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ชายฝั่งทะเล ๒๕,๗๕๑ กิโลเมตร ประกอบด้วยประชากรประมาณ ๑๒๗,๖๑๕,๐๐๐ คน (พฤษภาคม ๒๕๔๗) อัตราการขยายตัวของประชากร คือ ร้อยละ ๐.๐๘ (๒๕๔๗) ซึ่งนับเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับที่ ๘ ของโลก ความหนาแน่นของประชากรประมาณ ๓๓๖ คน/ ตร.กม. เมืองหลวงคือกรุงโตเกียว (Tokyo) มีภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาราชการ ประชากร ประชากรนับถือศาสนาใหญ่ๆ ๒ ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ และศาสนาชินโต นอกจากนั้น ได้แก่ ศาสนาคริสต์และลัทธิขงจื้อและมีอัตราการรู้หนังสือสูงถึงร้อยละ ๙๙.๕

วันที่ ๒๓ ธันวาคมของทุกปีเป็น “วันพระราชสมภพของสมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ” (พ.ศ. ๒๔๗๖ หรือ ค.ศ. ๑๙๓๓) ซึ่งถือเป็นวันชาติของญี่ปุ่นอีกด้วย

ด้านเชื้อชาติ ญี่ปุ่นในทางประวัติศาสตร์เชื่อกันโดยทั่วไปว่า บรรพบุรุษของชาวญี่ปุ่น ได้แก่ กลุ่มเผ่าพันธุ์หนึ่งที่เรียกในปัจจุบันว่า “เผ่าพันธุ์ยามาโตะ” ผสมกับคนที่อพยพมาจากแผ่นดินใหญ่ ได้แก่ จีนและ

เกาหลี ปัจจุบันชาวต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่อยู่ในญี่ปุ่น ได้แก่ ชาวเกาหลีและชาวจีน รวมทั้งเผ่าไอนุ ทั้งนี้ ญี่ปุ่นไม่ถือว่าประเทศของตนมีชนกลุ่มน้อย

สภาพภูมิอากาศ ในญี่ปุ่นมี ๔ ฤดูที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ

- ฤดูใบไม้ผลิ : (มีนาคม – พฤษภาคม) อากาศอบอุ่น
- ฤดูร้อน : (มิถุนายน – สิงหาคม) อากาศร้อนชื้น โดยมีช่วงฤดูฝนสั้นๆ ประมาณ ๑ เดือน

ในช่วงต้นฤดู

- ฤดูใบไม้ร่วง : (กันยายน – พฤศจิกายน) อากาศอบอุ่น โดยมีพายุไต้ฝุ่นมากในช่วงเดือน

กันยายน

- ฤดูหนาว : (ธันวาคม – กุมภาพันธ์) อากาศหนาวมีหิมะตกทางภาคเหนือของประเทศ และ

ฝั่งทะเลญี่ปุ่น ส่วนทางใต้ฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกอากาศจะอบอุ่น

๑.๒ การเมืองการปกครอง

ประเทศญี่ปุ่นมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระจักรพรรดิเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ บริหารประเทศโดยระบอบรัฐสภา มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร, ฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภา และมีศาลยุติธรรมแยกเป็นอิสระ โดยญี่ปุ่นเป็นประเทศแรก ๆ ในเอเชียที่เริ่มประกาศใช้รัฐธรรมนูญใน (ปี ค.ศ. ๑๘๘๕) มาจากการแต่งตั้งและมีอำนาจเหนือสภาผู้แทนฯ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน โดยที่สภาขุนนางมีสิทธิยับยั้งหรือไม่ยอมรับร่างกฎหมายที่เริ่มจากสภาผู้แทนฯ ได้ และสภารัฐบุรุษอากุโฮ (Genro) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ไม่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ (Extra Constitutional Group) เป็นฝ่ายเสนอชื่อ ผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีแทนหน้าที่ของสภาผู้แทนฯ ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้สตรีไม่มีสิทธิออกเสียง แต่รัฐธรรมนูญก็ได้เปิดโอกาสให้ระบบการปกครองประเทศสามารถที่จะพัฒนาไปสู่ระบบการปกครองประชาธิปไตยแบบรัฐสภาได้ในระดับหนึ่ง

ในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ได้เปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองใหม่ โดยไม่เปิดโอกาสให้ทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองได้ กล่าวคือ รัฐธรรมนูญให้รัฐสภา ซึ่งมีสมาชิกได้รับเลือกตั้งจากประชาชนเป็นองค์กรสูงสุดของประเทศ โครงสร้างทางการเมืองใหม่นี้ยังได้มีส่วนทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจจนปัจจุบัน ประชาชนญี่ปุ่นมีความเห็นพ้องต้องกันว่า รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเท่านั้น จึงจะเป็นรัฐบาลที่มีความชอบธรรม แต่ในยุคหลังสงครามรัฐสภามีอำนาจสูงสุด คณะรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาและระบบราชการต้องรับผิดชอบต่อคณะรัฐมนตรี รัฐธรรมนูญได้ให้หลักประกันในด้านเสรีภาพขั้นมูลพื้นฐานในการแสดงความคิดเห็น การจัดตั้งสมาคม เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ และเสรีภาพในการนับถือศาสนาตลอดจนเสรีภาพต่าง ๆ ของพลเมืองกว้างขวางมากขึ้น ผู้บริหารของรัฐบาลท้องถิ่นทุกระดับต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน แทนที่จะมาจากการแต่งตั้งจากรัฐบาลกลาง

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐสภาญี่ปุ่นเรียกว่า สภาไดเอท (Diet) เป็น “องค์กรสูงสุดของอำนาจรัฐ” และเป็น “องค์กรเดียวเท่านั้นของรัฐที่ทำหน้าที่ออกกฎหมาย” ความรับผิดชอบทางการเมืองในขั้นสุดท้ายอยู่ที่สถานิติบัญญัติที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนไม่ใช่ตกอยู่ที่จักรพรรดิหรือคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจแก่รัฐสภาอย่างกว้างขวาง นอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้แต่งตั้งนายฯแล้ว รัฐสภายังมีอำนาจออกกฎหมาย อนุมัติงบประมาณประจำปีของฝ่ายบริหาร แก่ไขรัฐธรรมนูญ ให้สัตยาบันสนธิสัญญา ลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจคณะรัฐบาล และรัฐสภายังคงเป็นสถาบันที่บัญญัติกฎหมายอย่างเป็นทางการ และเป็นเวทีสำหรับการอภิปรายและถกเถียงทางการเมือง และสมาชิกรัฐสภายังคงมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนของประชาชนและมีส่วนสร้างนโยบายสาธารณะ แม้ว่าจะไม่ใช่ในระหว่างที่มีกระบวนการบัญญัติกฎหมายอย่างเป็นทางการในรัฐสภาก็ตาม เนื่องจากข้าราชการประจำที่ริเริ่มหรือเป็นผู้ร่างกฎหมายก็ต้องคำนึงถึงการที่จะต้องได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกรัฐสภาที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน

๒. ระบบรัฐสภา

๒.๑ ความเป็นมาและระบบรัฐสภาของประเทศญี่ปุ่น

๑) รัฐสภาไดเอทอิมพีเรียล

ประเทศญี่ปุ่นได้จัดตั้งรัฐสภาไดเอทอิมพีเรียล (Imperial Diet) ในปี ค.ศ.๑๘๘๐ ตามรัฐธรรมนูญเมจิ รัฐสภาไดเอทอิมพีเรียลประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภานขุนนาง (House of Peers) และสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) พระมหากิจพรรดิทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นชนชั้นพิเศษที่มาจากขุนนาง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เปลี่ยนไปโดยกฎหมายเลือกตั้งพื้นฐานสำคัญของรัฐธรรมนูญเมจิ คือ การปกครองแบบราชาธิปไตย โดยอำนาจของรัฐสภาไดเอทอิมพีเรียลมีอยู่ไม่มาก และมีข้อจำกัดมากกว่ารัฐธรรมนูญอื่นที่เคยมีมา และขอข่ายพระราชอำนาจของพระมหากิจพรรดิมีอย่างมากในการปกครองประเทศ นายกรัฐมนตรีจะได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากิจพรรดิตามคำแนะนำของนักการเมืองอาวุโส โดยคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่รับผิดชอบในพระมหากิจพรรดิ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาไดเอท

๒) รัฐสภาไดเอทแห่งชาติ

ในรัฐธรรมนูญปี ค.ศ.๑๘๘๖ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ.๑๘๘๗ อำนาจอธิปไตยอยู่ที่ประชาชนและพระมหากิจพรรดิเป็นเพียงสัญลักษณ์ของประเทศ โดยพระมหากิจพรรดิ ทรงมีพระราชอำนาจเท่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่ทรงมีพระราชอำนาจใด ๆ เกี่ยวกับรัฐบาลและรัฐสภาไดเอทอิมพีเรียล ซึ่งเคยมีหน้าที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญอิมพีเรียล ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่พระมหากิจพรรดิในการดำเนินกิจการของรัฐก็ได้ถูกเปลี่ยนไปเป็นรัฐสภาไดเอทแห่งชาติ (National Diet) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงและเป็นองค์กรเดียวที่ทำหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติ

รัฐสภาไคเอทแห่งชาติ (National Diet) ทำหน้าที่เป็นสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกอบด้วย ๒ สภา คือ สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) และวุฒิสภา (House of Councillors) สมาชิกทั้งสองสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ปัจจุบันรัฐสภาของประเทศญี่ปุ่นใช้ระบบสภาคู่ ซึ่งเรียกว่าสภาไคเอท (The National Diet of Japan) ประกอบด้วยวุฒิสภา (House of Councillors) และสภาผู้แทนราษฎร (The House of Representatives)

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

	สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives)	วุฒิสภา (House of Councillors)
ชื่อ	Shugiin	Sangiin
สมาชิก	๕๐๐ คน (การเลือกตั้งทางตรง)	๒๕๒ คน (การเลือกตั้งทางตรง)
วาระ	๔ ปี	๖ ปี (เลือกใหม่ครึ่งหนึ่งทุก ๓ ปี)

ที่มา : Inter-Parliamentary Union, www.ipu.org, (พ.ย.๕๕)

๒.๒ อำนาจหน้าที่และโครงสร้าง

๑) สภาผู้แทนราษฎร (The House of Representatives)

สภาผู้แทนราษฎร(The House of Representatives) ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวน ๕๑๑ คน จากการเลือกตั้งใน ๑๒๕ เขตเลือกตั้ง มีวาระดำรงตำแหน่ง ๔ ปี หลังจากการปฏิรูปการเมืองในเดือนมกราคม๑๙๙๔ กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๕๐๐ คน มาจากการเลือกตั้งทางตรงแบบแบ่งเขต (Small Electoral System) ๓๐๐ คน และมาจากระบบสัดส่วนจำนวน ๒๐๐ คน

สภาผู้แทนราษฎร(House of Representatives) ปัจจุบันมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๔๘๐ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๓๐๐ มาจากการเลือกตั้งแบ่งเขต และสมาชิกอีกจำนวน ๑๘๐ คน เลือกจากทั่วประเทศในนามพรรคการเมือง แต่ละเขตจะเลือกผู้แทนได้ ๓-๕ คนขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร สภาผู้แทนราษฎรอาจถูกยุบได้โดยฝ่ายบริหาร ซึ่งเมื่อยุบแล้วสภาต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายใน ๔๐ วันนับตั้งแต่มายุบสภา และต้องมีการเรียกประชุมภายในเวลา ๓๐ วันนับแต่เลือกตั้ง เมื่อสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบวุฒิสภาจะปิดสมัยประชุมไปด้วยในเวลาเดียวกัน สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจและบทบาทสำคัญกว่าวุฒิสภา กล่าวคือ โดยปกติร่างพระราชบัญญัติจะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา แต่หากเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะต้องเสนอผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรก่อน ถ้าหากวุฒิสภามีมติเป็นอย่างอื่นและตกลงกันไม่ได้หรือวุฒิสภาไม่มีมติใด ๆ ภายใน ๓๐ วัน ไม่นับวันในระหว่างงดการประชุมภายหลังที่ได้รับร่าง

พระราชบัญญัติงบประมาณฯ นี้ได้รับการเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่ามติของสภาผู้แทนราษฎรเป็นมติของรัฐสภา มีผลให้ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณใช้บังคับได้ ในกรณีอื่นๆ ถ้าหากวุฒิสภามีมติที่แตกต่างกับมติของสภาผู้แทนราษฎรได้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรยืนยันตามมติเดิมด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของสมาชิกในที่ประชุมก็ให้มีผลใช้เป็นกฎหมายได้ นอกจากนี้ หากวุฒิสภาไม่มีมติเป็นประการใดภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสภาผู้แทนราษฎร ก็ให้ถือว่าวุฒิสภาปฏิเสธที่จะรับร่างพระราชบัญญัตินั้น และสภาผู้แทนราษฎรยังสามารถเรียกประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่วมระหว่างสองสภาได้ด้วย

หมายเหตุ : สภาผู้แทนราษฎรมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

๒) วุฒิสภา (House of Councillors)

วุฒิสภามีสมาชิก ๒๕๒ คน โดยมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน ๑๐๐ คน และอีก ๑๕๒ ท่านจากเขตมณฑล (Prefectural Constituencies) มีวาระ ๖ ปี โดยครึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาจะถูกเลือกใหม่ทุกๆ ๓ ปี

วุฒิสภา (House of Councillor) ปัจจุบันวุฒิสภามีสมาชิกจำนวน ๒๔๗ คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และทุก ๓ ปี จะมีการเลือกตั้งใหม่ในจำนวนครึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด ซึ่งสมาชิกจำนวน ๑๔๕ คน มาจากการเลือกตั้งโดยการแบ่งเขต และอีกจำนวน ๙๘ คนเลือกมาจากพรรคการเมืองซึ่งได้รับเลือกจากทั่วประเทศ วุฒิสภาจะทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎรเป็นการชั่วคราว เมื่อคณะรัฐมนตรีเรียกประชุมวุฒิสภาฉุกเฉิน ขณะที่สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบไป การเสนอร่างพระราชบัญญัติในที่ประชุมวุฒิสภาสามารถเสนอโดยสมาชิกวุฒิสภาหรือคณะรัฐมนตรี วุฒิสภาจะมีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการพิจารณาด้านการประชุม (Conference Committee) โดยคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยสมาชิกทั้งสองสภารวม ๒๐ คน คณะกรรมการฯ จะมีหน้าที่พิจารณาถึงข้อตกลงร่วมกันของทั้งสองสภา โดยการลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ ของสมาชิกในที่ประชุม หลังจากนั้นก็จะส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาพร้อมกับรายงานผลการพิจารณา

หมายเหตุ : วุฒิสภามีการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

๓) สมัยประชุมของรัฐสภา

๓.๑) สมัยประชุมสามัญ (Ordinary Session)

สมัยประชุมสามัญของสภาใดเอท กำหนดปีละ ๑ ครั้ง ในเดือนมกราคม เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี และร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๓.๒) สมัยประชุมวิสามัญ (Extraordinary Session)

สมัยประชุมวิสามัญของสภาใดเอท จะเปิดสมัยประชุมวิสามัญตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า มีร่างพระราชบัญญัติสำคัญที่ควรพิจารณา หรือกรณีที่มีสมาชิกสภาฯ ไตสภาหนึ่งจำนวน ๑ ใน ๔ หรือมากกว่าร้องขอให้เปิดประชุมวิสามัญ คณะรัฐมนตรีก็ต้องเปิดประชุมวิสามัญ การ

ประชุมวิสามัญของรัฐสภาใดเอทจะกระทำหลังจากมีการเลือกตั้งทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร หรือหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว

๓.๓) สมัยประชุมพิเศษ (Special Session)

การเปิดประชุมสมัยพิเศษของรัฐสภาใดเอทจะกระทำหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อมีการยุบสภาแล้ว เมื่อรัฐสภาใดเอทเปิดสมัยประชุมพิเศษแล้ว คณะรัฐมนตรีจะต้องลาออกทั้งคณะ และนายกรัฐมนตรีคนใหม่ก็จะเลือกมาจากสมาชิกรัฐสภาใดเอท

๓.๔) สมัยประชุมฉุกเฉินของวุฒิสภา

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรยุบลง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของวุฒิสภา และรัฐสภาใดเอทก็ต้องสิ้นสุดลง จนกระทั่งมีการเลือกตั้งทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร ถ้าหากถึงเวลาที่มีความจำเป็นหรือฉุกเฉิน คณะรัฐมนตรีก็สามารถเรียกประชุมฉุกเฉินหรือเร่งด่วนของวุฒิสภาได้ เนื่องจากวุฒิสภาเป็นเสมือนตัวแทนของรัฐสภาใดเอท ในกรณีนี้เรียกประชุมฉุกเฉินและเร่งด่วน และหากกฎหมายได้พิจารณาระหว่างที่เรียกประชุมฉุกเฉิน สภาผู้แทนราษฎรมิได้ให้การรับรองในสมัยประชุมครั้งต่อไปของรัฐสภาใดเอท ก็กลายเป็นโมฆะหรือไม่มีผลใช้บังคับ

๓.๕) พิธีเปิดประชุม

ในพิธีเปิดประชุม สมาชิกทั้งสองสภาจะมาเข้าร่วมพิธีเปิดประชุม ซึ่งจะมีขึ้นที่ห้องประชุมวุฒิสภาต่อหน้าพระจักรพรรดิ ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะกล่าวสุนทรพจน์ในนามของสมาชิกรัฐสภาและพระจักรพรรดิก็จะกล่าวสุนทรพจน์ด้วย สำหรับพิธีเปิดประชุมสมัยสามัญและวิสามัญจะกำหนดวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์หลังจากเปิดสมัยประชุมแล้ว แต่สำหรับสมัยประชุมพิเศษจะมีพิธีเปิดหลังจากที่คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ได้แต่งตั้งแล้ว

๒.๓ กระบวนการนิติบัญญัติของญี่ปุ่น

๑) การตรากฎหมาย

๑.๑) การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

การเสนอร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีสิทธิเสนอได้ทั้งหมดรวมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน การเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกฯ จะต้องเขียนเหตุผลและเสนอให้แก่ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานรัฐสภาที่สมาชิกเป็นสมาชิกอยู่นายกรัฐมนตรีสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติในนามของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาใดเอท การเปิดประชุมสมัยแรกของรัฐสภาใดเอทจะมีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีมากกว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกฯ ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ร่างพระราชบัญญัติที่สำคัญต่างๆ และสนธิสัญญาโดยปกติจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมาธิการพิเศษก็จะเสนอร่างพระราชบัญญัติสำคัญต่างๆ ที่พิจารณาแล้วให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตัดสิน

ในสมัยการประชุมรัฐสภาใดเอท สามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ตลอดเวลา การเสนอร่างพระราชบัญญัติทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีสมาชิกรับรองจำนวน ๒๐ คนหรือมากกว่า และของวุฒิสภาจะต้องมีสมาชิกรับรองจำนวน ๑๐ คน หรือมากกว่าแต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินของสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีสมาชิกรับรองจำนวน ๕๐ คนหรือมากกว่า และของวุฒิสภาจะต้องมีสมาชิกรับรองจำนวน ๒๐ คนหรือมากกว่าสมาชิกสามารถเสนอร่างพระราชบัญญัติเพียงคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยไม่จำกัดพรรครัฐบาลหรือพรรคฝ่ายค้าน

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่สภาใดเอท เสนอได้โดยสมาชิกรัฐสภาหรือ คณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาใดสภาหนึ่งก่อน ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมาก็จะส่งให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณา ส่วนใหญ่การเสนอร่างพระราชบัญญัติจะมีกล่าวถึงหลักการและเหตุผลโดยสมาชิกรัฐสภาก่อนที่จะเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ก็จะส่งต่อให้วุฒิสภาพิจารณาในกระบวนการเช่นเดียวกัน โดยปกติร่างพระราชบัญญัติจะผ่านทั้งสองสภาแล้วจึงจะเป็นกฎหมายได้ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎร แต่เมื่อเสนอสู่วุฒิสภาพิจารณาแล้วไม่เห็นชอบด้วยจะส่งกลับคืนมายังสภาผู้แทนราษฎร เมื่อสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบเป็นครั้งที่สองด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ หรือมากกว่าจำนวนสมาชิกในที่ประชุมก็สามารถเป็นกฎหมายได้ ถ้าหากวุฒิสภาไม่ได้พิจารณาภายใน ๖๐ วัน (ไม่นับระหว่างปิดสมัยประชุม) นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติ แต่หากทั้งสองสภายังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องร่างพระราชบัญญัตินี้สามารถเรียกประชุมคณะกรรมการของทั้งสองสภาได้ การประชุมคณะกรรมการของทั้งสองสภาจะประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๒๐ คนสภาละ ๑๐ คน สำหรับองค์ประชุมคณะกรรมการจะต้องมีสมาชิกของแต่ละสภา ๒ ใน ๓ และต้องมีสมาชิกมากกว่า ๒ ใน ๓ ของที่ประชุมที่จะลงมติเห็นชอบได้ ถ้าหากไม่มีการตกลงกันก็ให้ประธานคณะกรรมการทั้งสองสภาได้รายงานต่อประธานของแต่ละสภา

๑.๒) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ปีงบประมาณเริ่มต้นทุกวันที่ ๑ เมษายนของทุกปี ร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะต้องเสนอต่อรัฐสภาใดเอทในวันเริ่มสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาในเดือนมกราคม ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณฯ เสนอโดยคณะรัฐมนตรีเท่านั้น และเสนอครั้งแรกต่อสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณส่งให้คณะกรรมการงบประมาณพิจารณานายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องจะต้องมาตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณการเสนอญัตติ ขอแก้ไขงบประมาณจะต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรลงชื่อรับรองอย่างน้อย ๕๐ คน หรือสมาชิกวุฒิสภาลงชื่อรับรองอย่างน้อย ๒๐ คน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ หากสมาชิกวุฒิสภาพิจารณาไม่เห็นชอบตามสภาผู้แทนราษฎร และไม่สามารถตกลงกันได้ ถึงแม้จะร่วมกันพิจารณาในที่ประชุมของคณะกรรมการทั้งสองสภาแล้ว หรือในกรณีที่วุฒิสภาไม่ได้ลงมติใดภายใน ๓๐ วัน ไม่รวมวันปิดสมัยประชุม หลังจากที่สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้วให้ถือว่าผ่านการเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว

๑.๓) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีบทบาทเป็นตัวกลางในการพิจารณากลับกรองอย่างรอบคอบในการออกกฎหมายที่แจ้งเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติกระทำได้ในคณะกรรมการ สมาชิกในคณะกรรมการสามารถสอบถามรัฐมนตรีหรือข้าราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา ตรวจสอบ แก้ไขหรือคัดค้านตามที่เสนอมา และในที่สุดก็จะมีการลงมติโดยการลงคะแนนเสียงกัน ร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านคณะกรรมการจะเสนอต่อที่ประชุมเต็มสภาพิจารณาเมื่อร่างพระราชบัญญัติเสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะเสนอให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาที่เกี่ยวข้องพิจารณา หากผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติอยากจะให้คณะกรรมการคณะอื่นนอกเหนือจากคณะกรรมการสามัญประจำสภาพิจารณา ก็ให้ทำหนังสือเสนอประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ เพื่อให้ นำเข้าที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรจะกำหนดให้ส่งคณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งพิจารณาในอันดับแรก ระยะเวลาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในคณะกรรมการจะนานกว่าการประชุมเต็มสภา ร่างพระราชบัญญัติที่ส่งให้คณะกรรมการจะผ่านหรือไม่ผ่านก็ขึ้นอยู่กับพิจารณา คณะกรรมการอาจแก้ไข คัดค้าน หรือการเลื่อนพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ในการเสนอให้ที่ประชุมเต็มคณะพิจารณา โดยปกติแล้วการพิจารณาของคณะกรรมการมิได้ขึ้นอยู่กับการประชุมเต็มสภา แต่อย่างไรก็ตาม การพิจารณาในการประชุมเต็มสภาคณะกรรมการจะรายงานสรุปผลการประชุมของคณะกรรมการว่าร่างพระราชบัญญัติได้มีการแก้ไขหรือคัดค้านอย่างไรบ้าง

๑.๔) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้รัฐสภาเป็นผู้ริเริ่ม โดยมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยสองในสาม หรือมากกว่าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา ให้เสนอต่อประชาชนเพื่อให้สัตยาบัน ซึ่งจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากของคะแนนเสียงทั้งหมดขึ้นชั้นในการลงประชามติพิเศษ หรือคั้งเช่นในการเลือกตั้ง แล้วแต่สภาจะ ได้กำหนด การแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อได้รับสัตยาบันแล้ว ให้พระมหากษัตริย์ทรงประกาศใช้เป็นกฎหมายได้

๒) คณะกรรมการพิจารณากฎหมาย

คณะกรรมการมี ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑) คณะกรรมการสามัญประจำสภา

คณะกรรมการสามัญประจำสภา (Standing Committee) มีหน้าที่พิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติต่างๆ สนธิสัญญา เรื่องราวร้องทุกข์ และการตรวจสอบหรือสอบสวนเรื่องใด ๆ ที่สภามอบหมาย และสามารถคัดค้านหรือแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งพิจารณาในชั้นคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญต่อการผ่านหรือไม่ผ่านร่างพระราชบัญญัติในสภาคณะกรรมการสามัญ มี ๑๗ คณะ คือ

- คณะกรรมาธิการคณะรัฐมนตรี (Committee on Cabinet)
- คณะกรรมาธิการการบริหารครอบครัว ไปรษณีย์และสื่อสาร (Committee on Public Management, Home Affairs, Posts and Telecommunications)
- คณะกรรมาธิการการยุติธรรม (Committee on Judicial Affairs)
- คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ (Committee on Foreign Affairs)
- คณะกรรมาธิการการคลัง (Committee on Financial Affairs)
- คณะกรรมาธิการการศึกษา วัฒนธรรม กีฬาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Committee on Education, Culture, Sports, Science and Technology)
- คณะกรรมาธิการการสาธารณสุขแรงงานและสวัสดิการ (Committee on Health, Labor and Welfare)
- คณะกรรมาธิการการเกษตร ป่าไม้ และประมง (Committee on Agriculture, Forestry and Fisheries)
- คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม (Committee on Economy, Trade and Industry)
- คณะกรรมาธิการการก่อสร้างและคมนาคม (Committee on Land, Infrastructure and Transport)
- คณะกรรมาธิการการสิ่งแวดล้อม (Committee on Environment)
- คณะกรรมาธิการความปลอดภัย (Committee on Security)
- คณะกรรมาธิการนโยบายแห่งชาติ (Committee on Fundamental National Policies)
- คณะกรรมาธิการงบประมาณ (Committee on Budget)
- คณะกรรมาธิการตรวจสอบและดูแลการบริหาร (Committee on Audit and Oversight of Administration)
- คณะกรรมาธิการกฎและการบริหาร (Committee on Rules and Administration)
- คณะกรรมาธิการวินัย (Committee on Discipline)

๒.๒) คณะกรรมาธิการนโยบายแห่งชาติ

คณะกรรมาธิการนโยบายแห่งชาติ (Committee on Foundamented National Policies) มีหน้าที่ตรวจสอบเรื่องภายในและการใช้จ่ายงบประมาณของแผ่นดินที่กำหนดไว้ในนโยบายของรัฐบาล สมาชิกของคณะกรรมาธิการมาจากทั้งสองสภา โดยแบ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๐ คน และสภาที่ปรึกษา ๒๐ คน และองค์การเอกชน โดยจะตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๓) การลงคะแนนเสียง

การลงคะแนนเสียงเพื่อตัดสินให้ทั้งสองสภาคำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ใช้คะแนนเสียง ๑ ใน ๓ หรือมากกว่านั้นของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในที่ประชุม และในคณะกรรมการ ให้ใช้คะแนนเสียง ๑ ใน ๒ ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ในที่ประชุมในแต่ละสภา การพิจารณาเรื่องทั้งหมดให้ใช้คะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกที่มีอยู่ในที่ประชุมเป็นเกณฑ์ ยกเว้นกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด

การลงคะแนนเสียงแบ่งออกเป็น ๓ วิธี คือ

๓.๑) การออกเสียงโดยปากเปล่า การออกเสียงโดยปากเปล่า (Oral) ใช้ในกรณีที่มိเรื่องสำคัญ หรือมีการคัดค้านไม่เห็นด้วย

๓.๒) การยืนขึ้น การยืนขึ้น (Standing) ใช้ในกรณีประธานสภาได้ประกาศคะแนนเสียงแล้วมีสมาชิกไม่เห็นด้วยกับคะแนนเสียง

๓.๓) การหย่อนบัตรลงคะแนน การหย่อนบัตรลงคะแนน (Ballot) วิธีนี้ใช้มากที่สุด ในกรณีมีร่างพระราชบัญญัติสำคัญ และหากมีกรณีที่สมาชิกที่คัดค้านกับคะแนนเสียงที่ประกาศหลังจากลงคะแนนเสียงโดยการยืนขึ้นแล้วการออกเสียงลงคะแนนโดยการหย่อนบัตร ประธานสภาจะเป็นผู้พิจารณาถึงความจำเป็นในการดำเนินการวิธีนี้หรือไม่ หากสมาชิก ๑ ใน ๕ หรือมากกว่าร้องขอให้ใช้วิธีการหย่อนบัตร การหย่อนบัตรลงคะแนนจะไม่มีการใช้ตัวแทนลงคะแนนแทน หากสมาชิกไม่สามารถมาลงคะแนนได้

สำหรับการออกเสียงลงคะแนนแบบยกมือก็มีใช้อยู่ในการประชุมคณะกรรมการของวุฒิสภาและคณะกรรมการการปกครองและบริหารของสภาผู้แทนราษฎร

๓. หน่วยงานสนับสนุนงานด้านเลขานุการของรัฐสภา

โครงสร้างสำนักงานรัฐสภาแบ่งสำนักงานออกเป็น ๔ ส่วน คือ

๑) ส่วนงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

๒) ส่วนงานเลขานุการวุฒิสภา

๓) ส่วนงานกฤษฎีกา

๔) ส่วนงานห้องสมุด

๓.๑ สำนักงานเลขานุการ (ส่วนงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎรและส่วนงานเลขานุการวุฒิสภา)

ทั้งสองสภาดังก็มิ่สำนักเลขานุการเป็นของตนเอง ตำแหน่งเลขานุการสภาจะเป็นตำแหน่งที่มาจากกาเลือกตั้งจากผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกในรัฐสภา เลขานุการจะทำหน้าที่รักษาเวลาการประชุม จัดการประชุม ดูแลตำรวจรัฐสภา และบริหารงานทั่วไปของรัฐสภา ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการจะต้องเชี่ยวชาญกลไก

กระบวนการรัฐสภา ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือประธานสภาตลอดจนรักษาการในการบริหารงาน จนกว่าจะมีการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภา

ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (ส่วนงานที่ ๑) จะมีข้าราชการประมาณ ๑,๗๕๐ คน รวมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและชวเลข ส่วนสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (ส่วนงานที่ ๒) จะมีข้าราชการประมาณ ๑,๓๐๐ คน

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (Secretariat of the House of Representative) ประกอบด้วย ๑ แผนก, ๘ กรม, ๑ สำนักงาน

หน่วยงานภายในแบ่งได้ ๑๐ กรม (Department) ได้แก่

๑.๑) **Secretariat Department** หรือกรมเลขาธิการทำหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บรักษาตราประทับของประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร งานที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการฯ, ประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานฯ ตลอดจนเลขาธิการสภาฯ

๑.๒) **Proceeding Department** จะประกอบด้วย ๔ กองย่อย ได้แก่ กองการประชุม, กองร่างกฎหมาย, กองเรื่องราวร้องทุกข์ และกองเอกสารและข้อมูล ภารกิจของกรมนี้จะทำหน้าที่จัดการประชุม กำหนดแผนผังที่นั่ง ช่วยจัดวางระเบียบการเสนอร่างกฎหมายและข้อร้องเรียน ตลอดจนการนำองค์ประชุมของรัฐบาล ช่วยเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประชุมประสานงานระหว่างพรรคการเมือง ผู้บริหารกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ

๑.๓) **Committees Department** ทำหน้าที่เหมือนกองการประชุม แต่อยู่ในระดับคณะ กรรมการคณะกรรมาธิการ ซึ่งมี ๕ คณะย่อยและหน่วยวิจัยกับกรมกิจการทั่วไปซึ่งประกอบด้วย

- แผนกกิจการทั่วไป ทำหน้าที่ดูแลคณะกรรมาธิการสามัญทุกระเบียบและสภาจริยธรรมนักการเมือง (Rules & Administration and Discipline Comms; Deliberate Council on Political Ethics)

- แผนกที่ ๑ ดูแลกรรมาธิการด้านงบประมาณการตรวจสอบ การทำงานของฝ่ายบริหาร รวมทั้งกรรมาธิการวิสามัญกิจการเกี่ยวกับผู้บริโภครวม

- แผนกที่ ๒ ดูแลกรรมาธิการคณะรัฐมนตรีและการปกครองท้องถิ่นและกรรมาธิการวิสามัญปฏิรูปการบริหาร

- แผนกที่ ๓ ดูแลกรรมาธิการด้านกิจการยุติธรรมและการต่างประเทศ

- แผนกที่ ๔ ดูแลกรรมาธิการการคลังและการศึกษา, กรรมการวิสามัญ

ระบบภาษี

- แผนกที่ ๕ ดูแลกรรมาธิการสาธารณสุขและสวัสดิการและแรงงาน

- แผนกที่ ๖ ดูแลกรรมาธิการเกษตร การป่าไม้ การประมง และขนส่ง

- แผนกที่ ๗ คูเลกรรมาธิการพาณิชย์ อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม และ
กรรมาธิการวิสามัญปัญหาถ่านหิน

- แผนกที่ ๘ คูเลกรรมาธิการสื่อสารและความมั่นคง

- แผนกที่ ๙ กรรมาธิการการก่อสร้างและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
และกรรมาธิการวิสามัญย้ายสภาไคเอ็ท

- แผนกวิจัย

๑.๔) Records Department จะทำหน้าที่บันทึกข้ออภิปรายถกเถียงในรูปตัวเลขทั้ง
ในคณะกรรมาธิการและการประชุมสภาจะมี ๔ กองย่อย และแผนกที่ทำหน้าที่ดูแลข้อมูลดิจิทัลและสถาบัน
ฝึกอบรมตัวเลข

๑.๕) House Police Department มีความเป็นอิสระจากกรมตำรวจ (Government
Police) จะทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย คุ้มครองประธานรัฐสภาหรือประธานกรรมาธิการ และยังคงดูแลผู้
เข้าเยี่ยมชมและร่วมสังเกตการประชุมสภา ซึ่งประกอบด้วย ๔ หน่วยได้แก่

- แผนกบริหารและฝึกอบรม

- แผนกวางแผนรักษาความปลอดภัย

- แผนกเวรยามและคุ้มกัน

- แผนกบริการฉุกเฉิน

๑.๖) General Affairs Department ทำหน้าที่ด้านบริการทั่วไปเกี่ยวกับบำนาญ
เงินเดือนของสมาชิกรัฐสภา และบริหารบุคคล การบัญชี การจัดพิมพ์ จัดการด้านเอกสาร และสวัสดิการของ
สำนักเลขาธิการ

- แผนกบริการสมาชิก

- แผนกหอจดหมายเหตุ

- แผนกบริหารบุคคล

- แผนกบัญชี

- แผนกซ่อมบำรุง

- แผนกอุปกรณ์ไฟฟ้า

๑.๗) Maintenance Department บริการและดูแลอาคารรัฐสภาและห้องพัก
ซึ่งรวมถึงภัตตาคารและการบริการยานยนต์

- แผนกบำรุงรักษา

- แผนกอาคารที่ทำการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาคาร ๑

- แผนกอาคารที่ทำการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อาคาร ๒

- แผนกบริการยานยนต์

- แผนกการพิมพ์

- แผนกสวัสดิการ
- แผนกบริการ

๑.๘) International Affairs Department มี ๓ แผนกย่อยจัดการด้านการเดินทางต่างประเทศของสมาชิกรัฐสภา จัดการประชุมระหว่างประเทศ และสหภาพรัฐสภาระหว่างประเทศ (Inter Parliamentary Union)

๑.๘) พิพิธภัณฑรัฐสภา จะมีแผนกเก็บรักษาวัสดุอยู่ด้วย

๑.๑๐) สำนักวิจัย จะสังกัดคณะกรรมการสามัญประจำสภา(Standing Committees) กรรมการทุกคณะจะมีหน่วยวิจัยของตน ซึ่งไม่สังกัดสำนักเลขาธิการ แต่สังกัดอยู่กับกรรมการ จึงมีอิสระจากสำนักเลขาธิการและมีอิสระจากหน่วยงานวิจัยอื่น ผู้อำนวยการและผู้ช่วยวิจัยจะทำการวิจัย, รายงาน, เตรียมเอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวกับกิจกรรมของกรรมการ แต่การบริหารงานบุคคลยังคงขึ้นอยู่กับควบคุมของเลขาธิการ

- สำนักวิจัยว่าด้วยคณะรัฐมนตรี
- สำนักวิจัยว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น
- สำนักวิจัยว่าด้วยกิจการยุติธรรม
- สำนักวิจัยว่าด้วยการต่างประเทศ
- สำนักวิจัยว่าด้วยการคลัง
- สำนักวิจัยว่าด้วยการศึกษา
- สำนักวิจัยว่าด้วยสวัสดิการและแรงงาน
- สำนักวิจัยว่าด้วยการเกษตร การป่าไม้ และการประมง
- สำนักวิจัยว่าด้วยการพาณิชย์และอุตสาหกรรม จะดูแลงานในส่วนของ

กรรมการวิสามัญปัญหาถ่านหินอีกส่วนหนึ่งด้วย

- สำนักวิจัยว่าด้วยการขนส่ง
- สำนักวิจัยว่าด้วยการสื่อสาร
- สำนักวิจัยว่าด้วยแรงงาน
- สำนักวิจัยว่าด้วยการก่อสร้าง
- สำนักวิจัยว่าด้วยความมั่นคง
- สำนักวิจัยว่าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- สำนักวิจัยว่าด้วยสิ่งแวดล้อม
- สำนักวิจัยว่าด้วยการงบประมาณ
- สำนักวิจัยว่าด้วยการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร

ยังมีสำนักวิจัยว่าด้วยกรรมการวิสามัญด้านจริยธรรม และสำนักวิจัยว่าด้วยการย้ายที่ทำการรัฐสภาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ร่างรายงานจะถูกเสนอให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาในการประชุม และ กรรมการฝ่ายค้านจะตั้งคำถามและจัดทำบันทึกข้อสังเกตแนบท้าย ซึ่งไม่มีผลทางกฎหมายแต่แสดงความเห็นที่แตกต่างกัน เพราะรัฐบาลสามารถซักถามข้อมูลจากข้าราชการที่มีข้อมูลมากกว่า

สำหรับสำนักวิจัยของสภาผู้แทนราษฎร เพิ่งจะถูกจัดตั้งเมื่อเร็ว ๆ นี้จะประกอบด้วย หน่วยวิจัยของกรรมการสามัญจะอยู่ในกำกับดูแลของกรรมการว่าด้วยการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงาน (The Committee on Audit and Oversight of Administration) ซึ่งจัดตั้งขึ้นมาพร้อม ๆ กัน

หน่วยวิจัยจะทำหน้าที่วิจัยเพื่อเตรียมความพร้อมตามคำสั่งของคณะกรรมการ หน่วยวิจัยยังคงถูกคาดหวังว่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพให้สมาชิกรัฐสภาและพรรคการเมืองโดยเฉพาะพรรคฝ่ายค้าน

หน่วยวิจัยจะมีหัวหน้าหน่วยและนักวิจัย ๕ - ๑๐ คน หัวหน้าหน่วยจะมาจากฝ่ายบริหาร ซึ่งกำลังถูกวิจารณ์ว่าละเมิดหลักการแยกอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสำนักวิจัยจะถูกยืมตัวมาจากกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ มีกำหนดระยะเวลา ๒ ปี ส่วนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ จะเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการที่เลขาธิการสภาเป็นผู้แต่งตั้ง

ขณะที่กองกรรมการของสำนักเลขาธิการจะต่างไปจากหน่วยวิจัยของกรรมการสามัญที่กองกรรมการจะทำหน้าที่บริหารสำนักงานและช่วยประสานทางการเมืองมากกว่าฝ่ายวิจัย

๒) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (Sangin)

- จัดเตรียมและสนับสนุนการประชุมของวุฒิสภา ได้แก่ การจัดเตรียมการประชุม พิจารณากฎหมายหรือเรื่องอื่น ๆ การสอบสวนที่เกี่ยวกับรัฐบาล รวบรวมเอกสารในการประชุม ประสานงานระหว่างกลุ่มการเมืองและกระทรวงต่าง ๆ

- ด้านการวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดิน คำประกาศอื่น ๆ ซึ่งรวมทั้งการวิจัยและรวบรวมเอกสารตามคำร้องขอของวุฒิสมาชิก

- กิจการทั่วไปอันเกี่ยวกับสมาชิก ทำหน้าที่ส่งเอกสาร การดำเนินงานระหว่างวุฒิสมาชิก และกิจการอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เลขานุการ

๓) งานร่วมกันของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (Joint House)

- พิธีเปิดรัฐสภา
- พิธีรำลึกเหตุการณ์สำคัญของรัฐสภา
- การเชิญและรับรองเจ้าหน้าที่รัฐสภาต่างประเทศ
- การตรวจสอบคุณภาพของสำนักงานเลขาธิการด้านนโยบาย กระบวนการนิติบัญญัติ การทำบัญชีรายชื่อข้าราชการ / การงบประมาณ เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกรัฐสภา

๓.๒ สำนักงานกฤษฎีกา (ส่วนงานกฤษฎีกา)

นอกจากนี้จะมีสำนักงานกฤษฎีกา (Legislative Bureau) ถูกจัดตั้งในสังกัดของทั้งสองสภา ทำหน้าที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกรัฐสภาในการร่างกฎหมาย แต่ละสำนักกฤษฎีกาจะมีข้าราชการจำนวน ๗๐ คน ทำงานภายใต้การดูแลของคณะกรรมการสามัญประจำสภา (The Commissioner General)

๑) สำนักงานกฤษฎีกาของสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานกฤษฎีกาของสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยกรมที่ดูแลปัญหาต่างๆ ๕ กรมและกรมวางแผนและประสานงานการร่างพระราชบัญญัติดังนี้

๑.๑) ผู้ตรวจสอบการร่างพระราชบัญญัติ (Superintendent of Legislation)

๑.๒) กรมที่ ๑ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรรมการคณะรัฐมนตรี, กรรมการต่างประเทศ และความมั่นคง, กรรมการวิสามัญปัญหาโอกินาว่า และภาคเหนือ และการปฏิรูปการบริหาร, สภาริยธรรมการเมือง

- แผนก ๒ รับผิดชอบต่อกรรมการการปกครองท้องถิ่น

๑.๓) กรมที่ ๒ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรรมการยุติธรรมและการศึกษา

- แผนก ๒ รับผิดชอบงานต่อกรรมการงบประมาณและการคลัง,

รับผิดชอบงานต่อกรรมการวิสามัญปัญหาาระบบภาษี

๑.๔) กรมที่ ๓ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรรมการพาณิชย์และอุตสาหกรรม, กรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, รับผิดชอบงานต่อกรรมการปัญหาถ่านหินและกรรมการวิสามัญกิจการผู้บริโภค

- แผนก ๒ รับผิดชอบงานต่อกรรมการการขนส่งและสื่อสาร

๑.๕) กรมที่ ๔ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรรมการการเกษตร การป่าไม้ และการประมง

- แผนก ๒ รับผิดชอบงานต่อกรรมการการก่อสร้าง, กรรมการวิสามัญ

ภัยพิบัติและการย้ายรัฐสภา

๑.๖) กรมวางแผนและประสานงานการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบด้วย

- แผนกวางแผนและประสานงาน

- แผนกกิจการทั่วไป

- แผนกวิจัยและสำนักงานจัดการด้านข้อมูล

๒) สำนักงานกฤษฎีกาของวุฒิสภา

สำนักงานกฤษฎีกาของวุฒิสภานั้น ประกอบด้วยกรมที่ดูแลปัญหาต่าง ๆ ๕ กรม และ กรมวางแผนและประสานงานการร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

๒.๑) ผู้ตรวจสอบการร่างพระราชบัญญัติ (Superintendent of Legislation)

๒.๒) กรมที่ ๑ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรมการติดตามการบริหารงาน, กรมการกฏระเบียบและการบริหาร, กรมการรักษาระเบียบ, กรมการการปฏิรูปการบริหารและการคลังและระบบภาษีและเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่กรมการวิสามัญ รวมทั้งกรมการโครงสร้างการบริหารและการคลัง และการตรวจสอบการบริหารงาน

- แผนก ๒ รับผิดชอบต่อกรมการกิจการทั่วไป, กรมการการศึกษาวัฒนธรรมและวิทยาศาสตร์ และกรมการวิสามัญปัญหาไอกินาวาและภาคเหนือ

- แผนก ๓ กรมการตรวจสอบการทำงาน

๒.๓) กรมที่ ๒ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรมการการเกษตร การป่าไม้และการประมง, กรมการที่ดินและสิ่งแวดล้อม, กรมการวิสามัญด้านภัยพิบัติ, กรมการวิสามัญการย้ายรัฐสภา

- แผนก ๒ รับผิดชอบงานต่อกรมการสาธารณสุขและสวัสดิการ และกรมการวิจัยชีวิตและเศรษฐกิจ

๒.๔) กรมที่ ๓ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ รับผิดชอบงานต่อกรมการแรงงานและนโยบายทางสังคม

- แผนก ๒ กรมการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม, กรมการวิสามัญเพิ่มศักยภาพด้านเศรษฐกิจและกิจการที่เกี่ยวข้องแก่ธุรกิจและการลงทุนขนาดย่อม

๒.๕) กรมที่ ๔ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ กรมการการคลังและกรมการงบประมาณ

- แผนก ๒ รับผิดชอบงานต่อกรมการการปกครองท้องถิ่นและตำรวจ

๒.๖) กรมที่ ๕ ประกอบด้วย

- แผนก ๑ กรมการการยุติธรรม, กรมการกิจการต่างประเทศและการป้องกันประเทศ

- แผนก ๒ กรมการการขนส่ง, ข้อมูลข่าวสารและโทรคมนาคม

๒.๗) แผนกกิจการทั่วไป

๓.๓ สำนักงานหอสมุด (ส่วนงานห้องสมุด)

สำหรับหอสมุดรัฐสภาจะมีข้าราชการประมาณ ๘๕๐ คน ทำหน้าที่สนับสนุนบริการข้อมูลให้แก่สมาชิกรัฐสภาและข้าราชการตลอดจนประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีสำนักวิจัยและอ้างอิงกฎหมาย (The Research and Legislative Reference Department) ในสังกัดสำนักหอสมุดมีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๑๖๐ คน และทำหน้าที่เป็นหน่วยวิจัยของรัฐสภา

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

สมเกียรติ วรรณานันต์(ผู้แปล), รัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่น, สถาบันสัญญาธรรมศักดิ์เพื่อ
ประชาธิปไตย, (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ม.ป.ป.)

รัฐสภาญี่ปุ่น. สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ม.ป.ป.)

สถาบันพระปกเกล้า. การปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา. รายงานการวิจัย.
(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอกพิมพ์ไทย. ๒๕๔๓)

Website

ธนาคารกรุงเทพ, <http://www.bangkokbank.com/Bangkok+Bank+Thai/main.htm>,
(๘ มีนาคม ๒๕๕๐)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, <http://th.wikipedia.org/wiki>, (๘ มีนาคม ๒๕๕๐)

Inter-Parliamentary Union, www.ipu.org, (๘ มีนาคม ๒๕๕๐)

Parliament of Japan, <http://www.shugiin.go.jp>, (๘ มีนาคม ๒๕๕๐)

ออกแบบ : กลุ่มงานบรรณารักษะและเทคโนโลยีจัดการพิมพ์
พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร